УПЭЎНЕНЫ КРОК НЕЗАЛЕЖНАЙ БЕЛАРУСІ

WWW.ZVIAZDA.BY — на 12 гадзін раней

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

3 ЛІПЕНЯ 2010 г. СУБОТА № 128 (26736)

Кошт 650 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

Дарагія суайчыннікі!

Сардэчна віншую вас з Днём Незалежнасці Рэспублікі Беларусь — галоўным дзяржаўным святам, якое адлюстроўвае адзінства і духоўную стойкасць нацыі.

Глыбока сімвалічна, што яго дату вызначылі вы самі на рэспубліканскім рэферэндуме, звязаўшы яе разам з днём вызвалення Радзімы ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Краіна талентаў і патрыётаў — вось што такое Беларусь.

У ёй няма і не будзе месца забыццю народнага подзвігу. У год 65-годдзя Вялікай Перамогі мы яшчэ раз аддаём даніну павагі бяспрыкладнаму гераізму людзей, якія выратавалі планету ад фашызму.

За час міру і стварэння мы разам ператварылі параненую беларускую зямлю ў квітнеючыя палі і сады, сучасныя прамысловыя цэнтры і аграгарадкі. Такое пад сілу толькі працавітаму, высокаінтэлектуальнаму народу.

Незалежнасць і суверэнітэт краіны, мудрасць і бясцэнны вопыт ветэранаў сёння ў руках маладога пакалення. З такой моладдзю Беларусь чакае годная будучыня. Ніякія крызісы не спалохаюць дзяцей і ўнукаў Пераможцаў.

Шчыра зычу вам, дарагія сябры, моцнага здароўя, міру, дабрабыту, спакою і ўпэўненасці ў заўтрашнім дні.

Са святам! З Днём Рэспублікі!

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Мінск. Ветэран спяшаецца на свята на праспект Пераможцаў.

НЯЗГАСНАЯ ЛАМПАДА Ў КРЫПЦЕ ХРАМА-ПОМНІКА

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўчора прыняў удзел у цырымоніі пахавання астанкаў невядомых салдатаў у крыпце Храма-помніка ў гонар Усіх Святых у Мінску, паведамілі БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Гэта ўрачыстае мерапрыемства, якое мае важнае духоўна-гістарычнае, грамадзянскае і культурнае значэнне, сабрала тысячы мінчан і гасцей сталіцы. Цырымонія трансліравалася ў прамым эфіры Першага нацыянальнага тэлеканала. У нішах сцяны крыпты (ніжняя алтарная частка храма) пахаваны астанкі воінаў, знойдзеныя спецпадраздзяленнем Міністэрства абароны ў час пошукавых экспедыцый. Гэта астанкі невядомага ўдзельніка Айчыннай вайны 1812 года, які загінуў у баях з французскімі войскамі пад камандаваннем Мюрата; астанкі салдата Першай сусветнай вайны, які загінуў у жніўні 1915 года пад Гроднам пры стрымліванні наступлення кайзераўскіх войскаў; а таксама астанкі невядомага байца Вялікай Айчыннай вайны, паўшага ў лістападзе 1943 года пасля фарсіравання Дняпра пад Лоевам.

Храм-помнік у гонар Усіх Святых мае форму шатра, увенчанага крыжам. У аснове будовы шатра ляжыць лік дзевяць, ён утвараецца васьмю шырокімі гранямі з геаметрычным цэнтрам — яго вяршыняй. Лік дзевяць у хрысціянскай традыцыі азначае дзевяць чыноў ангелаў і святых.

У крыпце будзе сабрана зямля з месцаў усіх вялікіх гістарычных бітваў у абарону Айчыны. Тут прадугледжваецца перапахаванне астанкаў вядомых гістарычных дзеячаў, устаноўка мемарыяльных дошак па ўсім перыметры, упляценне ў арнамент пласцін з імёнамі загінуўшых. У крыпце Храма-помніка запалена нязгасная лампада.

Узвядзенне Храма-помніка сімвалізуе ўдзячнасць і вечную памяць многім пакаленням беларусаў, якія аддалі сваё жыццё за Радзіму.

«Белтрансгаз» і «Газпрам» падпісалі дадатковае пагадненне да кантракта па транзіту газу

Аб гэтым карэспандэнту **БЕЛТА** паведаміў генеральны дырэктар ААТ «Белтрансгаз» Уладзімір Маёраў. «Бакамі падпісаны неабходныя дакументы, у якіх устаноўлена стаўка па транзіту на 2010 год у памеры $1,88 за 1 тыс. куб. м на 100 км. Цяпер бакі праводзяць канчатковую зверку разлікаў», — сказаў Уладзімір Маёраў.

ГАЛА-КАНЦЭРТ АКЦЫІ «БЕЛАРУСЬ — ГЭТА МЫ» ЗБЯРЭ БОЛЬШ ЗА 40 АРТЫСТАЎ

Беларускія і расійскія зоркі эстрады выступяць сёння ўвечары ля стэлы «Мінск — горад-герой». Паводле папярэдняй інфармацыі, чакаецца, што адкрыюць святочны канцэрт вядучыя Саша Паўлава і Іван Вабішчэвіч. Цэнтральную і асноўную частку канцэрта правядуць Вольга Багатырэвіч і Аляксандр Аверкаў. Затым іх зменяць Наталля Немагай (замест Людмілы Якімовіч) і Яўген Булка, апошняй парай вядучых стануць салісты гурта «3+2» Арцём Міхаленка і Алена Карповіч.

Адным з арганізацыйных момантаў канцэрта стане ўдзел прадстаўнікоў БРСМ і ўдзельнікаў танцавальных клубаў, якія будуць падтрымліваць выступленні сінхроннымі рытмічнымі рухамі ў такт музыцы.

Шоу пройдзе пад дэвізам «Беларусь — гэта мы». Як расказаў «Звяздзе» **народны артыст Беларусі Аляксандр ЦІХАНОВІЧ,** які ўжо выступаў у рамках гэтай акцыі з сольным канцэртам у Кобрыне, самае важнае падчас такіх акцый — гэта еднасць з гледачамі:

— Самае галоўнае — людзі...

Ілья ЛАПАТО.

«БЮДЖЭТНЫ» РАЗРАД — З КАРЭКЦІРОЎКАЙ

Міністэрства працы і сацыяльнай абароны сваёй пастановай № 82 ад 22 чэрвеня гэтага года зацвердзіла карэктуючыя каэфіцыенты да тарыфных ставак (акладаў) работнікаў бюджэтных арганізацый і арганізацый, якія атрымліваюць субсідыі. Варта нагадаць, што апошняе павелічэнне «бюджэтнай» тарыфнай стаўкі I разраду было зроблена з 1 чэрвеня, і з гэтага ж дня пачынаюць дзейнічаць карэктуючыя каэфіцыенты.

У прыватнасці, як паведаміла **прэс-сакратар міністэрства Варвара АЛЕКСАНДРОВІЧ,** для работнікаў з 1 па 2 разрад каэфіцыент складае 2,616, з 2 па 3 разрад — 2,290, з 3 па 4 разрад — 1,975, з 4 па 5 разрад — 1,714, з 5 па 6 разрад — 1,587, з 6 па 7 разрад — 1,465, з 7 па 8 разрад — 1,389, з 8 па 9 разрад — 1,327, з 9 па 10 разрад — 1,288, з 10 па 11 разрад — 1,232, з 11 па 12 разрад — 1,165, з 12 па 13 разрад — 1,122, з 13 па 14 разрад — 1,077, з 14 па 15 разрад — 1,032, з 15 па 16 разрад — 1,025, з 16 па 17 разрад — 1,015, з 17 па 18 разрад — 1,010, з 18 па 19 разрад — 1,000, з 19 па 20 разрад — 0,996, з 20 па 21 разрад — 0,991, з 21 па 22 разрад — 0,987, з 22 па 23 разрад — 0,985, з 23 па 24 разрад — 0,983, з 24 па 25 разрад — 0,981, з 25 па 26 разрад — 0,980, з 26 па 27 разрад — 0,979 і па 27 разрадзе — 0,978.

Сяргей ГРЫБ.

НУ І НУ!

МЕХАНІЗАТАРУ РУХАВІК... АДАРВАЎ ВУХА

Падчас запуску рухавіка трактара «Беларус» механізатару адарвала вуха. Незвычайнае здарэнне адбылося на тэрыторыі механізаваных майстэрняў у гаспадарцы ў Пастаўскім раёне.

48-гадовага механізатара адвезлі на «хуткай» з майстэрняў і шпіталізавалі ў мясцовую бальніцу. Ён таксама атрымаў пералом чэрапа... Адразу прызнаўся, што нікога не вінаваціць, бо сам выпадкова параніўся.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Мірныя Валаўскія ДАКі

ВАКОЛ паўднёвай беларускай вёскі Валаўск знаходзяцца 12 ДАКаў (доўгатэрміновых агнявых кропак), вонкава добра захаваных. Сваю ваенную абарончую функцыю гэтыя жалезабетонныя ўмацаванні не выконваюць ад самай вайны, і дакладна невядома, як выконвалі яе наогул. Сказаць, што яны засталіся на сметніку гісторыі нельга ўжо таму, што яны проста засталіся. Бо былі зробленыя па ўсіх правілах ваеннай інжынернай навукі. Да таго ж многія падобныя збудаванні былі ўзарваныя ў вайну ці разбітыя і знішчаныя пасля яе. Сваім суровым выглядам ДАКі нараджаюць думкі, што яны — непасрэдныя ўдзельнікі ваенных падзей. На выпадак вайны яны і ўзводзіліся. Дзе — незадоўга перад яе пачаткам, недзе — за дзясятак гадоў. Але гэтыя пачуцці ўзнікаюць у тых, хто набліжаецца да таямнічага збудавання ўпершыню. Жыхароў Валаўска гэтым ні здзівіць, ні напалохаць.

СТАР. 3

«ВЫБІРАЙ, БАЦЬКА, ХТО БУДЗЕ ВАЯВАЦЬ...»

Аляксей КАРАЛЁЎ,
ветэран працы, інвалід другой групы, г. Гомель

«Вайна будзе доўгай, Ваня...»

Жудасным, ваенным ліхалеццем апалена маё дзяцінства. Усё часцей звяртаюся да гісторыі сваёй сям'і, да перажытага ёй у Вялікую Айчынную.

Ужо на другі дзень вайны на прызыўны пункт я праводзіў 45-гадовага бацьку і старэйшага брата Івана, выпускніка сярэдняй школы, камсамольца. Наша мама памерла ў сакавіку 1941 года, і з бацькам засталося двое дарослых і трое малалетніх дзяцей. Таму ў дзейную армію павінен ісці хтосьці адзін з сям'і. Брат даказваў, што ён малады, здаровы мужчына прынясе больш карысці арміі. Бацька, умудроны жыццёвай практыкай, прайшоўшы праз Першую сусветную вайну, пабачыўшы яе нягоды, лічыў, што ён будзе больш патрэбным...

Спрабуючы ўразуміць майго разгарачанага брата, ён казаў: «Не хвалюйся, Ваня, вайна будзе доўгай — немцы добра падрыхтаваныя да яе, валодаюць вялізнай сілай, але хоць фашысты палову Еўропы і захапілі, бліцкрыгу ў Гітлера не атрымаецца. А таму і на тваю долю хопіць вайны, і я ўпэўнены, ты будзеш годным воінам».

Памятаю, у пакой прызыўнога пункта ўвайшлі ўсе ўтрох. Ваенком звярнуўся да бацькі: «Рыгор Хрысанавіч, мы можам прызваць у армію толькі аднаго з вас. Выбірай, бацька, хто будзе ваяваць...»

СТАР. 3

Транспарт у святочную ноч працуе да 3.30

У ноч з 3 на 4 ліпеня, каб забяспечыць транспартнае абслугоўванне святочных мерапрыемстваў, прысвечаных Дню Незалежнасці Рэспублікі Беларусь, праца метрапалітэна будзе арганізаваная да 3.30. Да гэтага ж часу будзе падоўжана і праца камунальнага пасажырскага транспарту.

Сяргей РАСОЛЬКА.

МУЗЫЧНАЯ ВІЗІТОЎКА ПАСТАЎ

У старажытных Паставах 2—4 ліпеня праходзіць дваццаты міжнародны фестываль «Звіняць цымбалы і гармонік».

— Паставы — месца правядзення гэтага фестывалю, які стаў візітнай карткай горада. — расказвае «Звяздзе» старшыня Пастаўскага раённага выканаўчага камітэта Віктар Гутараў. — Жыхарам края вельмі падабаецца гэтае сапраўды народнае свята музыкі і песні. Заўсёды шмат гледачоў на традыцыйным конкурсе калектываў і выканаўцаў на народных інструментах «Хто каго?, у «Горадзе майстроў», на іншых акцыях фестывалю.

У рамках свята прайшоў першы конкурс прыгажосці, ён адбыўся ўчора. Ах, як шмат у краі прыгажунь! І іх прыгажосць ацанілі на музычна-тэатралізаваным паказе «Пастаўскі баль». У райвыканкаме размясцілі выставу, прысвечаную юбілею свята. Дарэчы, пастаўскую прапіску ён атрымаў не адразу. Праходзіў і ў Віцебску, Магілёве, а 17 гадоў таму «пасяліўся» ў Пастаўскім раёне. Улічваючы тое, што тут даражаць фестывалем, наўрад ці ён яшчэ куды-небудзь пераедзе. Сёлета вельмі шырокая геаграфія гасцей фестывалю. Сваё жаданне прадэманстраваць свае таленты, акрамя беларусаў, пажадалі артысты з Украіны, Літвы, Латвіі, Польшчы, Расіі.

Вельмі добра, што сёння, у Дзень Незалежнасці, творчыя калектывы выступаюць і перад жыхарамі вёсак — на сцэнічных пляцоўках раёна.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

АГУРКОВЫ РАЙ

Гаспадары

Як адна беларуская вёска корміць мільёны людзей дома і за мяжой

КАЛІ ёсць на зямлі такое месца, дык гэта адназначна — беларуская вёска Альшаны, пра якую ведаюць у Расіі, колішніх эсэсэраўскіх паўднёвых рэспубліках, нават у Злучаных Штатах Амерыкі, дзе жыве шмат учарашніх альшанцаў.

Найперш і найлепш пра гэты рай сведчыць агурковы кірмаш — агароджаны пляц на ўсходняй ускраіне Альшан. Не ведаю, ці існуюць у свеце агурковыя кірмашы наогул, якія можна было б параўноўваць паміж сабою ці з нечым іншым, да альшанскага просяцца параўнанні найвышэйшай ступені — самы буйны, самы шматлюдны, самы агурковы, самы грашовы, адным словам самы-самы! Па словах мясцовых фермераў, штодня з гэтага пункта ў самай што ні ёсць палескай глыбінцы на кірмашы Беларусі і асабліва Расіі вывозіцца ад адной да паўтары тысячы тон свежых цяплічных агуркоў. Калі прыкінуць месячны альшанскі агурковы зварот, лічба атрымліваецца неверагодная, амаль фантастычная. А агуркі ў Альшанах растуць з вясны па восень, і не толькі ў Альшанах — эканамічнамічны цуд адваёўвае ўсё большую прастору ў запрыпяцкай зоне, і ледзь мінаеш старажытны Тураў, як трапляеш у свет парнікоў і бясконцых агародаў. Малюнак краявідаў з парнікамі цягнецца да самага Століна.

СТАР. 6

«ГЭТЫ ДЗЕНЬ — ГАЛОЎНАЕ СВЯТА КРАІНЫ»

А на мой погляд...

Сёння ў краіне адзначаецца Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь. Што ён сімвалізуе для нашых чытачоў, якія асацыяцыі абуджае ў прадстаўнікоў розных пакаленняў? Як нашы рэспандэнты будуць яго адзначаць?

Пётр НАВУМЕНКАЎ, пенсіянер, г. Мінск:

— Для мяне гэты дзень, як і для ўсіх іншых грамадзян краіны, сапраўднае свята. Упершыню я з'явіўся ў Мінску ў кастрычніку 1944 года. Мы пераехалі са Смаленскай вобласці, дзе ішлі жорсткія баі, дзе мы жылі ў зямлянцы... Дагэтуль памятаю той стары будынак чыгуначнага вакзала, лічаныя ацалелыя дамы на цэнтральнай вуліцы, па якой хадзіў трамвай, і руіны навокал... У першыя пасляваенныя гады былі халодныя зімы, а адзенне слабое, у трамваі ногі літаральна прымярзалі да металу. Што яшчэ памятаю? Карткі на прадукты. Як з сястрой стаялі ў чарзе за імі ў невялічкую краму на тагачаснай Грушаўскай вуліцы. Унутры маглі размясціцца не болей за дзесяць чалавек, астатнія мерзлі на вуліцы. Памятаю першы бохан хлеба, набыты пасля адмены картак. Гэта была вялікая радасць! Памятаю, як нёс пад пахай той бохан дадому. Так, было цяжка. Але быў і пад'ём! Кожны ў меру сілаў удзельнічаў у аднаўленні горада. Мы школьнікамі таксама, памятаю, грузілі бітую цэглу. І з кожным годам усё мянялася.

Я ўдзячны Беларусі, якая стала для мяне другім домам. І да Дня Незалежнасці стаўлюся з вялікай павагай. Гэты дзень прынёс і Перамогу і ў літаральным сэнсе — новае жыццё.

Аляксандр ЛАСТОЎСКІ, начальнік прэс-службы ГУУС Мінгарвыканкама:

— Гэты дзень — галоўнае свята краіны. Яно дазваляе вызначыцца: грамадзянін, патрыёт ты сваёй краіны або не. Такі своеасаблівы Рубікон. У мяне ў гэты дзень толькі станоўчыя эмоцыі, нават трава падаецца больш зялёнай (смяецца). Гэта я гавару абсалютна без пафасу, гэта маё сапраўднае стаўленне да Дня Незалежнасці. Як я яго адзначу? З аднаго боку, я не задзейнічаны ў ахове правапарадку, мне далі магчымасць адпачыць. Але па сваёй уласнай ініцыятыве я буду знаходзіцца на працы да канца ўсіх мерапрыемстваў — для зручнасці журналістаў. Для іх я буду заўсёды на сувязі. Так, гэты дзень мне не аплацяць, так, потым давядзецца адсыпацца, але гэтае свята ні з чым нельга параўноўваць.

Надзея ГАЦУРА, пенсіянерка, вёска Панямонь Навагрудскага раёна:

— Для людзей у нашай вёсцы гэты дзень найперш атаясамліваецца з заканчэннем вайны. Гэта галоўнае. За некалькі дзён да вызвалення многіх пагналі расстрэльваць, ужо і ямы падрыхтавалі. Была сярод тых людзей і сям'я майго мужа. Толькі цудам усе засталіся жывымі. Раней, калі былі маладзейшымі, многія вяскоўцы адзначалі гэты дзень разам. Цяпер ужо і ўзрост, і здароўе не тыя, але пра тыя падзеі памятаем. І за свята ўздымем па чарцы.

Аляксандр МАРЦУЛЬ, вёска Рэзы Шчучынскага раёна:

— Асабіста для мяне гэтае свята мае сувязь з вайной. І карані цяперашняй незалежнасці, пра якую мы гаворым, якраз бяруць пачатак ад той Перамогі. У Дзень Незалежнасці ў нашым райцэнтры пройдуць святочныя мерапрыемствы. Асабіста я буду браць удзел у шахматным турніры.

Ніна ЧОРНАЯ, бібліятэкар, пасёлак Новапалескі Салігорскага раёна:

— Што для мяне сімвалізуе гэта свята? Тое, што мы жывём у свабоднай, дэмакратычнай краіне. Прынамсі, мы кожны месяц атрымліваем зарплату, нашы дзеці маюць права выбару — атрымліваць бясплатную ці платную адукацыю. Вось такія выключна мірныя асацыяцыі ў мяне з Днём Незалежнасці. Я сама культработнік, таму прыму ў святочных мерапрыемствах самы непасрэдны ўдзел — буду весці ў нашым пасёлку тэматычную праграму перад канцэртам.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

АУКЦИОНЫ ПО ПРОДАЖЕ КОММЕРЧЕСКОЙ НЕДВИЖИМОСТИ

WWW.RLT.BY

КУП «Минский областной центр учета недвижимости».

КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ» (ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНА) ПО ПОРУЧЕНИЮ МИНСКОГО ОБЛАСТНОГО СОЮЗА ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ ОБЩЕСТВ (ПРОДАВЕЦ)

ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже единым лотом объектов недвижимого имущества, расположенных по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 11а, в составе:

административно-хозяйственное здание (инв. № 500/С-40517), об. пл. 117,2 кв.м, **здание складов** (инв. № 500/С-40518), об. пл. 666,9 кв.м. Начальная цена с НДС (снижена на 10 %) – 1 620 000 000 бел. руб. Площадь земельного участка – 0,4111 га. Задаток – 100 000 000 бел. руб. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 25.05.2010. Аукцион состоится **13.07.2010 в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **12.07.2010 до 17.00** по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34, 500 47 12.

ISSN 1990 - 763X

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 3.07.2010 г. (для б/н разлікаў)

▼ 1 долар ЗША	3 015,00	1 чэшская крона	146,53
▲ 1 еўра	3 773,88	1 польскі злоты	908,65
1 латвійскі лат	5 312,31	▲ 1 расійскі рубель	96,65
1 літоўскі літ	1 091,26	1 украінская грыўня	380,92

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў Цэнтрабанк РФ

USD	31,1942
10 UAH	39,4115
1000 BYR	10,3155
EUR	38,9928

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

СВЯТА: МІНСК ВІТАЕ

ВЫЗВАЛЕННЕ

сталіцы ад фашыстаў узгадаюць ветэраны Вялікай Айчыннай вайны. Сёння — найперш іх свята. Яны пройдуць разам па праспекце Незалежнасці да помніка Перамогі, каб ускласці вянкі ў памяць пра тых, хто загінуў. Іх можна прывітаць і асабіста далучыцца да святкавання ўжо а 12-й гадзіне дня.

У кожным з раёнаў горада ў гэты дзень будуць вітаць і віншаваць ветэранаў, а таксама тых жыхароў сталіцы, якім надалі званне «Мінчанін года».

СПАЛУЧЭННЕ

дасведчанасці, вопыту і розуму ветэранаў з імпэтам маладых можна будзе назіраць ля ўсіх пляцовак, якія будуць працаваць у горадзе. Напрыклад, у парку 60-годдзя Кастрычніка для ветэранаў вайны і працы наладзяць танцавальную праграму — яна пачнецца ў 12.30. А 14-й гадзіне на змену ім прыйдзе моладзь са сваёй музыкай. Акрамя выступленняў артыстаў эстрады, у парку наладзяць спартыўныя спаборніцтвы і нават майстар-класы народных майстроў.

НАТАЛЕННЕ

мастацтвам абяцаюць ля Мінскай гарадской ратушы, дзе а 13-й гадзіне адкрыецца «Летні вернісаж». Сталічныя мастакі пакажуць свае творы. Таксама іх падтрымаюць артысты і музыкі, якія сваімі выступленнямі расквецяць колеры беларускай сталіцы. Плошча Свабоды абяцае стаць плошчай Творчасці.

ПАГЛЫБЛЕННЕ

ў гісторыю краіны забяспечыць Сярэднявечны горад. Ён паўстане ля сталічнага Палаца спорту а 13-й гадзіне. Але забавы для дзяцей абяцаюць сучасныя: прафесійныя клоўны і жанглёры з беларускага цырка, папулярныя гурты, нават госці — дзеці з Расіі, якія ўдзельнічалі ў фестывалі дзіцячай творчасці.

У скверы імя Янкі Купалы будуць гучаць беларускія народныя песні. Праз іх дзеці і іх бацькі таксама спасцігаюць Беларусь. І забаўляюцца тут жа — хто ведае, можа праз пару стагоддзяў і катанне на электрамабілях будуць лічыць вельмі старажытнай забавай?..

ДАЛУЧЭННЕ

да акцыі «Беларусь — гэта мы» ў сталіцы адбудзецца ля стэлы «Мінск — горад-герой». А 21-й гадзіне тут пачнецца гала-канцэрт удзельнікаў акцыі. Сярод іх сёлета нават артысты Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета, Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр пад кіраўніцтвам Аляксандра Анісімава, народны хор імя Цітовіча і аркестр імя Жыновіча, Прэзідэнцкі аркестр. Да носьбітаў высокага мастацтва далучацца любімыя папулярныя артысты: ансамблі «Песняры» і «Сябры», Аляксандр Ціхановіч і Ядзвіга Паплаўская, Ірына Дарафеева і Іна Афанасьева... Каб паслухаць усіх, трэба пратрымацца да дзвюх гадзін ночы. Самыя трывалыя ўбачаць гіганцкі (у 75 метраў) беларускі сцяг. А яшчэ можна будзе прадэманстраваць свае вакальныя здольнасці: без пяці хвілін дванаццаць гімн краіны спяваем разам. А потым разам глядзім феерверк.

ПРЫЦЯГНЕННЕ

тых, хто хоча прадоўжыць культурнае святкаванне, чакаецца на наступны дзень, 4 ліпеня. Нядзеля парадуе канцэртна-забаўляльнай праграмай ля Камароўскага рынка. Апоўдні тут пачнуць спяваць і танцаваць. І што цікава, у асноўным — дзеці, наша светлая будучыня, дзеля якой стараюцца працаваць дарослыя.

Удзень цікавая «тусоўка» чакаецца ў Сухарава: каля цэнтра «Свята», акрамя розных забаў, абяцаюць адмысловы шоу-паказ салона прыгажосці.

Павольна і прыемна правесці час у нядзелю можна будзе ў парку 60-годдзя Кастрычніка — ён будзе поўніцца гукамі духавога аркестра.

Але тых, хто зойдзе ў нядзелю ў сталічны Батанічны сад, парадуе адзін са знакамітых беларускіх духавых аркестраў — «Няміга». Іграць музыкантам выпадзе ў вельмі нязвычных умовах: на выспе пасярод возера! Берагі — для слухачоў.

Ларыса БЕРАЗОЎСКАЯ.

Вялікая Айчынная ў люстэрку сацыялогіі

Ігар КАТЛЯРОЎ,
дырэктар Інстытута сацыялогіі НАНБ, доктар сацыялагічных навук, прафесар

Сёння — свята вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Інстытут сацыялогіі НАН Беларусі правёў сацыялагічныя даследаванні і агучыў стаўленне беларусаў да Вялікай Перамогі над фашысцкай Германіяй. Выбарка рэспандэнтаў будавалася па квотна-прапарцыянальнай схеме. Выбарачная сукупнасць апытаных прадстаўнікоў розных сацыяльных груп і рэгіёнаў краіны рэпрэзентатыўная, што дазваляе лічыць вынікі сацыялагічнага даследавання дакладнымі, якія адлюстроўваюць думку і ацэначныя меркаванні жыхароў Беларусі.

Сацыёлагі высвятлялі, ці памятаюць жыхары нашай краіны пра падзеі Вялікай Айчыннай Вайны, ці шануюць тых, хто гераічна змагаўся за будучыню Радзімы.

Вынікі даследавання паказалі, што подзвігі нашых дзядоў і прадзедаў не забытыя. Іх помняць і ведаюць! Імі ганарацца! Па імені называюць сваіх дзядоў і прадзедаў, а таксама бабуль і іх сясцёр — удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны. З аналізу вынікаў даследавання можна зрабіць выснову, што калі б выпалі беларускім юнакам і дзяўчатам падобныя цяжкія выпрабаванні, яны б змагаліся за сваю Радзіму разам з бацькамі і дзядамі.

Пераважная большасць апытаных жыхароў Беларусі заявілі, што *Вялікая перамога Вялікага народа ў Вялікай вайне — гэта галоўная падзея мінулага стагоддзя.* Больш за тое, беларускі народ ацэньвае Вялікую Айчынную вайну як сімвал для ўсяго чалавецтва, а яе вынікі і наступствы — як выдатныя ў гісторыі нашай Айчыны і ў сусветнай гісторыі. Гістарычная памяць у Вялікай Айчыннай вайне, перамозе над фашызмам выступае структураўтваральным элементам духоўнага настрою беларускага народа, фактарам яго з'яднання і мабілізацыі на пераадоленне наяўных праблем, на вырашэнне эканамічных, сацыяльных і палітычных задач, якія стаяць перад імі. Перад усімі намі стаіць найважнейшая задача — захаваць гэту памяць у маладога пакалення на доўгія гады, сфарміраваць яе ў падрастаючага пакалення. Забываючы подзвігі сваіх продкаў, чалавек губляе той самы ўнікальны патрыятычны дух, які шануюць і паважаюць ва ўсім свеце. Да той пары, пакуль будзе жыць памяць пра перамогу ў Вялікай Айчыннай вайне, Дзень Перамогі будзе адным з самых вялікіх і шанаваных святаў беларускага народа, а падрастаючыя пакаленні будуць працягваць справу сваіх бацькоў.

На пытанне *«З чым з ніжэйпералічанага ў першую чаргу ў вас асацыюецца ўдзел Беларусі і беларускага народа ў Вялікай Айчыннай вайне?»* амаль палова жыхароў краіны заявіла — гэта вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, свята, якое мы адзначаем сёння. Сярод іншых адказаў рэспандэнты выбралі — масавы партызанскі рух (17,0 %), абарона Брэсцкай крэпасці (11,8 %) і г.д.

Стаўленне беларускага народа да свята Вялікай перамогі вельмі дакладна прасочваецца ў адказах на пытанне: *«Ці варта, на вашу думку, захоўваць сувязь найважнейшых дзяржаўных святаў Рэспублікі Беларусь да падзей Вялікай Айчыннай вайны?»* 87,7 % жыхароў краіны адказалі — так, паколькі гэта найважнейшая падзея ў гісторыі нашага народа, 2,4 — лічаць, што ў нашай гісторыі ёсць і больш значныя перыяды і падзеі. Трэба асабліва падкрэсліць, што прыкладна таксама думаюць і беларускія юнакі і дзяўчаты. Для 83,2 % з іх перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне — гэта найвялікшая падзея, якую яны ніколі не забудуць.

Сацыёлагі пыталіся: *«Якія пачуцці вы адчувалі ў сувязі з 65-годдзем Перамогі нашай краіны над фашысцкай Германіяй?».* 43,8 % жыхароў краіны адказалі — пачуццё ўдзячнасці ўдзельнікам вайны, якія выратавалі краіну ад прыгнёту, 31,5 % — пачуццё гонару за краіну, якая перамагла фашызм. Для юнакоў і дзяўчат працэнты яшчэ вышэйшыя — адпаведна — 45,9 % і 33,3 %.

Пераважная большасць грамадзян Рэспублікі Беларусь у цэлым задаволеныя тым, *як у Беларусі асвятляюцца падзеі Вялікай Айчыннай вайны.* Прычым 60,8 % атрымліваюць такую інфармацыю са сродкаў масавай інфармацыі, пятая частка — з асабістых гутарак з ветэранамі. Аднак у рэспандэнтаў шмат прэтэнзій да сістэмы адукацыі (школ, ВНУ). Сёння праз яе атрымліваюць інфармацыю пра Вялікую Айчынную вайну толькі 28,5 %, што значна менш, чым тры гады таму. Але асабліва крыўдна тое, што больш за палову юнакоў і дзяўчат атрымліваюць падобную інфармацыю не ў школе ці ВНУ, а з іншых крыніц. Акрамя таго, як сцвярджаюць многія рэспандэнты, за апошнія дваццаць гадоў у Беларусі не напісана ніводнага цікавага рамана пра Вялікую Айчынную вайну, які будуць чытаць будучыя пакаленні. Шмат прэтэнзій і да беларускага кіно. Маючы такія цудоўныя традыцыі, беларускія кінематаграфісты так і не змаглі стварыць новых нацыянальных шэдэўраў кшталту «Ляцяць журавы» ці «А світанкі тут ціхія».

У той жа час у некаторых сродках масавай інфармацыі, асабліва электронных, да гэтай пары не сціхае хваля фальсіфікацый адносна ролі Савецкага Саюза ў Другой сусветнай вайне. Ёсць палітыкі, якія наогул дагаварыліся да таго, што савецкаму народу трэба было здацца на міласць фашысцкай Германіі і жыць, як ва ўсіх «цывілізаваных краінах». Яны разважаюць так, як у свой час разважаў лакей Смердзякоў у рамане Ф.М. Дастаеўскага «Браты Карамазавы». У размове з Мар'яй Кандратаўнай ён сцвярджаў: «У дванаццатым годзе было на Расію вялікае нашэсце імператара Напалеона французскага першага, бацькі цяперашняга, і добра, каб нас тады скарылі гэтыя самыя французы: разумная нацыя скарыла б вельмі дурную і далучыла да сябе. Зусім нават былі б іншыя парадкі». Аднак сучасныя «лакеі Смердзяковы» не задумваюцца аб тым, што зрабіў бы фашызм з нашай краінай у выпадку сваёй перамогі. Што сёння не было б беларускай дзяржавы, не было б нацыі беларусаў.

Дзяржава, яе ўладныя структуры таксама адказныя за захаванне памяці пра вайну з фашызмам. Усе сацыяльныя абавязацельствы перад ветэранамі былі цалкам выкананыя. Дзяржава, палітычныя партыі і грамадскія аб'яднанні, працоўныя і вучэбныя калектывы, пошукавыя атрады і моладзевы рух павінны пастаянна весці патрыятычную работу сярод моладзі. Трэба пастаянна гаварыць, успамінаць, паказваць (праз помнікі, кнігі, фільмы і іншыя творы мастацтва) пра вайну і пра яе ўрокі, каб яны ніколі не забыліся ў чарадзе пакаленняў. У школьных падручніках павінна выкладацца дакладная, наступальная пазіцыя, якая датычыцца гісторыі Другой сусветнай вайны. Акрамя таго, кожны жыхар Беларусі можа зрабіць свой пасільны ўнёсак у захаванне гістарычнай памяці народа: расказаць сваім дзецям і ўнукам пра іх прадзеда — удзельніка Вялікай Айчыннай, дапамагчы наладзіць сустрэчу з ветэранамі ў школе, прынесці экспанаты ў школьны музей ці кветкі да мемарыяла, пасадзіць дрэва ля магілы загінулага воіна.

Ніхто не забыты, нішто не забыта — гэта не дзяжурны лозунг, гэта крык душы. Так у беларускім, шматпакутным грамадстве павінна быць заўсёды. Памяць пра перамогі ў мінулым аб'ядноўвае нас. Пакуль яна жывая, Рэспубліцы Беларусь не страшныя ніякія крызісы і напады. Таму памяць пра Вялікую перамогу ў Вялікай вайне неабходна захаваць назаўсёды. Як паказваюць сацыялагічныя даследаванні, жыхары Беларусі з гэтым цалкам згодныя.

Абзац

◢ **У Гомелі ў Дзень Незалежнасці краіны пройдзе першы гарадскі конкурс крыкуноў. Вясёлае шоу будзе праходзіць падчас святочнай канцэртна-забаўляльнай праграмы «Беларусь — мая песня», у паўзах паміж канцэртнымі нумарамі. На сцэну будуць запрашаць крыкнуць гучнае «ўра!» усіх ахвотных. Пераможа той, у каго атрымаецца найбольш гучна і радасна. Як лічаць арганізатары, падстаў для звонкага вітання свайго горада, сваёй краіны, любімых людзей і сябе самога ў гэты дзень знойдзецца нямала.**

◢ Гродзенскія выратавальнікі знялі з адчыненага акна на 5 паверсе 3-гадовую дзяўчынку. Выратавальнікі атрымалі паведамленне, што ў адным з дамоў па праспекце Кляцкова ў Гродне на падваконні адчыненага акна 5 паверха сядзіць дзіця. На месца адразу ж выехалі атрад МНС, нарад міліцыі і медработнікі. Аказалася, што малая сядзіць на падваконні, звесіўшы ногі ўніз. Дзіця знаходзілася ў кватэры адно, без догляду, за замкнутымі на ключ двайнымі дзвярыма. З-за вялікай колькасці прыпаркаваных машын немагчыма было ўстанавіць аўталесвіцу да патрэбнай сцяны. Давялося ратаваць дзяўчынку, падняўшы штурмавую лесвіцу на дах. Адзін з супрацоўнікаў МНС спусціўся такім чынам на балкон кватэры, прайшоў у пакой і зняў дзіця. Як высветлілася, маці дзяўчынкі на момант здарэння была ў касцёле, дзе, як ні кур'ёзна гэта гучыць, слухала казань пра належны догляд дзяцей, паведамляе БЕЛТА.

◢ **У Драгічынскім раёне ў аўтааварыі з удзелам каровы пацярпела 23-гадовая жыхарка Піншчыны. Маладая жанчына, кіруючы аўтамабілем VW Passat, паспрабавала пазбегнуць сутыкнення з каровамі (яны выйшлі з-пад электрапастуха і апынуліся на дарозе) і знізіла хуткасць руху. Але пазбегнуць аварыі не ўдалося, бо адна з кароў рэзка наблізілася да машыны. Машына апынулася ў кювеце, жанчына з траўмамі і пераломам дастаўленая ў мясцовую бальніцу. Яе спадарожніца не пацярпела.**

◢ Ад пякучага сонца ў Лунінецкім раёне згарэла сена. 1 ліпеня ў СВК «Новае Палессе» загарэўся сенасклад. У выніку згарэла 70 т сена і шыферная абшыўка сенасховішча. Страты склалі каля Br18 млн. Папярэдняя прычына пажару — самазагаранне. Праводзіцца праверка.

Поўны абзац

◢ **Брытанская тэатральная трупа Changeling Theatre Company правяла незвычайны эксперымент, паказаўшы сілу ўздзеяння тэатральнага мастацтва на надоі кароў. Адправіўшыся на адну з фермаў у графстве Кент, акторы сыгралі некалькі сцэн з п'есы «Віндзарскія свавольніцы» Шэкспіра. «Мы не хацелі засмучаць кароў і паказваць урыўкі з больш драматычных твораў класіка кшталту «Гамлета» ці «Макбета», — паведаміў адзін з артыстаў. У выніку натхнёныя каровы далі на 4% малака больш, чым у звычайныя, пазбаўленыя культурных акцый дні. Фермеры патлумачылі, што на надоі станоўча ўплывае ўсё, што супакойвае кароў, здымае з іх напружанне.**

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

Поглiд БЕЛАРУСЬ: КОШТ ВЫЗВАЛЕННЯ

Раней тут уставала зямля
да нябёс,
А зараз гранітныя пліты...
Ніхто не збярог асабісты свой лёс,
Усе лёсы ў адзіны тут зліты...

У. Высоцкі.

З афіцыйных крыніц вядома, што пры вызваленні краін Еўропы ад фашызму загінулі, памерлі ад ран ці прапалі без вестка 1080 тысяч воінаў Чырвонай Арміі. Самая вялікая іх колькасць — 600 тысяч — загінула на тэрыторыі суседняй Польшчы, па 140 тысяч у Венгрыі і Чэхаславакіі, 102 тысячы у Германіі, 69 тысяч у Румыніі.

Вядомыя таксама вялікія страты беларускага народа падчас Айчыннай вайны. Але да гэтага часу не было адказу на пытанне, якім коштам заплаціла Чырвоная Армія за вызваленне нашай, зараз незалежнай, Рэспублікі Беларусь? Рассакрэчаныя апошнім часам архівы дазваляюць адказаць на гэтае пытанне.

Першыя страты на беларускай зямлі Чырвоная Армія панесла ў так званай абарончай аперацыі, якая доўжылася з 22 чэрвеня па 9 ліпеня 1941 года. За гэты час яна страціла загінулымі і палоннымі палову свайго асабістага на той час складу — каля 340 тысяч чалавек, а нямецкія танкавыя кліны тым не меней дасягнулі падступаў да Полацка і Жлобіна. Разам з тым, была страчана вялікая колькасць цяжкай тэхнікі — 4800 танкаў, амаль 9500 гармат і каля 1800 самалетаў.

Разам з паражэннямі Чырвонай Арміі ў Прыбалтыцы і Заходняй Украіне гэта спарадзіла на савецка-германскім фронце дэфіцыт сілаў і сродкаў, страту кіравання, якія прывялі да эфекту «даміно». У выніку фронт адкаціўся да Масквы, Ленінграда, а пазней, у 1942 годзе — да Сталінграда і Каўказа, а Беларусь на тры гады трапіла пад варожую акупацыю.

Першая спроба вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў прыходзіцца на кастрычнік 1943 года па лініі ад горада Невель на поўначы да вусця ракі Прыпяць на поўдні. Да гэтага часу нямецкая армія была вымушана стаць у глухую абарону з некалькіх палосаў, глыбіня якіх дасягала дзясяткаў кіламетраў. Пры яе пабудове вораг па-майстэрску выкарыстаў усе натуральныя перашкоды мясцовасці — розныя рэкі, азёры, лес, балоты і ўзвышшы. Таму беззваротныя страты Чырвонай Арміі былі занадта вялікімі — каля 65 тысяч чалавек. Але за гэты час былі вызвалены гарады Гарадок, Рэчыца і Гомель.

У першыя два зімовыя месяцы 1944 года былі вызвалены Мазыр, Калінкавічы і Рагачоў. На гэтым вызваленчая кампанія, якая доўжылася 6 месяцаў, на пэўны час спынілася. Агульныя беззваротныя страты на гэтых напрамках склалі амаль 85 тысяч чалавек без уліку параненых і загінулых у баях «мясцовага значэння».

Асабліва трагічна ў той жа перыяд развіваліся падзеі на Аршанскім, Магілёўскім і Віцебскім кірунках Заходняга фронту. Вызваленне гэтых гарадоў чакалася 10-12 кастрычніка 1943 года. З гэтай мэтай было праведзена некалькі наступальных аперацый, але амаль безвынікова, бо толькі у асобных месцах войскі прасунуліся на 7-13 кіламетраў. Перад горадам Дуброўна фронт канчаткова спыніўся. А вось беззваротныя страты ў гэтых аперацыях склалі 62 тысячы чалавек.

Пры гэтым адзначаецца асабліва кровапралітны і жорсткі характар баёў. А яшчэ былі слабае ўзаемадзеянне асобных родаў войскаў, тактычныя памылкі з нашага боку. Так, сведка і непасрэдны ўдзельнік тых падзей капітан Іван Трацдяк (потым вядомы савецкі генерал) у сваіх успамінах прыводзіць прыклад, калі нашы танкі на пачатку зімы пафарбавалі ў белы колер. Але напярэдадні атакі здарылася адліга, увесь снег растаў — і белыя танкі сталі добрымі мішэнямі на чорным фоне зямлі, тым не меней пайшлі насустрач сваёй пагібелі. І гэта пасля двухгадовага вопыту вайны. Абставіны баёў былі такімі, што загінулых часта немагчыма было не тое што пахаваць, а нават проста закапаць — яны заставаліся на палях, у балотах, рэках і азёрах. Узімку адзначаны выпадкі, калі немцы ўзводзілі брустверы сваіх акопаў з мёрзлых трупаў савецкіх салдат.

Такім чынам, спроба выйсці ў 1943 годзе на лінію Полацк — Лепель — Магілёў — рака Пціч, як гэта была запланавана Стаўкай ВГК, у поўным аб'еме не ўдалася. Пры гэтым беззваротныя страты асабовага складу за гэты перыяд дасягнулі амаль 137 тысяч, а агульныя страты — каля 585 тысяч чалавек. Апошняя лічба перавышае адпаведныя страты 1941 года ў 1,4 раза.

Другі этап вызвалення Беларусі пачаўся 23 чэрвеня 1944 года вядомай стратэгічнай аперацыяй «Баграціён». Чырвоная Армія да гэтага часу мела перавагу над ворагам па асабовым складзе амаль у два, а па цяжкім узбраенні і самалётах — каля 4 разоў. Перавага па танках і самаходных артылерыйскіх устаноўках дасягала 5,7 раза. Акрамя таго ў тыле нямецкіх войскаў дзейнічала цэлая партызанская армія — прыкладна да 370 тысяч чалавек, аб'яднаных у асобныя брыгады і злучэнні. Усё гэта дало адпаведны вынік.

3 ліпеня быў вызвалены Мінск, а 28 ліпеня — Брэст. На поўнае вызваленне беларускай зямлі спатрэбілася 37 сутак. Варожая абарона па ўсіх чатырох франтах была абрынута, а поўныя беззваротныя страты нямецкіх войскаў у выніку гэтай стратэгічнай аперацыі дасягнулі 500 тысяч чалавек. Па ацэнках асобных нямецкіх генералаў наступствы гэтага паражэння для Германіі сталі больш цяжкімі, чым пад Сталінградам.

Для Чырвонай Арміі вызваленне Беларусі далося таксама не так проста. Яе беззваротныя страты на беларускай зямлі за гэтыя 37 сутак склалі каля 100 тысяч чалавек. Была страчана таксама значная колькасць ваеннай тэхнікі — прыкладна 1600 танкаў, або трэцяя частка ад першапачатковай, 450 самалётаў, 1300 гармат і мінамётаў. Але эфектыўнасць аперацыі «Баграціён» значна перавышае першы этап вызвалення восені 1943 года. Гэта таксама бачна з суадносінаў беззваротных страт на асобных этапах вайны. Так, з агульнага ліку страт за час вайны на абарончы этап 1941 года прыходзіцца 60 працэнтаў, на першы вызваленчы этап восені-зімы 1943—44 гг.— 23, на другі вызваленчы этап летам 1944-га — 17 працэнтаў.

Такім чынам, агульныя беззваротныя страты Чырвонай Арміі на абарону і вызваленне беларускай зямлі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў ва ўсіх стратэгічных і франтавых аперацыях Айчыннай вайны складаюць 576 тысяч чалавек. Гэта былі людзі розных нацыянальнасцяў Савецкага Саюза. Сярод іх былі і многія воіны-беларусы, якія першымі імкнуліся ступіць на вызваленую імі родную зямлю. Спіс загінулых дапаўняецца новымі прозвішчамі і ў наш час.

Помнік усім загінулым — наша Перамога ў Айчыннай вайне. Іх імёны і прозвішчы — на гранітных абеліcках і ў рэспубліканскіх кнігах «Памяць» па кожным горадзе і раёне Беларусі. Але загінулых людзей ніколі не вярнуць... Таму дні Перамогі і Вызвалення Беларусі для нас — іх нашчадкаў — заўсёды будуць і радаснымі і самотнымі аднначасова. Радасныя і самотныя яны і для мяне асабіста, бо з той кровапралітнай вайны не вярнуўся і мой бацька.

Уладзімір ЯЦКЕВІЧ,
прафесар Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта.

ФАЛЬШЫВАМАНЕТЧЫК... ХАЦЕЎ ДАПАМАГЧЫ КАХАНАЙ

НУ І НУ!

Каб дапамагчы сваёй каханай тэрмінова аплаціць медыцынскія паслугі, 27-гадовы жыхар Віцебска вырашыў заняцца фальшываманецтвам. Прапанаваў свайму знаёмаму, у якога была хатняя аргтэхніка, адкрыць прыватную “друкарню” па вырабу грошай.

У выніку надрукавалі 70 фальшывак кожная наміналам у 20 тысяч рублёў. Гэтыя самаробныя грошы закаханы перадаў дзяўчыне, яна – свайму брату. Апошні разам са сваім сябрам пачалі распаўсюджваць фальшывыя грошы. Расплачваліся імі ў крамах, грамадскім транспарце, нават куплялі латарэйныя білеты. Такім чынам збылі 10 фальшывых купюр. Як кажуць, папаліся, дзякуючы ўважлівасці кандуктара тралейбуса, якая засумнявалася ў сапраўднасці “дваццаткі”, якой хлопцы хацелі заплаціць за праезд. Яна адразу выклікала міліцыю. Адзін з удзельнікаў крымінальнай групы ўжо асуджаны судом Чыгуначнага раёна Віцебска. Той, хто прадставіў тэхніку для друкавання грошай, атрымаў тры гады абмежавання волі. У яго двое непаўналетніх дзяцей, мо і гэта паўплывала на параўнальную мяккасць прыгавору.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗВЫЧКА ХВАРЭЦЬ

Каб менш працаваць, зваршчык падрабляў бальнічныя лісты.

За тры гады, паводле звестак прэс-афіцэра Першамайскага РУУС Вольгі Куцько, хітрун выправіў дванаццаць «ліпавых» даведак, каб працягнуць па стане здароўя адпачынак ад працы. Усё выкрылася, калі на апошнім месцы працы кіраўнік звярнуў увагу на тое, што падначалены часта і вельмі працягла хварэе...

Між іншым, за тры гады фігурант гэтай справы змяніў не адно месца працы. А «падсеў» 36-гадовы зваршчык аднаго з прадпрыемстваў на бальнічную «іголку» ў 2007 годзе, калі захварэў: у апошні дзень бальнічнага яму захацелася працягнуць свой адпачынак па стане здароўя. З дапамогай хімічнага раствору ён выправіў дату заканчэння хваробы, ды настолькі па-майстэрску, што на прадпрыемстве ніхто нічога не заўважыў. Натхнёны гэтым зламыснік не адзін раз у наступным скарыстаўся падобным прыёмам. Як высветлілі супрацоўнікі міліцыі, у агульнай складанасці прайдзісвет падрабіў дванаццаць дакументаў аб часовай непрацаздольнасці. Праверка па гэтых фактах працягваецца, а махляру пагражае, як мінімум, немалы адміністрацыйны штраф.

Ігар ГРЫШЫН.

Беларускія клубы ўдала стартавалі ў еўракубках

Жодзінскае «Тарпеда» разграміла на сваім стадыёне ісландскі «Фалкір» — 3:0. На 52-й, 59-й і 66-й хвілінах вызначыліся Крывабок, Огар і Канцавы. А магілёўскі «Днепр» вязе з Албаніі нічыю — 1:1. Вызначыўся Дзмітрый Турлін. Тым часам сталічнае «Дынама», якое стартуе ў Лізе Еўропы з другога раўнда, выступае зараз на маскоўскім турніры камандаў-аднаклубнікаў — Кубку Яшына. У першым матчы падапечныя Уладзіміра Гольмака саступілі маскоўскім аднаклубнікам з лікам 1:2.

Алена АЎЧЫННІКАВА.

МИНСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ *03 августа 2010 г.* ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ГРАЖДАН РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ В МИНСКОМ РАЙОНЕ

		Лот 1	Лот 2	Лот 3	Лот 4	Лот 5	Лот 6	Лот 7
1	Адрес земельного участка	Щомыслицкий с/с, д. Прилукская Слобода	Щомыслицкий с/с, д. Прилукская Слобода	Щомыслицкий с/с, д. Прилукская Слобода	Горанский с/с, д. Тейки	Самохваловичский с/с, д. Слобода, участок № 138	Боровлянский с/с, д. Дроздово, У-73	Ждановичский с/с, д. Тарасово, ул. Ключевая
2	Кадастровый номер	623688006601000405	623688006601000406	623688006601000409	623681317601000001	623686304601000539	623680602601000843	623681709601001885
3	Площадь земельного участка	0,1505 га	0,1503 га	0,1500 га	0,1588 га	0,1516 га	0,1490 га	0,1604 га
4	Целевое назначение	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома
5	Расходы по подготовке документации (рублей)	511 340	511 340	511 340	334 000	880 187	1 320 260	1 668 893
6	Начальная цена земельного участка (рублей)	80 000 000	80 000 000	80 000 000	7 000 000	16 000 000	91 000 000	200 000 000
7	Задаток (рублей)	7 900 000	7 900 000	7 900 000	600 000	1 200 000	9 000 000	19 900 000

		Лот 8	Лот 9	Лот 10	Лот 11	Лот 12	Лот 13	Лот 14
1	Адрес земельного участка	Острошицко-Городокский с/с, д. Галица	Острошицко-Городокский с/с, д. Галица	Острошицко-Городокский с/с, д. Галица	Сеницкий с/с, д. Атолино, участок № 58	Сеницкий с/с, д. Атолино, участок № 201	Сеницкий с/с, д. Атолино, участок № 202	Сеницкий с/с, д. Атолино, участок № 204
2	Кадастровый номер	623685202101000120	623685202101000119	623685202101000118	623686600601000522	623686600601000516	623686600601000515	623686600601000514
3	Площадь земельного участка	0,0872 га	0,1685 га	0,1706 га	0,1685 га	0,1632 га	0,1611 га	0,1381 га
4	Целевое назначение	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома
5	Расходы по подготовке документации (рублей)	528 615	518 872	518 872	1 548 610	1 494 340	1 419 820	1 414 220
6	Начальная цена земельного участка (рублей)	8 000 000	17 000 000	17 000 000	21 000 000	20 000 000	20 000 000	17 000 000
7	Задаток (рублей)	700 000	1 600 000	1 600 000	1 900 000	1 900 000	1 900 000	1 600 000

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Ольшевского, д. 8. Дата проведения: 03.08.2010 г. в 9.00. Заявления на участие и необходимые документы принимаются с 9.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Ольшевского, д. 8, к. 416. Окончание приема заявлений и документов 28.07.2010 г. Контактные телефоны: (8 025) 92 761 92, 204 11 62, 204 35 25.

Задаток на участие в аукционе на Лоты 1–3 перечисляется на расчетный счет Щомыслицкого сельисполкома № 3600621180202 в филиале 614 АСБ «Беларусбанк» г. Минск, ул. Червякова, 2, код 520, УНП 600537220 ОКПО 04432966, код платежа – 04901.

На Лот 4 – на расчетный счет Горанского сельисполкома № 3604621020052 в филиале 614 АСБ «Беларусбанк» г. Минск, ул. Червякова, 2, код 520, УНП 600537220, код платежа – 04901.

На Лот 5 – на расчетный счет Самохваловичского сельисполкома № 3600621150173 в филиале 614 АСБ «Беларусбанк» г. Минск, ул. Червякова, 2, код 520 УНП 600052424 ОКПО 04430482, код платежа – 04901.

На Лот 6 – на расчетный счет Боровлянского сельисполкома № 3600621010037 ГУ МФ РБ по Минской области, филиал АСБ «Беларусбанк», ул. Карбышева, 13/2, г. Минск, УНП 600052345, код платежа – 04901.

На Лот 7 – на расчетный счет Ждановичского сельисполкома № 3600621030059 ГУ МФ РБ по Минской области (УНК 103), ф-л № 614 АСБ «Беларусбанк», код 520 УНП 600537220, назначение платежа – 04901.

На Лоты 8–10 – на расчетный счет Острошицко-Городокского сельисполкома № 3600621110139 в филиале 614 АСБ «Беларусбанк» г. Минск, ул. Червякова, 2, код 520, УНН 600208279 ОКПО 04430447, код платежа – 04901.

На Лоты 11–14 – на расчетный счет Сеницкого сельисполкома № 3600621160189 в филиале 614 АСБ «Беларусбанк» г. Минск, ул. Червякова, 2, код 520, УНП 600052409, ОКПО 04432966, код платежа – 04901.

К участию в аукционе допускаются физические лица, подавшие в комиссию в указанные сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в объявлении расчетный счет задаток.

Все желающие могут ознакомиться с документацией и земельными участками в соответствующем сельисполкоме.

Аукцион признается несостоявшимся в случаях, если: ни один из участников аукциона после трехкратного объявления первой объявленной цены не поднял аукционный номер; ни один из участников аукциона в соответствии с решением комиссии не был признан победителем; заявление об участии в аукционе подано менее чем двумя участниками аукциона (В этом случае, местный исполнительный комитет в течение 10 рабочих дней после признания аукциона несостоявшимся принимает решение о предоставлении ему земельного участка в частную собственность. В течение 10 рабочих дней со дня принятия указанного решения гражданин обязан внести плату за земельный участок в размере его начальной цены, увеличенной на 5 %, возместить расходы, связанные с подготовкой аукциона и документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона).

Документы, необходимые для участия в аукционе:

1. Заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков.

2. Заверенные банком копии платежных поручений о внесении задатка на расчетный счет.

3. Гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования (ксерокопия паспорта).

3.1 Представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Минский городской центр недвижимости

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»
26 июля 2010 года

ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже здания склада (здание хранилища (литер А 1/К), инвентарный номер 500/С-38265) общей площадью 1601,6 кв. м, расположенного по адресу: г. Минск, пр-д Масюковщина, д. 2, корп. 2. Площадь земельного участка – 1,5886 га.

Начальная цена – 1 752 804 900 белорусских рублей.

Собственник помещения – ООО «НПКФ «Гиада». На продаваемое имущество обращено взыскание в счет неисполненного налогового обязательства, неуплаченных пеней, примененных экономических санкций.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, а также иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток в размере 170 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, бульвар им. В. Мулявина, 6, код 153001331; УНП 190398583.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемый объект. Процедура проведения торгов установлена порядком проведения аукциона.

Оплата объекта осуществляется в течение срока, указанного в протоколе о результатах аукциона.

Аукцион состоится **26 июля 2010 года в 16.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе, осуществляются **с 05.07.2010 по 23.07.2010** включительно в рабочие дни с 9.00 до 18.00 (в пятницу – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефон для справок:
(017) 227 48 36 – УП «Минский городской центр недвижимости» (ул. К. Маркса, 39, 220030, г. Минск).

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь выказвае глыбокае спачуванне галоўнаму спецыялісту ўпраўлення электронных сродкаў масавай інфармацыі Лукашыку Вадзіму Генадзьевічу з выпадку напаткаўшага яго вялікага гора — смерці МАЦІ.

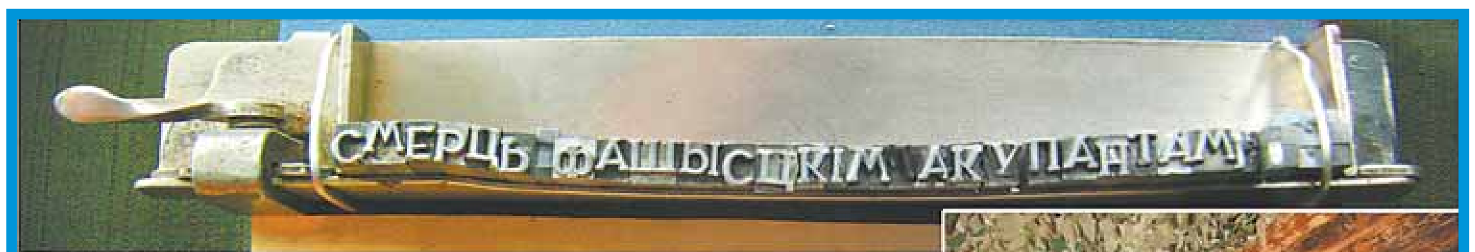

ПОМНІЦЬ УСІХ ПА ІМЁНАХ

У цішыні музейных залаў старыя дакументы нібы набываюць голас, прыслухайцеся — скрозь пажоўклую паперу далятае прыглушаная гаворка, далёкая канонада...

Галасы вайны. Шкада, што ў архівах Вялікай Айчыннай так мала гуказапісаў: тагачасная гуказапісная тэхніка не дазваляла крочыць з магнітафонам па партызанскіх сцежках, імчацца на распаленай танкавай брані.

— Запісы галасоў ветэранаў вайны мы захоўваем, як самыя каштоўныя рэчы, — кажа **дырэктар Цэнтра гісторыі і культуры Акцябрскага раёна Любоў ШЭЙКО**. — Адна справа, калі проста разглядаць фотаздымкі далёкіх часоў. Зусім іншая — чуць, як распавядае пра мінулае сам удзельнік гістарычных падзей.

«...Голас газеты гучаў па ўсім акупаваным Палессі, памагаў нашай барацьбе, служыў падтрымкай усяму насельніцтву...» Гэта з не так даўно запісанага выступлення жыхаркі гарадскога пасёлка Акцябрскі Ніны Раманаўны Кандратовіч, дзе яна распавядала пра выпуск газет «Звязда», «Чырвоная змена», «Бальшавік Палесся», «Народны мсцівец» у мясцовых лясах ва ўмовах партызанскага руху. У музеі побач з макетамі партызанскіх зямлянак, сярод зашклёных старонак газет ёсць і яе партрэт.

На гэтых фотаздымках засталіся тыя моманты, калі дырэктар Цэнтра гісторыі і культуры Акцябрскага раёна Любоў ШЭЙКО знаёміла наведвальнікаў са «Звяздой»-партызанкай, атрыбутамі падпольнай друкарні і побытам народных мсціўцаў у лясных зямлянках.

Ніна Раманаўна да вайны працавала наборшчыцай у раённай газеце. Яе практыка вельмі спатрэбілася ў партызанскім атрадзе.

Акцябршчына — найбуйнейшы цэнтр партызанскай барацьбы на Беларусі. Тут базіраваліся падпольныя абкамы партыі і камсамола, штабы партызанскіх злучэнняў, размяшчаўся аэрадром. Гэты край мужна змагаўся супраць захопнікаў і ў гады грамадзянскай вайны, ды і ў часы Першай сусветнай — тады кайзераўскія войскі сустрэліся тут з вялікімі цяжкасцямі і фронт у гэтых мясцінах спыніўся назаўсёды.

У цэнтры гісторыі і культуры Акцябрскага раёна шмат дакументаў пра гераічную барацьбу землякоў за незалежнасць, іх імёны захоўваюцца ў школьных музеях, высечаны на помніках і абелісках. Дарэчы, былая наборшчыца партызанскіх газет Ніна Раманаўна Кандратовіч жыве сёння на вуліцы, якая носіць імя аднаго з першых арганізатараў партызанскага руху Героя Савецкага Саюза Ціхана Бумажкова.

Яўген ПЯСЕЦКІ.
Фота аўтара.

НЯСПРАЎДЖАНАЕ КАХАННЕ ДА КАХАНАВАЙ

— Мы адзначылі Дзень Перамогі футбольным матчам з жыхарамі вызваленай Прагі. Праўда, я зараз не памятаю, хто выйграў... Мясцовыя людзі запрашалі нас да сябе дадому, і мы ў знак дружбы нават абменьваліся рэчамі.

Успаміны накацілі на ветэрана Вялікай Айчыннай вайны, ветэрана органаў дзяржаўнай бяспекі, падпалкоўніка ў адстаўцы Віктара Рупіна, калі яго выклікалі па былым месцы працы — ва ўпраўленне КДБ па Гомельскай вобласці, каб уручыць узнагароду Рэспублікі Славакія — медаль «За ўдзел у барацьбе супраць фашызму і вызваленні Радзімы». Такога медаля ў Гомельскай вобласці дакладна ніхто не мае.

— Прыемна, што ў гадавіну 65-годдзя Перамогі ў далёкай Славакіі аддалі даніну павагі заслугам савецкага салдата, — адзначае начальнік упраўлення КДБ Беларусі па Гомельскай вобласці палкоўнік Іван Лясковскі. — Тым больш прыемна, што гэтая ўзнагарода ўручана менавіта ветэрану органаў дзяржаўнай бяспекі.

Віктар Міхайлавіч Рупін быў прызваны ў Чырвоную Армію ў студзені 1943-га. Прайшоў ад Харкава праз усю Украіну. А потым вызваляў Румынію, Венгрыю, Аўстрыю. Спачатку быў сувязістам у пяхоце, а пасля ранення служыў у артылерыі — заканчваў вайну вызваленнем Браціславы і Прагі. Ветэран мае шмат узнагародаў, сярод якіх любімы медаль — «За адвагу». Успамінае, што атрымаў яго за збіты нямецкі «Фоке-Вульф-190» у 1944 годзе. Аднак прызнаецца, што на франтавых шляхах самы вялікі след у душы пакінула каханне. Маладога воіна яно напаткала нечакана — у Румыніі.

— Каб адрамантаваць гармату, мы спыніліся ў адным з пасёлкаў. Там я і пазнаёміўся з начальнікам рэгуліровачнага пункта, малодшым сяржантам Юліяй Каханавай, — расказвае Віктар Міхайлавіч. — Дзяўчына была са Сталінграда. Калі пачалася вайна, яна папрасілася на фронт і трапіла ў рэгуліроўшчыцы, а ёй вельмі хацелася на перадавую. І аднойчы, калі знаходзілася на пасту, папрасіла маёра артылерыйскай часці ўзяць з сабой — на перадавую. Той згадзіўся: «Сядай!» Аднак вельмі хутка дзяўчынку знайшлі супрацоўнікі СМЕРШа. Яны не палічыліся з юнацкім узростам і ўласцівым яму максімалізмам. Юлю судзілі за дэзерцірства, прыгаварылі да 10 гадоў пазбаўлення волі — з адбыццём пакарання пасля вайны. Пакінулі магчымасць добрай службай загладзіць віну перад Радзімай... Так мы прагаварылі да раніцы, а потым развіталіся — да Венгрыі, дзе зноў нас звёў лёс. Тады я даведаўся, што з Юлі ўжо знятая судзімасць. Тады яна падарыла мне на памяць свой фотаздымак у ваеннай форме... З ротай рэгуліроўшчыкаў, у якой служыла мая Юля, давялося сустрэцца яшчэ раз. Аднак дзяўчыны там не было. Яна загінула незадоўга да канца вайны...

У органах дзяржаўнай бяспекі Віктар Міхайлавіч Рупін праслужыў з 1949 па 1976 год. Вось ужо больш чым трыццаць гадоў — на заслужаным адпачынку. Няхай 65 гадоў мінула з той страшнай вайны, якая забрала з сабой і яго самае першае каханне — ён памятае пра Юлю Каханаву, якой, здавалася б, само прозвішча прадказвала прызначэнне ў жыцці... Не спраўдзілася.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

«ВЫБІРАЙ, БАЦЬКА, ХТО БУДЗЕ ВАЯВАЦЬ...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Я стары падрыхтаваны салдат, прайшоў Першую сусветную, гатовы ісці і на другую, а сын хай застанецца дома з малалеткамі...

Развітаўшыся з бацькам, брат і я, 12-гадовы хлапчук, вярнуліся дахаты. Жудасны, цяжкі час наступіў для вялікай краіны, для кожнай савецкай сям'і. Прыкладна з сярэдзіны ліпеня немцы пачалі бамбіць Рослаўль. Усё бліжэй страшэнная кананада падступала да нашай вёскі...

«Грамадзяне, прапаную тэрмінова пакінуць свой населены пункт!»

Перад самай вайной бацька распачаў капрамонт дома. Сям'я ўсялілася ў палову ўласнага будынка. Праз дарогу, насупраць школы — калгасная кузня. Вакол яе — вялікія ямы для нарыхтоўкі драўнянага вугалю. Адну з іх, паглыбіўшы і пашырыўшы, вырашылі абсталяваць пад укрыццё (бамбасховішча) ад фашысцкіх сцярвятнікаў, якія ў першыя дні вайны гаспадарылі ў небе. Уваход у сховішча прыкрылі металічнымі дзвярыма, знятымі з кузні.

Дзве сям'і — наша і суседняя — размясціліся на лаўках, зробленых з дошак усярэдзіне ямы-ўкрыцця. Я, баючыся цемры, не жадаў туды заходзіць — збег пад правае надбудаванага сасновага зруба, які стаяў побач з кузняй. Брат хваляваўся і шукаў мяне. Хтосьці з блізкіх яму падказаў: «Ваня, шукай Лёшу пад зрубам, ён дзесь туды «нырнуў». Брат схапіў мяне за руку і пацягнуў у бліндаж, не звяртаючы ўвагі на тое, што я ўпінаўся і плакаў.

Памятаю, як толькі зачынілі за сабой дзверы, у іх ударыў якісьці прадмет. Аказалася, што ў дзверы трапіла куля — нямецкі снайпер вёў назіранне за мясцовасцю з прыстрэлкай.

Трасучыся ад страху, ноч правялі ў сховішчы. Раніцай з яго пачулі звон металу і рускую мову. Выкаціўшыся са сховішча, пабачылі на ўзгорку каля кузні жыдзенькі ланцужок салдат-пехацінцаў, якія залеглі ў толькі што адкапаныя адзіночныя акопчыкі. Раптам каля кузні спыніўся легкавы аўтамабіль з апушчаным тэнтам. На сядзеннях — чацвёра старшых афіцэраў (ад маёра да генерала) і ахова з двух сяржантаў-аўтаматчыкаў. Адзін з военачальнікаў папрасіў:

— Грамадзяне, прапаную тэрмінова пакінуць свой населены пункт — тут пройдзе перадавая лінія фронту!

Другі дадаў:

— Ох і зададзім фрыцам жару-копаці!

Пасля чаго машына памчалася па пыльнай прасёлкавай дарозе ў бок Рослаўля...

Брат першым сцяміў, што да чаго, і загадаў адпраўляцца дахаты, дзе я і дзве сястрычкі, Зіна і Марыя, звязалі ў вузлы вопратку, у лазовы кошык паклалі харчы — хлеб і сала. Пакуль мы збіралі рэчы, наш брат збегаў на луг, дзе пасвіўся табун коней, злавіў хуткую маладую кабылу па мянушцы Рэзвая, запрог і на калёсах пад'ехаў на ганка дома, дзе мы ўжо яго чакалі.

— А як жа паступім з нашай каровай Лыскай, нашай карміліцай? — запыталася Зіна. — Не пакідаць жа яе фрыцам.

Вывелі з хлява Ласютку (так мы, дзятва, клікалі яе паміж сабой). Прывязалі ззаду калёс, пасля самі на калёсы і паклікалі суседнюю сям'ю з 4 чалавек. За фурмана сеў брат Іван, і павезла нас Рэзвая па пыльнай дарозе, а нашая Ласютка ледзьве паспявала за фурманкай.

Дарога ў бежанцы

Праехалі вёскі Праваладнае, Пустош... Усё бліжэй і бліжэй была мяжа Ершыцкага раёна Смаленшчыны. Стараліся ехаць па палявой дарозе, што прылягала да лесу. Насустрач, па бальшаку, у супрацьлеглы бок, на захад, рухалася вялікая калона нашых кавалерыстаў. Над ёй, быццам каршун, завіс нямецкі самалёт. Зніжаючыся, на брэючым палёце, расстраляў коннікаў. У адказ раздаваліся вінтовачныя і кулямётныя стрэлы. Аднаму з байцоў удалося патрапіць у цэль — ахінуты полымем і чорным дымам самалёт упаў на поле літаральна за 300 метраў ад палявой дарогі.

— Усе зладзеі-захопнікі знойдуць магілу на нашай зямлі, як гэты ас, — сказаў мой брат.

Увечары ўехалі ў Новую Сяннную. Вяскоўцы нас распыталі, хто мы і адкуль едзем. Зразумеўшы, што мы бяжым ад акупантаў, запрасілі ў хаты, прапанавалі ежу і начлег. Мы падзякавалі братам-расіянам і, не затрымліваючыся, паехалі ў суседнюю вёску Лужную, дзе знаходзіўся сельскі Савет. Тут, на ўскрайку лесу, і заначавалі. На наступны дзень даведаліся, што ў Лужной будзе мітынг. На яго сабраліся вяскоўцы і з іншых вёсак. Камісар палка сказаў на мітынгу, што, нягледзячы на нашы няўдачы, прыйдзе час і акупанты павернуць назад, што наш народ і армія не стануць на калені, якім бы моцным ні быў вораг, і што фашысты будуць разбітыя. Афіцэр заклікаў насельніцтва дапамагчы Чырвонай Арміі грашыма, каштоўнымі рэчамі, якія будуць выкарыстаныя для пабудовы танкаў і самалётаў. Тут, у памяшканні Савета, быў наладжаны збор сродкаў вяскоўцаў. Мы таксама ўнеслі невялікую долю — аддалі пад распіску трохі грошай.

Каля трох сутак мы правялі на смаленскай зямлі. Затым вярнуліся дамоў. Аказалася, што немцы абышлі нашу вёску — механізаваная армада захопнікаў пракацілася па бальшаку, што цягнуўся паралельна рэчцы Іпуць, за тры кіламетры ад Юр'евічаў.

За соллю...

Апынуўшыся ў акупацыі, мы, хлапчукі ракавых-саракавых, жылі з болем у душы за Радзіму, за бацькоў і братоў, якія знаходзіліся на пярэднім рубяжы вайны. Памятаючы пра гэта, мы не наракалі, цягнулі не па гадах цяжкі воз, бо ўсе хатнія абавязкі ляглі на дзіцячыя кволыя плечы.

У час акупацыі з запалкамі, газай, соллю і мылам была вялікая праблема. Не было крамаў, акупанты не мелі зацікаўленасці забяспечваць насельніцтва прадметамі першай неабходнасці.

Агонь здабывалі так: бегалі за вугалем туды, дзе печ палілі. Пераносілі жар у вядзерках з бляшанак. Аднойчы за такім заняткам нас, хлапчукоў, заспеў мясцовы каваль.

— Рабяткі, небяспечна насіцца з агнём сярод хат з саламянымі дахамі, — перасцярог ён і параіў прынесці ў кузню старыя напільнікі.

На наступны дзень я і мае аднагодкі Дзіма Белакураў і Толя Грашчанкоў з'явіліся да дзядзькі Андрэя з непрыдатнымі напільнікамі. Каваль навучыў нас выкоўваць для здабычы агню прылады-крэсала. З яго дапамогай, прыкладаючы да каменя кнот, высякалі іскры. Кнот (бярозавы грыб) загараўся, і ад яго затым лёгка запальваліся смалістыя лучыны.

Па соль на чыгуначную станцыю Шасцёркая збіраў нас старэйшы сябра Міша Каралёў. Станцыя знаходзілася за 17 кіламетраў ад вёскі. Там ахова дазваляла на чыгуначным палатне між шпаламі рэзак падбіраць рассыпаную пры выгрузцы соль. Яе, змешаную з зямлёю, зграбалі ў палатняныя торбы і цягнулі на плячах дахаты. А дома рассыпалі на прыпечку, а пасля сушкі прасейвалі праз сіта. Пясок прасыпаўся, а крышталікі солі заставаліся ў сіце.

За сушняком для печы хадзілі ў лес групамі. Зімой даставалі на санках, а летам — вязанкамі.

Харчаваліся ў асноўным з агародаў: бульба, капуста, агуркі, морква, буракі былі нашым ратаваннем. З хлебам было складаней — калі заводзіўся які мех зерня, то яго трэба было добра прасушыць, потым змалоць на самаробным млыне-жорнах, прапусціць аж двойчы праз яго, каб атрымалася мука. У муку дадавалі бульбу, бурак, а затым цеста на доўгай драўлянай лапаце саджалі ў гарачую печ.

Мы навучыліся віць пяньковую вяроўку, нарыхтоўваць ліпавае лыка і з яго плесці лапці. З ліпавых дошак майстравалі лыжкі, санкі, з кляновых і бярозавых нарыхтовак — чаранкі для малатка і сякеры. Касілі і нарыхтоўвалі на зімовы перыяд сена для жывёлы. Умелі навастрыць пілу, зрабіць касаўё, наладзіць касу.

Болей за два гады працягвалася акупацыя, у час якой мясцовае насельніцтва цярпела ад заваёўнікаў прыніжэнні, знявагі, рабаўніцтва. Але захопнікі-тылавікі, якія ўвайшлі ў вёску, калгас не распусцілі.

Ураджай сорак першага года ўбіралі сумесна. Жанчыны сярпамі жалі азімае жыта, вязалі ў снапы. Мужчыны-старыя касілі яравыя (авёс, ячмень, пшаніцу) косамі. Сабранае звезлі да калгаснай малатарні, якая знаходзілася побач са свірнам. Акупацыйная ўлада абяцала пасля абмалоту раздзяліць частку зерня па дварах. Але не тут тое было! Ашукалі і абрабавалі! Увесь абмалот затарылі ў мяхі і адвезлі конным абозам на станцыю, а адтуль — у Нямеччыну. Таксама яны разрабавалі калгасную ферму — пазабівалі кароў і свіней.

Смерць на родным парозе

З прыходам Чырвонай Арміі вяскоўцы ўздыхнулі вольна. Дарослыя запрацавалі на калгасных палетках. Мы, падлеткі, пайшлі вучыцца ўжо ў лістападзе 1943 года ў нашу Макеевіцкую школу-сямігодку. У ёй гітлераўцы зрабілі стайню, таму мы спачатку ачысцілі яе ад гною і бруду, сцены вымылі, пабялілі, пафарбавалі. Зрабілі аконныя рамы, зашклілі іх. Самае галоўнае, што школа засталася цэлай — фашысты не паспелі спаліць яе. Мы, 15- і 16-гадовыя падлеткі, выхаваныя ў савецкіх сем'ях і школах на рэвалюцыйных прыкладах Карчагіных, Чапаевых, герояў ранніх твораў народнага пісьменніка Беларусі Міхася Лынькова, пасля вызвалення роднага краю актыўна ўключыліся ва ўсенародную дапамогу франтавікам-вызваліцелям. У час школьных вакацый разам з дарослымі запрагалі коней, ехалі ў лес, дзе нарыхтоўвалі сасновыя хлысты, везлі іх да ўзарваных фашыстамі мастоў праз ракі Іпуць, Беседзь, Асёр. Да перадавой Заходняга фронту падвозілі боепрыпасы. Усё гэта адбывалася каля дзевяці месяцаў. У гэты час наш фронт стаяў на месцы. Бо фашысты правы заходні бераг ракі Проня пераўтварылі ў сапраўдную крэпасць.

У канцы 1942 года мой бацька ваяваў пад Ржэвам, патрапіў у акружэнне, вырваўся адтуль і пешшу дабраўся да хаты. Пасля вызвалення нашай мясцовасці бацьку і брата ізноў прызвалі ў войска. Брата залічылі ў разведроту пяхотнага палка, бацьку — у гаспадарчы ўзвод. У хворага бацькі абвастрылася запаленне лёгкіх з-за знаходжання ў сырых зямлянках і акопах. Ён падае рапарт камандзіру, каб яго адвезлі ў вёску. Яго зямляк-аднапалчанін вязе марозным лютаўскім днём у Юр'евічы. Па дарозе бацька памірае... Унеслі яшчэ цёплае, нежывое цела ў родную хату. Праз некалькі хвілін пасля ад'езду земляка пад'ехала да хаты павозка з двума ваеннымі. Сястра Зіна зазірнула ў акно:

— Глядзі, Аляксей, гэта ж наш брат з якімсьці афіцэрам.

Яны абодва былі апранутыя ў аўчынныя белыя паўкажушкі, на галовах — шапкі-вушанкі, ногі — у валёнках-катанках. У брата за плячыма аўтамат ППШ, у афіцэра на рамяні — рэвальвер. Яны з гэтым афіцэрам арганізавалі пахаванне бацькі, на яго прыйшлі амаль усе вяскоўцы, каб развітацца з працаўніком, актыўным арганізатарам мясцовага калгаса, яго былым старшынёй, салдатам дзвюх сусветных войнаў.

Збыліся прарочыя словы бацькі наконт таго, што вайна будзе доўгай і на долю майго старэйшага брата яе таксама хопіць.

Пераможны май напаткаў майго брата ў нямецкім горадзе Данцыгу. Брат ваяваў мужна, смела, не шкадуючы жыцця. Пацвярджэнне таму — два ордэны Славы, медалі «За адвагу» і «За баявыя заслугі», ордэн Айчыннай вайны. На вялікі жаль, сёння майго брата ўжо няма, ён пайшоў з жыцця ў ліпені 1997 года. Відаць, адбіліся франтавыя раны, кантузія...

Я ганаруся імі абодвума — бацькам і братам, якія мужна адстойвалі гонар і незалежнасць Бацькаўшчыны.

ПРАМЕНЬ СКРОЗЬ КРЫЖЫК — ДА КОЖНАЙ ДУШЫ

Нехта са скептыкаў яшчэ вясной заўважыў: вось пройдзе 9 мая, і ўсе забудуцца пра подзвігі і славу, пра ахвяры і трагедыі, — адным словам, наступіць зацішша ў ваеннай тэме, і не толькі ў газетах. Добра, што такія прадказанні не заўсёды спраўджваюцца. Зацішша, як бачыце, няма. Не так даўно галоўны спецыяліст па ахове гісторыка-культурнай спадчыны абласнога ўпраўлення культуры Леанід Несцярчук паклікаў на пасяджэнне мастацка-экспертнага савета. Савет па манументальным і манументальна-дэкаратыўным мастацтве ехаў прымаць скульптурную кампазіцыю, прысвечаную памяці жыхароў вёсак Мокраўскага сельсавета, якіх расстралялі фашысты.

Помнік ахвярам фашызму.

Дзень 17 ліпеня 1942 года стаў трагедыяй тутэйшых мясцін, пачаткам адліку новага часу — пары ўдовіных і мацярынскіх слёз. З вёсак Казлы, Кушлі, Ліхачы, Краснае, Нямковічы, Пасталова, Сілічы карнікі сагналі і расстралялі ўсіх мужчын, старэйшых за 16 гадоў. Вёскі знаходзяцца ў акружэнні лясоў: з аднаго боку пачынаецца Ружанская, з другога — Белавежская пушча. Да лета 42-га ў лясах сталі фарміравацца і заяўляць пра сябе партызанскія атрады. Вось фашысты і праводзілі «выхаваўчыя аперацыі» з насельніцтвам, якое тэарэтычна магло спрыяць партызанам.

Цікавая акалічнасць. Звычайна ў ходзе карных аперацый знішчалі ўсю вёску, не пакідалі жанчын і дзяцей. Так збіраліся зрабіць і ў Казлах, а таксама ў суседніх вёсках. Але мясцовы солтыс, не ўсе ж з іх былі здраднікамі і прыслужнікамі фашыстаў, здолеў выпрасіць літасці для кабет і малых. Напярэдадні ноччу нехта падпаліў солтысаву хату. Выратавалі яго і сям'ю жанчыны-суседкі. Вось пад гэту марку ён і звярнуўся з хадайніцтвам да немцаў, каб жанчын і дзяцей пакінулі. У Клепачах жыве зараз Уладзімір Карняйчук. Яго тады прывялі на расстрэл разам з іншымі мужчынамі ў Казлах. Солтыс спытаў ціха, колькі яму гадоў. Хлопец адказаў, што 17. «Кажы — 16», — загадаў вясковы староста і адапхнуў хлопца ўбок. Такім чынам уратаваліся яшчэ некалькі аднагодкаў Карнейчука, якія не вызначаліся высокім ростам і шырынёй плячэй. Старшыня Мокраўскага сельскага Савета Святлана Ханавец расказала, што Уладзімір Уладзіміравіч да гэтага часу жыве з болем у сэрцы ад перажытага, калі стаяў пад расстрэлам, і ад страты родных людзей.

Абсалютную большасць мужчын расстралялі з кулямётаў за вёскай. Закапалі тут жа, а месца пахавання спляжылі машынамі. Галасілі жанчыны над свежай магілай, якая варушылася яшчэ два дні. Але пад страхам смерці было забаронена падыходзіць да свежай магілы. У адных толькі Казлах 182 чалавекі былі забітыя ў той дзень, у Красным знішчылі 224 жыхары, у Нямковічах — 56, у Сілічах — 39.

На гэтым месцы ў Казлах стаяў сціплы помнічак, які будавалі ў мінулыя часы. А цяпер вось узвялі дастойны мемарыял. Аўтар скульптурнай кампазіцыі Павел Герасіменка сказаў, што манумент, які ўзносіцца ў нябёсы, сімвалізуе душы, што адляцелі ўвысь. Верхняя частка выканана ў выглядзе покрыва, якое спадае ўніз, нібы закрываючы сабой, аберагаючы. Пасярэдзіне покрыва ўмацаваны невялікі звон. А ніжняя частка партала парэзаная скрознымі крыжыкамі лікам 182. Увечары, як заходзіць сонца, праменьчыкі трапляюць у кожны крыжык, які блішчыць, нібы свечка. Вакол помніка пасаджаны 180 дубкоў і 2 бярозы. Ніхто цяпер дакладна не ўспомніць як атрымалася, але ў той ракавы дзень разам з мужчынамі забілі і дзвюх жанчын...

На думку мастацкага савета, помнік атрымаўся дастойным. У распрацоўцы яго канцэпцыі браў актыўны ўдзел кіраўнік Нацбанка Беларусі Пётр Пракаповіч. Справа ў тым, што Пётр Пятровіч родам з гэтай вёскі. І ўвекавечыць памяць землякоў палічыў святым абавязкам. Нацбанк дапамог і ў фінансаванні манумента. Афіцыйнае адкрыццё помніка запланавана на ліпень.

Вёска Казлы ўваходзіць цяпер у аграгарадок «Жураўлінае», які працягвае будавацца. Сёння там узводзіцца шэраг сацыяльна-культурных аб'ектаў. Новая вуліца з прыгожых, утульных дамоў, якая злучыла вёску з суседняй вёскай Мокрае, ужо заселена. Неўзабаве аграгарадок з прыгожай назвай «Жураўлінае» стане адной з лепшых мясцін на Пружаншчыне.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
Пружанскі раён.

«ХАЧУ РАСКАЗАЦЬ ПРА ЗЕМЛЯКА...»

Хачу расказаць пра свайго земляка, ураджэнца Мазыра Ісаака Урыцкага. Да вайны ён працаваў слесарам на фабрыцы, паспеў скончыць 9 класаў у вячэрняй школе.

Як толькі пачалася вайна, сям'я Ісаака разам з іншымі жыхарамі Мазыра па Прыпяці дабралася да Кіева, а адтуль у Чачню, на станцыю Асінаўская. Там іх сям'я працавала ў мясцовым калгасе, каб зарабіць на кавалак хлеба. Старэйшы брат быў ужо на фронце, а другога брата, інваліда па зроку, у войска не ўзялі, таму ён працаваў на танкарамонтным заводзе ў Баку. Ісаака замест прызыву летам 1942 года паслалі капаць супрацьтанкавыя равы. Тым часам немцы прасоўваліся па каўказскай зямлі і сям'і Ісаака Урыцкага давялося зноў адыходзіць на ўсход, а сам Ісаак быў прызваны ў войска і вучыўся ў танкавай школе.

На баявую падрыхтоўку танкістаў адводзілася 4 месяцы, а пасля Урыцкі стаў служыць стралком-радыстам і зараджальшчыкам на амерыканскім танку «Шэрман», якія пастаўляліся ў Савецкі Саюз у гады вайны па лэнд-лізу. Хутка маршавая рота пагрузіла свае 35 танкаў на платформу і адправілася на фронт. Разгрузіліся пад Ковелем, прыбылі ў размяшчэнне 1-га механізаванага корпуса пад камандаваннем генерала Крывашэіна. Экіпаж танка Ісаака (у роце яго звалі проста Саша) уліўся ў склад 3-га танкавага палка 37-й мехбрыгады, якой камандаваў палкоўнік Хоцімскі.

На ўсё жыццё танкіст запомніў наступленне з Вісленскага плацдарма. Сотні кіламетраў з баямі па нямецкіх тылах прайшоў 3-ці танкавы полк. Каля Штэціна ён ішоў паралельна чыгунцы. Раптам з'явіўся эшалон, вагонаў на 20, а танк, дзе быў Ісаак Урыцкі, ішоў першым. Радыст Ісаак звязаўся па рацыі з ротным і спытаў, што рабіць з цягнікам. Атрымалі загад ударыць па паравозе. Першым жа снарадам патрапілі. Эшалон спыніўся, з вагонаў пасыпаліся нямецкія салдаты. Завязаўся бой, у якім Саша Урыцкі быў цяжка паранены. Але з боем горад Чэрнікаў быў узяты.

А далей бязлітасныя баі за Берлін, да яго заставалася не болей за 100 кіламетраў. У ноч з 15 на 16 красавіка брыгада ў складзе 1-га Краснаградскага мехкорпуса генерала Крывашэіна выйшла на зыходныя пазіцыі да пантоннага моста праз Одэр. Фашысцкая авіяцыя штодзённа руйнавала пераправу, а нашы сапёры ўвесь час аднаўлялі яе. Пачалася моцная артылерыйская падрыхтоўка. Ярка ўспыхнулі пражэктары, на імгненне асвятлілі траншэі праціўніка і адразу ж усё патанула ў суцэльным моры агню і дыму. Гэта адкрылі агонь гвардзейскія мінамёты. Безупынна біла палкавая артылерыя. Загаварылі дальнабойныя гарматы. Наводчык Казлоў і зараджальшчык Гаўрылаў безупынна б'юць з гарматы, не змаўкае кулямёт Урыцкага. Вось ад прамога пападання снарада развальваецца варожая гармата... 24 красавіка перадавыя батальёны другой танкавай арміі ўварваліся ў паўночныя прыгарады Берліна.

Гітлераўцы адчайна супраціўляліся і чапляліся за кожны квартал, за кожны дом. На Вільгельмштрасэ адно са скрыжаванняў фашысты пераўтварылі ў непрыступны бастыён. Усе спробы падарваць барыкаду заканчваліся безвынікова. Немцы сцягнулі да скрыжавання гарматы, мінамёты, танкі. Схаваныя за барыкадай і ў суседніх дамах снайперы і «фаўстнікі» наносілі адчувальную шкоду. Але нашы, прабраўшыся праз двары, ударылі немцам у тыл і тыя пачалі разбягацца. 27 красавіка нашы войскі біліся з ворагам ужо ў цэнтры Берліна.

І раптам новы загад: механізаванаму корпусу генерала Крывашэіна выступіць з Берліна і рухацца да Эльбы насустрач саюзнікам. Вайна скончылася, але радыст-кулямётчык Урыцкі з групай сапёраў і дэсантнікаў выконваў заданне па прачэсванні лесу, дзе хаваліся яшчэ групы немцаў. Рухаліся па грунтавой дарозе, злева — лес, справа — абрыў. Танк стала трохі заносіць. Урыцкі высунуўся з люка. Танк наехаў на «свежую» міну. Выбух. Ісаака выкінула наверх і ён знепрытомнеў. Увесь быў заліты крывёю, а левая рука была проста перамолатая. На трэці дзень руку ямы ампутавалі па плячо. Ляжаў у шпіталі ў горадзе Ліхен.

...Дэмабілізаваўшыся, адправіўся дадому. З'явіўся нечакана для родных. Яны не ведалі, што ён пазбавіўся рукі. Але галоўнае, што ён вярнуўся з вайны жывым. Працаваў у школе ФЗН. Ажаніўся з настаўніцай Вольгай. Яе размеркавалі ў Нароўлю, куды яны і пераехалі. Ісаак скончыў 10-ы клас вячэрняй школы, а затым філфак педагагічнага інстытута. І да самай пенсіі працаваў педагогам. У сям'і Урыцкага выдатныя дзеці — дачка Ала і сын Валера. Ёсць ужо 4 унукі і 6 праўнукаў. Ісаак Урыцкі ўзнагароджаны двума ордэнамі Чырвонай Зоркі, ордэнамі Славы III ступені і Айчыннай вайны.

Маісей ДВАРЭЦКІ,
ветэран Вялікай Айчыннай вайны, удзельнік баёў за вызваленне Беларусі, член Саюза журналістаў Беларусі.

Мірныя Валаўскія ДАКі

(Працяг. Пачатак на 1-й старонцы.)

Жыхароў Валаўска краявіды з ДАКамі не хвалююць. Звычайныя рэчы ў кантэксце рэчаіснасці. У лесе каля іх збіраюць грыбы, у полі — сеюць і жнуць хлеб. У калгасным садзе і на цэнтральнай МТФ ДАКі ператвораны ў сметнікі. І называюць іх зусім не ДАКамі, а кропкамі. Раней у гэтых «кропках» дзеці гулялі ў вайну. «Стралялі» з акенцаў, кідалі «гранаты» і дымавухі ў амбразуры... Яшчэ дагэтуль у некаторых з ДАКаў захаваліся дубовыя перасоўныя канструкцыі для кулямётаў, бранiраваныя абшыўкі сцен, пакоі-прыбіральні. Адну з вуліц Валаўска дагэтуль называюць «Батарэяй», таму што на ёй кватаравалі будаўнікі-артылерысты. Дырэктар Валаўскай сярэдняй школы Мікалай Кохан лічыць, што з цягам часу гэтыя ДАКі з аднаўленымі гісторыямі стануць візітнай карткай не толькі старажытнага паселішча — усяго Ельскага раёна. Бо гэта самыя паўднёвыя ДАКі на беларускай зямлі (ад Валаўска зусім недалёка пралягае беларуска-ўкраінская мяжа). Іхняе знаходжанне мае дакладныя каардынаты на карце планеты Зямля — на шыраце 51 градус 39,930 мінут. І да таго ж ДАКі самыя захаваныя. Па скупых гістарычных звестках пакуль вядома, што іх узводзілі ў 1931—32 гадах як Мазырскі ўмацавальны раён для прыкрыцця на Гомельскім накірунку на выпадак вайны. У гэтым ДАКавым атачэнні Валаўск набывае сёння добрую падставу для развіцця і гонару.

Анатоль КЛЯШЧУК.
Фота аўтара.
Ельскі раён.

Погляд

ПАМЯРКОЎНАСЦЬ АЛЬБО ХАМСТВА?

Няхай нас хваляць іншыя, але толькі не мы самі

Пра беларусаў часта гавораць, што яны спакойныя, разважлівыя альбо, як мы самі любім пра сябе казаць, памяркоўныя. Усё гэта падаецца як элемент гістарычнай традыцыі, рыса менталітэту, што перадаецца з пакалення ў пакаленне. Нам, безумоўна, чуць такое, асабліва ад замежнікаў, прыемна: «Вось мы якія! Не тое што некаторыя». І тут адбываецца самае небяспечнае. Трапіўшы ў палон стэрэатыпаў і незаслужанай пахвалы, мы непрыкметна для саміх сябе расслабляемся, страчваем прынцыповую самаацэнку. А разам з гэтым, пэўна, страчваем тое, што сапраўды назапашвалася нашымі продкамі.

Таму, паважаныя землякі, давайце не звяртаць увагі на кампліментарныя выказванні ў свой адрас. Бо ў нашых жа інтарэсах падыходзіць да сябе строга, крытычна. І перш за ўсё ў тых сферах жыццядзейнасці, дзе ігнараванне пэўных нормаў і правілаў адным чалавекам прыводзіць да трагічных наступстваў не толькі для яго, але і іншых.

Так, гаворка зноў пойдзе пра парадкі, а дакладней, беспарадак, свавольствы на дарогах.

НАЛЕВА ЦІ НАПРАВА?

На сваёй першай прэс-канферэнцыі новы **начальнік Гродзенскай абласной Дзяржаўтаінспекцыі Сяргей ТАЛАТАЙ** зазначыў, што адносіны паміж удзельнікамі дарожнага руху ў любой краіне рэгулююцца не толькі Правіламі, але і традыцыямі, менталітэтам насельніцтва. Які ж ён, наш менталітэт? Спачатку задумаемся, бадай, аб галоўным: **ці паважаем мы закон?**

Даволі распаўсюджанае меркаванне пра тое, што беларусы — людзі вельмі законапаслухмяныя, пакорлівыя да «ўстановак» зверху (ёсць нават шмат анекдотаў на тэму «трэба дык трэба, што паробіш ...»). Але, на мой погляд, гэта — адзін з міфаў пра нашы нацыянальныя асаблівасці. Прапаную пераканацца ў гэтым не на нейкіх экстрэмальных прыкладах дарожна-транспартных здарэнняў (каб не было апраўданняў, што, маўляў, у сям'і не без вырадка), а на звычайнай, так бы мовіць, сітуацыі, якая штодня назіраецца ў Гродне.

Жыхары і госці абласнога цэнтра ведаюць, што каля гандлёвага цэнтра «Карона» ўжо даўно ўстаноўлены дарожны знак, які (пэўна, для прадухілення аварыйных сітуацый) забараняе кіроўцам з 10 да 18 гадзін паварот налева, патрабуючы павярнуць направа і толькі потым вярнуцца на патрэбную паласу. У выніку неабходна праехаць 300-400 «лішніх» метраў у параўнанні з варыянтам, калі адразу паварочваеш налева. Трэба дык трэба? Не падабаецца, але мусіш падпарадкавацца? Як бы не так ...

Хвілін за пяць маіх назіранняў з гандлёвага цэнтра выязджае сорак аўтамашын і толькі палова кіроўцаў (і тое добра?) выконвае патрабаванне дарожнага знака. Астатнія альбо яго не бачаць, альбо, што больш верагодна, «эканомяць» паліва ці час і тут жа паварочваюць налева. Пра такі «менталітэт» ужо добра ведаюць супрацоўнікі ДАІ і рэгулярна дзяжураць у гэтым месцы, спыняючы і штрафуючы парушальнікаў. І так паўтараецца з дня ў дзень, з месяца ў месяц. Дробязь? Але ці ж гэта не «люстэрка» нашай законапаслухмянасці, дакладней, яе адсутнасці ў, паводле ацэнкі аўтара гэтых радкоў, прыкладна паловы кіроўцаў?

Кіроўца, які павярнуў не направа, як таго патрабавала дарожная дысцыпліна, а налева, можа ў якасці апраўдання заявіць, што, выконваючы манеўр, ён у гэтай канкрэтнай сітуацыі не ствараў небяспекі іншым транспартным сродкам. Альбо нават паставіць пад сумненне мэтазгоднасць устаноўкі гэтага дарожнага знака. Але тут прынцыпова важна іншае — тое, што ў свядомасці дзясяткаў, соцень, тысяч людзей парушэнне правілаў дарожнага руху, падабаючца яны табе альбо не, не з'яўляецца нечым надзвычайным. Больш за тое, гэта ледзь не норма, асабліва калі побач няма даішніка. І як нахабна, па-напляваецельску да вызначаных заканадаўствам правілаў і ўсіх навокал гэта робіцца!

Вось яшчэ адна тыповая «карцінка з натуры». Цэнтр горада, транспартная «гадзіна пік». За рулём — малады чалавек альбо таксама маладая асоба прыгожага полу, вадзіцельскі стаж, хутчэй за ўсё, не перавышае некалькіх гадоў, а можа, і таго меншы. Аднак колькі ж упэўненасці ў сваіх здольнасцях! Рамянём бяспекі прышпіляцца неабавязкова. Трымаць адной рукой руль, а другой — мабільны тэлефон — ніякай праблемы. На гэта можна было б не звяртаць увагі, калі б такіх «спяцоў» сабралі ў адну кучу і дазволілі ездзіць па толькі для іх вызначанай дарозе. Але ж няма такіх «рэзервацый», яны ездзяць разам з усімі і ніхто не гарантаваны ад сутыкнення з гэтым хамствам.

Калі некаму з падобных кіроўцаў трапіць на вочы гэты артыкул, то адрасую толькі дзве просьбы. Першая — адносна карыстання мабільнай сувяззю за рулём аўтамабіля. Маладыя людзі, вы ж жывяце ў XXI стагоддзі, лепш за сваіх бацькоў, не гаворачы пра дзядоў, валодаеце тэхнічнымі сродкамі, камп'ютарам і тым жа «мабільнікам». Дапускаю, што без апошняга не абысціся нават падчас язды. Але няўжо для вас праблема зрабіць у салоне машыны так, каб, размаўляючы па тэлефоне, не трэба было адну руку адпускаць з руля? Гэта ж элементарна, ды і ў вашых жа інтарэсах. У адпаведнай кансультацыі, мажліва, не адмовяць нават у ДАІ.

Паважаныя землякі, давайце не звяртаць увагі на кампліментарныя выказванні ў свой адрас. Бо ў нашых жа інтарэсах падыходзіць да сябе строга, крытычна. І перш за ўсё ў тых сферах жыццядзейнасці, дзе ігнараванне пэўных нормаў і правілаў адным чалавекам прыводзіць да трагічных наступстваў не толькі для яго, але і іншых.

І другое: ні ў якім разе не ігнаруйце рамень бяспекі! Жыццём і навукай пацверджана, што яго выкарыстанне не зменшыць колькасць дарожна-транспартных здарэнняў і параненых, аднак рызыка смяротнага траўмавання скарачаецца на 45 працэнтаў.

Дарэчы, Гродзенская абласная Дзяржаўтаінспекцыя, запэўнівае яе кіраўнік Сяргей Талатай, мае намер размаўляць з кожным пакаленнем удзельнікаў дарожнага руху на зразумелай яму мове. Інспектары ДАІ, напрыклад, пойдуць не толькі ў дзіцячыя садкі і школы, але і ў начныя клубы, дзе «будзе чым здзівіць у добрым сэнсе». Аднак толькі намаганнямі Дзяржаўтаінспекцыі навесці парадак на дарогах нерэальна. «Калі ўсім грамадствам, адзіным фронтам не выступім — нічога не зменіцца», — перакананы Сяргей Талатай.

Аднак ці заклапочана гэтай праблемай грамадства? І наколькі шчырыя крокі робіць у гэтым кірунку? Яшчэ адзін факт для роздуму. Нядаўна праходзіла традыцыйная рэспубліканская акцыя «Увага, дзеці!», падчас якой кіроўцам рэкамендавалася ездзіць з уключаным блізкім святлом фараў незалежна ад таго, дзень на вуліцы альбо ноч. Дзеля агітацыі выкарыстоўваліся нават вялікія плакаты на кабінах аўтобусаў. І правільна. Вось толькі якога эфекту можна дабіцца, калі сам «агітатар» гэтае святло... не ўключае? Хоць, пэўна, зрабілі справаздачу аб праведзеным мерапрыемстве...

«СТУКАЦТВА» ЦІ ПРЫНЦЫПОВАСЦЬ?

Статыстыка сведчыць, што за апошнія дзесяць гадоў на тэрыторыі Гродзеншчыны адбылося больш за 8 500 тысяч аварый з пацярпелымі людзьмі — дзве тысячы загінулых і каля дзевяці тысяч параненых. Прычым больш чым палова трагедый адбылася па прычыне ігнаравання хуткаснага рэжыму язды. Тым самым развенчваецца **яшчэ адзін міф — пра нашу ўзважанасць, асцярожнасць**.

З нядаўняга часу ДАІ праводзіць схаванае патруляванне на цывільных машынах з сістэмай відэафіксацыі. Неўзабаве на асноўных аўтадарогах вобласці з'явяцца і стацыянарныя відэакамеры. Перавысіў дазволеную хуткасць — атрымаеш па пошце паведамленне аб штрафных санкцыях, што ўжо даўно стала нормай у многіх краінах. Аднак...

— Пакуль ліхацтва за рулём не будзе ўспрымацца ўсімі ўдзельнікамі дарожнага руху як нешта ненатуральнае, вельмі цяжка будзе пераламаць гэту праблему адным адміністрацыйным рэсурсам, — лічыць Сяргей Талатай.

Як жа ўспрымаецца гэта надзённая задача нашым менталітэтам? Часта можна пачуць пра «стукацтва» ў Германіі, у тым сэнсе, што адны людзі паведамляюць у адпаведныя органы пра парушэнні іншых, у тым ліку і што датычыцца нормаў дарожнага руху. А вось мы — не «стукачы». Наадварот, праяўляем вадзіцельскую салідарнасць, сігналізуючы сустрэчнаму транспарту фарамі, што на трасе дзяжураць даішнікі.

Праўда, дзе тая салідарнасць, калі здарылася няшчасце? Так, у нас шмат неабыякавых да чужога гора людзей, якія заўсёды гатовыя падставіць сваё плячо ў цяжкую хвіліну. Нічога не патрабуючы ўзамен. Бо так выхаваныя бацькамі. Але ...

«Звязда» ўжо паведамляла пра вельмі ганебныя для вадзіцельскага супольніцтва (хоць ці існуе яно?) вынікі «праверкі на чалавечнасць», якая была праведзена супрацоўнікамі Гродзенскай абласной Дзяржаўтаінспекцыі і Чырвонага Крыжа. Нагадаем. Міма «чалавека, які ляжаў на дарозе» (ролю пацярпелага ў дарожна-транспартным здарэнні выконваў манекен) праехалі каля трыццаці машын, пакуль нарэшце адзін кіроўца не спыніўся. Не спяшаліся спыняцца і тады, калі перад «пацярпелым» паставілі аўтамабіль з уключанай аварыйнай сігналізацыяй і «кіроўца» — валанцёр, які быццам збіў пешахода, «галасаваў», заклікаючы аказаць дапамогу. Аднак машыны праносіліся міма...

А мірганучь фарамі, каб зменшылі хуткасць руху, хіба ж праблема ... Ліхач крыху збавіць свой спрыт, каб, праехаўшы кантроль, зноў абганяць праз двайную суцэльную лінію пры пад'ёме наверх, ствараючы пагрозу не толькі сабе, але і зусім невінаватым людзям. Дык чаму мы не павінны патэлефанаваць «102» і паведаміць дзяржнумар аўтамабіля гэтага хама, які, калі яго не спыніць, можа стаць злачынцам? Гэта «стукацтва»? Ці прынцыповасць, нармальная грамадзянская пазіцыя?

Барыс ПРАКОПЧЫК.

УПРАВЛЯЮЩИЙ В ПРОИЗВОДСТВЕ ПО ДЕЛУ О БАНКРОТСТВЕ

извещает о проведении 20 июля 2010 года повторных торгов по продаже имущества, принадлежащего республиканскому дочернему унитарному предприятию «Мозырский оптово-розничный Торговый комплекс» (РДУП «Мозырский ОРТК»), расположенного по адресу: Гомельская область, г. Мозырь, ул. Иваненко, 13

п/п	Объект продажи	Характеристика объекта	Начальная цена продажи, (в т. ч. НДС 20 %) руб.	Задаток
ЛОТ № 1				
2	**Здания двух складов, оборудование**	**Склад № 1** – одноэтажное здание, общая площадь 243,20 $м^2$, стены кирпичные, асбестоцементные листы, перегородки кирпичные, кровля шиферная, полы цементные, электроосвещение. **Склад № 2 (основное)** – одноэтажное здание, общая площадь 670,14 $м^2$, стены кирпичные, металлические листы, перегородки кирпичные, кровля шиферная, полы цементные, электроосвещение. **Пристройка (склад № 2)** – одноэтажное здание, общая площадь 316,60 $м^2$, стены кирпичные, асбестоцементные листы, перегородки кирпичные, кровля шиферная, полы цементные, электроосвещение. **Уборная** – общая площадь 5,27 $м^2$; **покрытие асфальтовое** 1844,63 $м^2$; **ограждение кирпичное** протяженностью – 40,6 м.п; **ворота металлические.**	**95 678 400**	**9 568 000**

Торги проводятся в форме открытого аукциона без условий.

Аукцион состоится: 20 июля 2010 года по адресу: Гомельская область, г. Мозырь, ул. Иваненко, 13. Начало в 12.00.

Объекты недвижимости находятся на земельном участке имеющие ограничение в использовании согласно Положения о порядке установления размеров и границ водоохранных зон и прибрежных полос водных объектов и режиме ведения в них хозяйственной деятельности, утвержденного Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 21 марта 2006 г. № 377.

С перечнем и состоянием имущества можно ознакомиться по месту его нахождения.

Порядок подачи документов определен условиями проведения аукциона.

Для участия в аукционе участник перечисляет платежными поручениями задаток **на р/с 3012001320013, отделение ОАО «БПС-Банк» в г. Мозыре, МФО 151501354; Получатель платежа – РДУП «Мозырский оптово-розничный торговый комплекс». УНП 400083650.**

Документы на участие в аукционе принимаются с даты опубликования информационного извещения по адресу: Гомельская область, г. Мозырь, ул. Иваненко, 13 с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 16.00 по рабочим дням до 19 июля 2010 года включительно.

При подаче заявления представитель юридического лица должен иметь паспорт, доверенность на участие в аукционе и на подписание документов, нотариально заверенные в установленном порядке копии учредительных документов (устав, свидетельство о государственной регистрации), письменное решение соответствующего органа управления, разрешающее приобретение имущества (если это необходимо в соответствии с учредительными документами участника торгов); физическое лицо – паспорт; представитель физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

Шаг аукциона 5 %.

Аукцион проводится в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь № 232 от 5 мая 2009 года «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)».

Победитель торгов обязан после подписания протокола о проведении аукциона: в течение 10 рабочих дней подписать договор купли-продажи, возместить расходы, связанные с проведением торгов, и расходы по изготовлению землеустроительных дел по выделению земельного участка.

Контактные телефоны организатора аукциона: (029) 657 27 13, (029) 531 96 14.

Аўтастрахоўка па-новаму

Май на ўвазе

УВАЙШЛІ ў сілу змяненні ў Палажэнне аб страхавой дзейнасці ў Беларусі, унесеныя ўказам Прэзідэнта № 519. Пра асноўныя новаўвядзенні на рынку страхавых паслуг для аўтаўладальнікаў расказала генеральны дырэктар Беларускай асацыяцыі страхоўшчыкаў Ірына МЕРЗЛЯКОВА.

Па-першае, аформіць ДТЗ з нязначнымі пашкоджаннямі кіроўцы цяпер могуць самастойна. Гэта дасць магчымасць віноўніку здарэння пазбегнуць мераў адказнасці (штрафу альбо пазбаўлення права кіравання), якія былі б непазбежнымі, калі б на месца здарэння прыехалі супрацоўнікі ДАІ.

— Разабрацца на месцы без удзелу ДАІ дазваляецца пры ўмове, што транспартныя сродкі, якія сутыкнуліся, былі застрахаваныя; візуальна нанесены ўрон не перавышае 200 еўра; кіроўцы не маюць прэтэнзій адносна фізічнага стану (падазрэнне, што нападпітку) адзін да аднаго; прыйшлі да агульнага меркавання, хто вінаваты, а хто пацярпелы, — падкрэсліла мая суразмоўца. — Акрамя таго, трэба памятаць, што без супрацоўнікаў ДАІ могуць афармляцца ДТЗ толькі ў тым выпадку, калі ў абодвух яго ўдзельнікаў дагавор абавязковага страхавання грамадзянскай адказнасці заключаны пасля ўваходжання ўказа ў сілу (а гэта значыць пасля 1 ліпеня). Альбо калі хоць у аднаго з удзельнікаў ДТЗ ёсць поліс, набыты пасля 1 ліпеня. Пры наяўнасці абодвух полісаў, заключаных да 1 ліпеня, трэба выклікаць ДАІ. Гэта такія невялікія праблемы пераходнага перыяду.

Кампенсацыю, у гэтым выпадку, як прапісана ва ўказе, можна будзе атрымаць праз пяць дзён пасля звароту ў страхавую кампанію. Пры гэтым, звярніце ўвагу, калі спецыяліст палічыць, што велічыня шкоды будзе меншай за 200 еўра, выплаціць меншую суму, але калі шкода будзе большай за 200 еўра, выплаціць толькі 200. Пры гэтым колькасць страхавых выпадкаў не абмежавана на працягу дзеяння страхавога поліса.

Па-другое, аўтаўладальнікі Беларусі могуць выбраць: альбо заключыць дагавор абавязковага страхавання грамадзянскай адказнасці, альбо як разнавіднасць гэтага дагавора — дагавор комплекснага страхавання.

— Комплексны дагавор унутранага страхавання заключаецца тэрмінам ад 6 месяцаў да года, — тлумачыць Ірына Мерзлякова. — Ён уключае ў сябе, акрамя абавязковага страхавання грамадзянскай адказнасці аўтаўладальнікаў, яшчэ і добраахвотнае страхаванне транспартнага сродку на выпадак нанясення шкоды ў выпадку ДТЗ. Такім чынам, комплексны дагавор дае магчымасць віноўніку здарэння таксама атрымаць грашовую кампенсацыю за пашкоджаны аўтамабіль (ліміт 10 тысяч еўра).

Немалаважна адзначыць таксама, што новы від страхоўкі распаўсюджваецца толькі на ДТЗ з удзелам двух транспартных сродкаў, а дагавор комплекснага страхавання можа заключыць толькі рэзідэнт Рэспублікі Беларусь. Што тычыцца кошту, то новы від страхавання будзе больш даступным сярэднезабяспечаным грамадзянам нашай краіны: комплексны поліс у сярэднім у тры з паловай разы даражэйшы за абавязковую страхоўку, але значна таннейшы, чым дагавор аўтаКАСКА.

Без супрацоўнікаў ДАІ могуць афармляцца ДТЗ толькі ў тым выпадку, калі ў абодвух яго ўдзельнікаў дагавор абавязковага страхавання грамадзянскай адказнасці заключаны пасля 1 ліпеня.

— Комплексны дагавор страхавання аўто з рухавіком да 1,8 л у Беларусі зараз каштуе для жыхароў сталіцы і абласных гарадоў каля 120-130 еўра ў год, — адзначыла Ірына Мерзлякова. — У сельскай мясцовасці з улікам паніжаючага каэфіцыента і зніжкі — каля 40-50 еўра на год. Пры гэтым у комплексным страхаванні рэгуляванне ўрону ідзе з улікам зносу транспартнага сродку, КАСКА можа пакрываць урон без уліку зносу. У асноўным жа комплекснае страхаванне накіравана на грамадзян — уладальнікаў недарагіх аўто. Бо ў Беларусі многія кампаніі машыну, якой больш як 10 гадоў, не бяруць на страхаванне КАСКА. Таму дзяржава прапанавала людзям вось такое выйсце з сітуацыі.

Па-трэцяе, цяпер страхавую кампенсацыю аўтаўладальнік можа атрымаць на працягу 20 працоўных дзён (раней даводзілася чакаць і па 40, і па 50 дзён). Гэта звязана з тым, што даведку з ДАІ можна будзе атрымаць адразу ж на месцы дарожна-транспартнага здарэння, агледзець транспартны сродак пры жаданні таксама будзе магчымым у дзень ДТЗ.

І, нарэшце, у пацярпелага з'явілася права выбару: ён можа падаць заяву як у страхавую кампанію вінаватага, так і ў тую кампанію, дзе ён застрахаваў свой аўтамабіль (да ўваходжання ўказа ў сілу ён, хацеў таго ці не, вымушаны быў звяртацца па кампенсацыю ў страхавую кампанію віноўніка). Віноўнік жа, па-ранейшаму, можа звярнуцца толькі да свайго страхоўшчыка.

Надзея ДРЫЛА.

Департамент по ценным бумагам
Министерства финансов Республики Беларусь
ЗАВЕРЕНО
25 июня 2010 года
______________Кулаженко В.Г.

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ
ОБ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖЕ ЖИЛИЩНЫХ ОБЛИГАЦИЙ ВТОРОГО ВЫПУСКА СЗАО «ЛАДАГАРАНТ»

(Утверждено Решением Наблюдательного совета СЗАО «ЛадаГарант» (Протокол б.н. от 11 мая 2010 г.))

1. Полное и сокращенное наименование эмитента (на белорусском и русском языках)

на белорусском языке:

полное: Беларуска-англійскае сумеснае закрытае акцыянернае таварыства «ЛадаГарант»;

сокращенное: СЗАТ «ЛадаГарант»;

на русском языке:

полное: Белорусско-английское совместное закрытое акционерное общество «ЛадаГарант»;

сокращенное: СЗАО «ЛадаГарант».

2. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail)

Республика Беларусь, 220089, г. Минск, ул. Грушевская, 91, помещении 4Н, телефон: (017) 2197822, телефон/факс: (017) 2197480, e-mail: info@lada.by.

3. Основные виды деятельности эмитента

Эмитент в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и своим уставом осуществляет следующие виды деятельности (в соответствии с общегосударственным классификатором «Виды экономической деятельности»):

- оптовая торговля и торговля через агентов, кроме торговли автомобилями и мотоциклами (51);
- общее строительство зданий (45211);
- хранение и складирование (63120);
- организация перевозок грузов (63400);
- прочее финансовое посредничество, не включенное в другие группировки (6523);
- другие виды деятельности в области финансового посредничества (65239);
- прочая деятельность на финансовых рынках (67122);
- подготовка к продаже недвижимого имущества (70110);
- покупка и продажа собственного недвижимого имущества (70120);
- сдача внаем собственного недвижимого имущества (70200);
- деятельность агентств по операциям с недвижимым имуществом (7031);
- управление недвижимым имуществом (70320);
- консультирование по вопросам коммерческой деятельности и управления (74140);
- деятельность по управлению холдинг-компаниями (74150);
- деятельность в области архитектуры, инженерные услуги (74201).

В соответствии с Перечнем видов деятельности, на осуществление которых требуются специальные разрешения (лицензии), и уполномоченных на их выдачу государственных органов и государственных организаций, утвержденным Декретом Президента Республики Беларусь от 14.07.2003 г. № 17, эмитент вправе осуществлять следующие виды деятельности:

- деятельность в области таможенного дела;
- проектирование и строительство зданий и сооружений I и II уровней ответственности и проведение инженерных изысканий для этих целей;
- розничная торговля (включая алкогольные напитки и табачные изделия) и общественное питание;
- транспортно-экспедиционная деятельность.

4. Сумма зарегистрированного уставного фонда

Уставный фонд эмитента сформирован полностью в размере, предусмотренном Уставом: 280 188,39 (двести восемьдесят тысяч сто восемьдесят восемь и тридцать девять сотых) долларов США, что составляет 374 055 220 (триста семьдесят четыре миллиона пятьдесят пять тысяч двести двадцать) рублей (курс пересчета рубля к доллару составляет 1 доллар США – 1335 рублей по курсу Национального банка Республики Беларусь на 04.05.2001 г. — дата подписания Учредительного договора).

Свидетельство о факте формирования уставного фонда эмитента выдано Министерством иностранных дел Республики Беларусь № 3791СП-3306/2001 от 02.08.2002 г. на основании заключения аудитора-предпринимателя Бордун Е.В. от 26.07.2002 г.

5. Наименование периодического печатного издания, в котором будет публиковаться бухгалтерская отчетность эмитента в составе, определенном законодательством, и сроки ее публикации

Бухгалтерская отчетность по итогам работы эмитента за 2010 год и последующие годы подлежит публикации не позднее трех месяцев со дня окончания отчетного финансового года в газете «Звязда».

6. Место, время и способ ознакомления с проспектом эмиссии облигаций

С более подробной информацией и проспектом эмиссии облигаций можно ознакомиться в течение срока размещения по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, ул. Беломорская, 23, помещение 1Н, комната 1-1, ежедневно в рабочие дни (кроме субботы и воскресенья) с 10.00 до 12.00. Тел. 8 (017) 290 00 55. Ознакамливающееся лицо имеет право читать и делать выписки из предоставляемых в соответствии с настоящим пунктом документов.

7. Дата, номер государственной регистрации эмитента и наименование органа, его зарегистрировавшего

Белорусско-английское совместное закрытое акционерное общество «ЛадаГарант» (далее – эмитент) зарегистрировано Минским городским исполнительным комитетом 19.02.2010 года в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100934617.

8. Дата принятия решения о выпуске облигаций и наименование органа, принявшего это решение

Решение о выпуске второго займа жилищных облигаций в соответствии с подпунктом 11.14.3. Устава эмитента принято Наблюдательным советом Общества 11 мая 2010 года, протокол б.н. от 11.05.2010 г.

9. Форма выпуска и вид облигаций, объем эмиссии, количество, серия, номера:

Форма выпуска и вид облигаций	Жилищные, бездокументарные, именные, неконвертируемые
Объем эмиссии	1 445 400 000 (один миллиард четыреста сорок пять миллионов четыреста тысяч) белорусских рублей
Количество облигаций	365 (триста шестьдесят пять) штук
Серия, номера облигаций	ЛО-2, №№ 000001-000365

10. Номинальная стоимость облигаций

Номинальная стоимость одной облигации составляет 3 960 000 (три миллиона девятьсот шестьдесят тысяч) белорусских рублей и имеет эквивалент, равный 1 (одному) метру квадратному общей площади жилья в строящемся жилом доме в рамках объекта «Многоэтажный жилой дом с объектами соцкультбыта и многоуровневая стоянка для автомобилей со встроенно-пристроенными помещениями автоцентра в квартале застройки в границах пр. Дзержинского – пр. Жукова – ул. Железнодорожная – ул. Щорса. 1-й этап», в г. Минске, без учета отделочных работ.

Эквивалент номинальной стоимости облигаций не подлежит изменению в течение срока обращения облигаций настоящего выпуска.

Общий эквивалент номинальной стоимости облигаций составляет 365 (триста шестьдесят пять) квадратных метров.

Проектом предусматривается строительство 13-этажного 6-секционного 395-квартирного жилого дома на территории сносимой малоэтажной застройки на пересечении проспекта Дзержинского и проспекта Жукова. В нижнем уровне запроектирована полуподземная гараж-стоянка на 35 м/мест с отдельным въездом-выездом на дворовую территорию с эксплуатируемой кровлей, магазины «Промтовары», «Детский мир», «Электроника», меховое ателье, встроенно-пристроенный ресторан на 50 посадочных мест с летней террасой-кафе и офисные помещения в 2-х нижних этажах.

Вдоль пр. Жукова предусмотрено размещение отдельно стоящей многоуровневой (4-5 этажей) автостоянки с 2-мя однопутными рампами в торцах на расстоянии 35 м до жилого дома. На первом этаже располагается: автосалон со вспомогательными помещениями, СТО, помещения предпродажной подготовки, ручная механическая мойка, помещение приема заказов, бар, другие административные и вспомогательные помещения. На 2-5 этажах – стоянки автомобилей вместимостью 294 м/места.

В проекте выделено два пусковых комплекса. В состав 1-го пускового комплекса включены 4 секции жилого дома, две гостевые автостоянки на 5 и 10 м/мест и временные въезды, благоустройство придомовой территории, трансформаторная подстанция и реконструкция ул. Шатько. В состав 2-го пускового комплекса входят 2 жилые секции, оставшаяся часть автостоянки, встроенно-пристроенные объекты и многоуровневая стоянка с автоцентром, гостевая автостоянка на 99 м/мест, 4 гостевые автостоянки на 9,7,8 и 7 м/мест, проезд вдоль пр. Жукова и благоустройство всей прилегающей территории.

11. Цель выпуска облигаций

Выпуск облигаций осуществляется в целях обеспечения финансирования строительства жилого дома, указанного в п. 10 Краткой информации.

12. Период проведения открытой продажи облигаций

Датой начала открытой продажи облигаций является 6 июля 2010 года.

Датой окончания открытой продажи облигаций является 24 августа 2012 года.

13. Место и время проведения открытой продажи облигаций

Размещение облигаций осуществляется путем открытой продажи физическим и юридическим лицам – резидентам и нерезидентам Республики Беларусь в соответствии с законодательством Республики Беларусь. До момента покупки облигаций покупатели должны заключить с эмитентом договор в простой письменной форме, предусматривающий обязательства эмитента по строительству жилых помещений владельцам жилищных облигаций.

Для приобретения облигаций покупатели могут обратиться к профессиональному участнику рынка ценных бумаг ОАО «ДЕРЖАВАИНВЕСТ», начиная с даты начала открытой продажи, ежедневно в рабочие дни (кроме субботы и воскресенья) с 14.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Беломорская 23, помещение 1Н, комната 1-1.

14. Срок обращения облигаций

Срок обращения облигаций устанавливается с 6 июля 2010 года и ограничивается 1 сентября 2012 года включительно и составляет 788 дней.

15. Дата начала погашения облигаций

Датой начала погашения облигаций является 1 сентября 2012 года.

16. Доход по облигациям

Доход по облигациям не начисляется и не выплачивается.

17. Условия и порядок досрочного погашения облигаций

В случае досрочного окончания строительства объекта недвижимости, указанного в п. 8 Решения, эмитент может объявить о досрочном погашении облигаций.

18. Порядок погашения облигаций. Дата формирования реестра владельцев облигаций

18.1. Владелец облигаций при погашении (досрочном погашении) облигаций имеет право получить номинальную стоимость облигаций либо жилое помещение, общая площадь которого соответствует эквиваленту номинальной стоимости принадлежащих ему жилищных облигаций, выраженному в квадратных метрах.

Владельцы облигаций определяются на основании реестра владельцев облигаций. Эмитент формирует реестр владельцев облигаций за пять рабочих дней до даты начала погашения (досрочного погашения) облигаций.

18.2. В случае намерения получить при погашении (досрочном погашении) облигаций их номинальную стоимость владелец облигаций должен не позднее, чем за тридцать календарных дней до даты начала погашения (досрочного погашения) облигаций в письменной форме уведомить эмитента о таком намерении.

18.3. В случае намерения получить при погашении (досрочном погашении) облигаций соответствующее жилое помещение, в день начала погашения (досрочного погашения) облигаций владелец облигаций и эмитент подписывают акт приемки-передачи соответствующего жилого помещения.

После подписания акта ввода в эксплуатацию объекта жилищного строительства, государственной регистрации создания объекта жилищного строительства и при условии выполнения владельцем облигаций обязательств по договору с эмитентом эмитент в двухмесячный срок передает владельцу облигаций документы, необходимые для оформления в установленном порядке права собственности на жилое помещение. После государственной регистрации такого права эмитент должен передать владельцу облигаций жилое помещение, комплект ключей и документы на установленное оборудование.

18.4. При погашении (досрочном погашении) облигаций владелец облигаций должен перевести облигации на счет «депо» эмитента в день начала погашения облигаций.

19. Условия и порядок приобретения облигаций эмитентом до даты начала их погашения

19.1. В период обращения облигаций эмитент вправе осуществлять приобретение (выкуп) облигаций у любого их владельца по цене, определяемой соглашением эмитента и владельца облигаций.

19.2. При неисполнении эмитентом обязательств по договору, указанному в п. 13 Краткой информации, владельцы облигаций вправе потребовать полного возмещения причиненных им убытков, а также возврата внесенных в оплату стоимости жилого помещения путем приобретения облигаций денежных средств, проиндексированных путем умножения на коэффициент, определяемый отношением действующего на фактическую дату возврата средств индекса изменения стоимости строительно-монтажных работ, утверждаемого Министерством архитектуры и строительства Республики Беларусь по каждой области и г. Минску, к аналогичному индексу, действовавшему на дату перечисления владельцами облигаций денежных средств в оплату стоимости жилого помещения путем приобретения облигаций на счет эмитента.

Индексы изменения стоимости строительно-монтажных работ определяются в соответствии с официально опубликованными данными Министерства архитектуры и строительства Республики Беларусь.

Возврат владельцам облигаций денежных средств, внесенных в оплату стоимости жилого помещения путем приобретения облигаций, в полном объеме осуществляется не позднее 6 месяцев с момента подписания акта о расторжении договора с эмитентом (постановления суда – в случае отказа одной из сторон от подписания названного акта).

20. Условия и порядок возврата средств инвесторам при признании выпуска несостоявшимся, запрете выпуска облигаций Департаментом по ценным бумагам

В случае признания выпуска облигаций несостоявшимся, запрета Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь выпуска облигаций эмитент в срок не позднее 30 дней с момента принятия указанного решения возвращает владельцам облигаций денежные средства, направленные на покупку облигаций.

21. Дата и номер государственной регистрации облигаций

Облигации зарегистрированы Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 25 июня 2010 года.

Регистрационный номер: № 5-200-02-0642.

22. Информация об обеспечении исполнения обязательств

Исполнение обязательств по облигациям обеспечивается залогом недвижимого имущества.

Состав залогового имущества: объекты недвижимого имущества:

Инв. №	Наименование	Площадь, кв. м.
550/D-703783	Административное помещение (код 4 02 02)	169,10
550/D-703784	л.9-10/БЛ Административное помещение	100,00
	ИТОГО	269,10

Рыночная стоимость залогового недвижимого имущества в соответствии с внешней оценкой (Заключением об оценке № 10-06 от 28.01.2010 г., исполнитель оценки – УП «Оценка и управление собственностью»), расположенного по адресу:

инв. № 550/D-703783 – г. Минск, ул. Грушевская, д. 91, пом. 11Н;

инв. № 550/D-703784 – г. Минск, ул. Грушевская, д. 91, пом. 13Н,

составляет 628 000 (шестьсот двадцать восемь тысяч) долларов США или 1 809 896 000 (один миллиард восемьсот девять миллионов восемьсот девяносто шесть тысяч) белорусских рублей.

Общий размер обязательств по облигациям составляет 79,86 (семьдесят девять целых восемьдесят шесть сотых) процента от стоимости недвижимого имущества, обременяемого залогом.

Обеспечение по обязательствам эмитента в отношении облигаций действует в течение 90 (девяноста) дней с даты начала погашения облигаций.

23. Оплата облигаций

Оплата облигаций производится путем безналичного расчета в установленном порядке. Денежные средства на оплату облигаций подлежат перечислению на расчетный счет эмитента.

Размещение облигаций осуществляется по их номинальной стоимости.

Внесение юридическими и физическими лицами денежных средств эмитенту, а равно эмитентом при выплате стоимости облигаций их владельцам в предусмотреных Решением случаях осуществляется в валюте номинала облигаций.

24. Порядок обращения облигаций

Обращение облигаций осуществляется среди физических и юридических лиц на внебиржевом и/или биржевом рынке в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.

Для своевременного формирования депозитарием эмитента реестра владельцев облигаций сделки с облигациями на вторичном рынке прекращаются за 5 рабочих дней до даты начала погашения (досрочного погашения) облигаций.

Директор
СЗАО «ЛадаГарант» **Живулько С.В.**

Бухгалтер
СЗАО «ЛадаГарант» **Карпинская Л.Д.**

Лицензия на право осуществления деятельности «Проектирование и строительство зданий и сооружений I и II уровней ответственности и проведение инженерных изысканий для этих целей» действительна до 29.11.2014 г. Свидетельство о государственной регистрации выдано 19 февраля 2010 года Минским горисполкомом. УНП 100934617.

ГАЮЧЫЯ ТРАВЫ ЛІПЕНЯ

Лечымся без лекаў

ПАЛЫН ГОРКІ

Самае каштоўнае ў расліне — верхняя частка сцябла з кветкамі.

Прымяняецца пры хваробах, якія суправаджаюцца сакраторнай недастатковасцю страўнікава-кішачнага тракта без вострых праяў запалення. Танізуе нервовую сістэму, павышае апетыт, паляпшае страваванне, павялічвае слінааддзяленне, актывізуе выдзяленне стрававальных ферментаў і жоўці. Для гэтага яго прымаюць у выглядзе адвару або настойкі.

Для прыгатавання адвару заліце 3 ч. лыжкі сухой здробненай сыравіны 1 шклянкай гатаванай вады, пракіпяціце 10 хвілін, працадзіце, адцісніце, давядзіце аб'ём гатаванай вадой да зыходнага. Прымайце па 1 ст. лыжцы 3 разы на дзень да яды.

Настойка гатуецца так: заліце сухую здробненую траву медыцынскім спіртам у суадносінах 1:5 і трымайце 7—10 дзён у цёмным месцы. Працадзіце. Прымайце па 15—20 кропляў 3 разы на дзень за паўгадзіны да яды.

Супрацьпаказанні. Цяжарнасць, язвавая хвароба, індывідуальная непераноснасць.

РАМОНАК

Самае каштоўнае — суквецці расліны.

Рамонак эфектыўны пры страўнікавых захворваннях (язве, гастрыце), хваробах жоўцевага пузыра. Для гэтага заварвайце яго як гарбату: вазьміце 1 ч. лыжку суквеццяў на шклянку кіпеню, настойвайце 30 хвілін.

Пры ранах, запаленнях слізістай рота дапамагае паласканне адварам рамонку. Для яго прыгатавання заліце 1 ст. лыжку суквеццяў шклянкай кіпеню, дайце настояцца дзве гадзіны, працадзіце.

Калі вас непакоіць хранічны насмарк, гаймарыт, палашчыце насаглотку адварам рамонку, уцягваючы яго ў нос.

САРДЭЧНІК (ГЛУХАЯ КРАПІВА)

Самае каштоўнае — верхняя частка расліны разам з кветкамі.

Прымяняецца як заспакаяльны сродак пры павышанай нервовай узбуджальнасці, бяссонніцы, сардэчна-сасудзістых захворваннях, вегетасасудзістай дыстаніі, у клімактэрычны перыяд. Сардэчнік рэкамендуецца пры метэарызме, спастычных болях. Універсальная форма прымянення — настой. Для яго прыгатавання заліце 1 ст. лыжку сыравіны шклянкай кіпеню, настойвайце 40 хвілін. Працадзіце, выпіце за тры прыёмы на працягу дня.

ТРЫПУТНІК ВЯЛІКІ

Самае каштоўнае — лісце.

Трыпутнік паніжае артэрыяльны ціск і ўзровень халестэрыну ў крыві. Добры як супрацьзапаленчы сродак, разрэджвае макроту пры кашлі. Павышае кіслотнасць страўніка, здымае спазмы. Для гэтых мэтаў трыпутнік прымяняецца ў выглядзе настою: заліце 3 ч. лыжкі сухога здробненага лісця шклянкай кіпеню і настойвайце 6—8 гадзін. Прымайце па 1/3 шклянкі 3 разы на дзень да яды.

Сок свежага лісця трыпутніку выкарыстоўваюць для прамывання ран, пролежняў, поласці рота пры запаленні. Для гэтага лісце старанна прамываюць у праточнай вадзе, а затым апалоскваюць цёплай гатаванай. Дробна наразаюць і прапускаюць праз мясарубку або праз сокавыціскалку.

ХВОШЧ ПАЛЯВЫ

Самае каштоўнае — уся зялёная частка.

Настой хвашчу — добры мачагонны, гіпатэнзіўны, агульнаўмацавальны сродак. Эфектыўны ён як кровaспыняльнае пры лёгачных, матачных, гемараідальных, насавых крывацёках, а таксама як супрацьзапаленчае пры хваробах мачавога пузыра.

Для прыгатавання настою: 1 ст. лыжку хвашчу заліце шклянкай кіпеню, настойвайце дзве гадзіны, працадзіце. Выпіце ў тры прыёмы на працягу дня.

Настой хвашчу дапамагае пры вугрыстым сыпе, тлустай скуры твару. Для прыгатавання маскі супраць вугроў запарце траву ў невялікай колькасці кіпеню і накладвайце на твар цёплую кашку (па 15 хвілін праз дзень).

Увага! Прэпараты хвашчу не рэкамендуецца прымяняць пры цяжкіх пашкоджаннях нырак.

ЧЫСТАЦЕЛ

Самае каштоўнае — надземная частка расліны.

Дзякуючы супрацьгрыбковым і бактэрыцыдным уласцівасцям, чыстацел лечыць многія скурныя хваробы, у тым ліку і себарэю. Для гэтага вазьміце 2 ч. лыжкі травы, заліце шклянкай кіпеню і настойвайце 2—3 гадзіны. Пасля настой працадзіце і ўціpайце ў валасістую частку галавы. Галаву абвяжыце ручніком. Праз 15—20 хвілін валасы прамыйце.

Свежым сокам і здробненай травой чыстацелу выводзяць барадаўкі, мазалі, рабацінне, змазваюць трэшчыны на пятках. Працэдуру праводзяць 3—4 разы на дзень.

Сок чыстацелу аказвае і супрацьспазматычнае дзеянне. Для гэтага яго прымаюць па 20—40 кропляў, разводзячы ў вадзе.

Супрацьпаказанні. Эпілепсія, бранхіяльная астма, стэнакардыя, цяжарнасць. Чыстацел ядавіты, таму яго ўжыванне ў вялікіх дозах можа прывесці да атручэння.

Увага! Перш чым прымяняць народныя сродкі, пракансультуйцеся са сваім лечачым урачом.

Падрыхтавала Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ.

ПАЛІКЛІНІКА ДАПАМОЖА ЗАЛЕЖНЫМ

Да 7 ліпеня 18-я гарадская паліклініка г. Мінска праводзіць прафілактычную акцыю «Беларусь супраць наркотыкаў і алкаголю» пад дэвізам «Працоўная моладзь — моцная Беларусь».

Паводле слоў **намесніка галоўнага ўрача па медыцынскай часці 18-й гарадской паліклінікі Таццяны ЗАЙЦАВАЙ**, ва ўстанове праводзіцца шэраг мерапрыемстваў па прапагандзе здаровага ладу жыцця і прафілактыцы розных залежнасцяў. У актавай зале да 7 ліпеня паліклінікі штодня ў 13.00 праходзіць цыкл спецыяльных тэматычных лекцый. У даведачным акне медустановы можна атрымаць інфармацыю аб магчымасцях аказання медапамогі ў дзяржаўных установах сталіцы асобам, якія ўжываюць наркатычныя рэчывы і алкаголь.

Святлана БАРЫСЕНКА.

По чутках і кампетэнтна

Чорны з'еш сам, а белы...

Адно расійскае выданне спрабуе развянчаць дасягненні «вялікай сельскагаспадарчай рэвалюцыі». Маўляў, са з'яўленнем хлеба ў жыццё чалавецтва ўвайшлі і хваробы, і смерць. Нейкі прафесар Ларэйн Кардэн першым усвядоміў пагрозу і тут жа прыдумаў палеадыету. Заключаецца яна ў тым, каб... ні хварэць, ні паміраць — напэўна, так. Як паведамляе аўтар публікацыі, усяго толькі і трэба, што знізіць ужыванне зерневых прадуктаў і харчавацца агароднінай, садавінай, посным мясам і дарамі мора. Насамрэч спіс ад агародніны да морапрадуктаў вельмі дастойны і ніводзін дыетолаг не скажа тут нічога супраць. Але што наконт зерневых?

Журналіст не на жарт палохае чытача, маўляў, за атлусценнем, дыябетам, інфарктамі, інсультамі, інфекцыямі, карыесам, малакроўем, астэапарозам, камянямі ў нырках і г.д. хаваюцца... фітаты — рэчывы, якія ўтрымліваюцца ў злаках і перашкаджаюць засваенню многіх мікра- і макраэлементаў. І далей: «...хлеб, крупы, сыры, тлустае мяса, саленні і вяндліна закісляюць арганізм, спрыяючы развіццю гіпертаніі, узнікненню інсультаў, астмы, астэапарозу і ўтварэнню ў нырках камянёў...».

Загадчык аддзела гігіены харчавання Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра гігіены Васіль ЦЫГАНКОЎ:

— Што да «акіслення арганізма», то так можа выказвацца хіба той, у каго была «двойка» па хіміі... Фітаты ж, якія адносяцца да антыхарчовых рэчываў, утрымліваюцца ў многіх раслінных прадуктах. Але 90 працэнтаў фітатаў у звычайным рацыёне прыпадае на злакавыя культуры, асабліва на прадукты, якія ўтрымліваюць шмат вотруб'я.

Колькасць ужытых намі фітатаў можа паўплываць на тое, колькі кальцыю, жалеза і цынку мы атрымліваем з ежы. І вось узнікае здагадка, што празмернае ўжыванне фітатаў можа прывесці да дэфіцыту мінералаў. Але гэта толькі меркаванне, якое не пацвярджаецца на практыцы. Многія прадукты з фітатамі і багатыя на жалеза ўраўнаважваюць дзеянне фітатаў. Больш за тое, вітамін С нейтралізуе ўздзеянне апошніх, а збалансаваны рацыён заўсёды змяшчае досыць многа вітаміну С.

Амерыканская асацыяцыя дыетолагаў і Міністэрства сельскай гаспадаркі, рыбнай і харчовай прамысловасці Вялікабрытаніі зрабілі заключэнне: фітаты не аказваюць вызначальнага ўздзеяння на ўтрыманне кальцыю ў арганізме. Няма таксама ніякіх падстаў лічыць, што людзі, якія ўжываюць разнастайную і здаровую ежу з высокім утрыманнем фітатаў, могуць пакутаваць ад дэфіцыту цынку. Многія прадукты, багатыя на фітаты, напрыклад, цэльныя збожжавыя, змяшчаюць таксама вялікую колькасць згаданага мінералу. Пратэін аслабляе ўздзеянне фітатаў на засваенне цынку. Таму той, хто здавальняе свае патрэбы ў пратэіне, атрымлівае дадатковую гарантыю таго, што арганізм не будзе пакутаваць ад дэфіцыту мінералу...

Менавіта з хлебам, нароўні з рознымі крупамі і стравамі з іх, чалавек павінен атрымліваць асноўную частку вугляводаў. Размова, безумоўна, ідзе пра жытні, чорны і шэры гатункі. Батоны, булкі, смажні і чабурэкі тут ні пры чым. Іх колькасць можна смела і істотна абмяжоўваць, як гэта рэкамендуецца рабіць у дачыненні да ўсіх іншых лёгказасваяльных вугляводаў — пячэння, цукерак, пірожных, цукру і г.д.

Дарэчы, у Еўропе цяпер вырабляецца вялікая разнастайнасць чорнага і шэрага хлябоў высокай якасці. А ўсё таму, што хлеб — карысны, гэта асноўная крыніца вітамінаў групы В. Сутачная норма для здаровага чалавека — 200-250 грамаў. У такім варыянце хлеб могуць ужываць і гіпертонікі, і іншыя катэгорыі грамадзян з хранічнымі захворваннямі. Іншая рэч, дыябетыкам, напрыклад, як і ва ўсіх іншых выпадках трэба лічыць хлебныя адзінкі.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Курортны сезон

СОНЦА НЕ ЗАЎСЁДЫ БЫВАЕ Ў РАДАСЦЬ

Пазагараць на сонечнай палянцы паблізу рачулкі або на заморскім пляжы ля мора любяць многія. Да таго ж пэўная колькасць сонечных промняў карысная для здароўя: большая частка вітаміну D, у якім мае патрэбу арганізм, дастаецца нам разам з загарам. Але часам сонечныя ванны могуць прынесці і шкоду. Вядомая вялікая група хваробаў скуры, калі ў чалавека адзначаецца павышаная адчувальнасць да промняў ультрафіялетавага спектра. Такія паталагічныя станы атрымалі агульную назву — фотадэрматозы. Сімптомы іх праяўляюцца не адразу, і таму хворы часта не звязвае высыпкі на скуры з уплывам сонца. Толькі спецыяліст зможа дакладна паставіць дыягназ і прызначыць правільнае лячэнне.

Фотадэрматозы могуць працякаць востра або хранічна. Класічны прыклад фотаадчувальнага дэрматозу — хранічная чырвоная ваўчанка, ад якой часцей за ўсё церпяць жанчыны ва ўзросце 20—40 гадоў. Хвароба правакуецца сонечнымі промнямі і прыносіць вялікія непрыемнасці. Яркі сімптом захворвання — так званы «матылёк», размяшчэнне ачагоў пашкоджання на скуры шчок па абодвух баках носа. Тым, хто мае чырвоную ваўчанку, зусім нельга знаходзіцца на сонцы, перад выхадам на вуліцу ў сонечнае надвор'е рэкамендуецца выкарыстоўваць сонцаахоўныя мазі і крэмы. Гэтым людзям даводзіцца заўсёды засцерагаць скуру ад ультрафіялетавых промняў, выбіраць закрытае адзенне, шыракаполыя капелюшы, карыстацца цёмнымі акулярамі.

Некаторыя пакутуюць ад такіх фотадэрматозаў, як сонечная крапіўніца, сонечная пачасуха, светлавая воспа. Пры розных клінічных праявах іх аб'ядноўвае тая ж павышаная адчувальнасць — рэцыдывы скурных высыпак у сонечнае надвор'е.

Даволі часта ў людзей пасля 40—50 гадоў, асабліва ў тых, хто мае паталогію страўнікава-кішачнага тракта, узнікаюць ружовыя вугры. Павышаная адчувальнасць да сонца — адна з прычын гэтай хваробы. Часта ў такіх выпадках родныя або знаёмыя раяць (па аналогіі з юнацкімі вуграмі) пабыць на сонцы або прайсці сеанс кварцавання, што яшчэ больш ускладняе сітуацыю. Таму перш чым «прызначыць» сабе такое лячэнне, трэба вызначыць сапраўдную прычыну хваробы.

Незвычайныя і нечаканыя рэакцыі на сонца могуць узнікаць і ў людзей, якія не мелі раней скурных немачаў. Такое бывае, калі чалавек прымае медыкаменты, якія валодаюць здольнасцю павышаць адчувальнасць арганізма да ўльтрафіялету, і, не ведаючы пра такую ўласцівасць прэпарата, шмат часу праводзяць на сонцы. Спектр такіх лекаў дастаткова шырокі, і яны даволі часта ўжываюцца. Гэта антыбіётыкі тэтрацыклінавага віду, фторхіналоны, сульфаніламіды. Спіс прэпаратаў пастаянна пашыраецца.

Фотаалергічныя рэакцыі магчымыя таксама пры вонкавым прымяненні лекаў з утрыманнем дзёгцю. Акрамя таго, фотадэрматыты могуць выклікаць расліны, якія ўтрымліваюць фуракумарын: інжыр, шыпшына, канюшына, лімон і іншыя цытрусавыя.

Безумоўна, хацелася б атрымліваць асалоду ад сонечнага надвор'я без непрыемных наступстваў. Часткова гэтаму могуць дапамагчы касметычныя прэпараты, якія з'яўляюцца ўльтрафіялетавымі фільтрамі і ўтвараюць на паверхні скуры шчыльную плёнку. Як жа выкарыстоўваць такія крэмы, ласьёны, спрэі?

Сродкі з высокай ступенню аховы прымяняюць у першыя дні знаходжання на пляжах, калі скура не выпрацавала яшчэ натуральнай аховы супраць ультрафіялетавых промняў. Гэтыя сродкі патрэбны ўладальнікам светлай, адчувальнай скуры, у тым ліку з вяснушкамі, якая дрэнна загарае і хутка чырванее.

Сродкі з высокай ступенню аховы можна выкарыстоўваць для асобных, найбольш адчувальных участкаў (плечы, нос, грудзі) або ў тым выпадку, калі неабходна поўнасцю засцерагчы скуру ад загару.

Сродкі з сярэдняй і нізкай ступенню аховы выкарыстоўваюць у сярэдняй паласе або для скуры, якая ўжо адаптавалася да паўднёвага сонца. Імі можна карыстацца пачынаючы з пятага дня знаходжання на пляжы.

Скурааховыя сродкі для інтэнсіўнага загару прызначаныя для смуглай скуры або для той, якая ўжо добра загарэла. Яны валодаюць мінімальнай аховай і выкарыстоўваюцца ў асноўным для ўвільгатнення і змякчэння, а таксама для забеспячэння роўнага, прыгожага і інтэнсіўнага загару.

У выглядзе алоўкаў, памад або крэмаў выпускаюцца спецыяльныя сродкі для аховы найбольш адчувальных участкаў скуры (вуснаў, носу, вушэй). Гэтыя прэпараты маюць невялікі аб'ём , а таму іх вельмі зручна насіць у сумачцы, каб заўсёды мець пад рукой.

Пад адкрытым пякучым сонцам скура адчувае вельмі моцны стрэс, а значыць мае патрэбу ў абавязковым аднаўленні. Для гэтага выкарыстоўваюцца разнастайныя сродкі для загару, якія ўтрымліваюць вітамін Е , алеі, раслінныя экстракты.

Няправільна выкарыстаны сонцаахоўны крэм будзе малаэфектыўным. Звычайна на цела наносяць недастаткова сродку — ад 25 да 75 % ад неабходнай колькасці.

Такім чынам, каб правільна нанесці крэм, трэба:

==> Раздзяліць усю паверхню цела на 11 участкаў, кожны з якіх складае 9 % ад агульнай паверхні. На першы погляд здаецца, што выканаць гэта немагчыма, але насамрэч усё даволі проста — гэта рукі, ногі, паверхня грудзей, жывата і спіны, вобласць шыі і галавы;

==> На паверхню складзеных разам указальнага і сярэдняга пальцаў трэба нанесці дзве палоскі крэму з тубы (па адной палосцы на кожны палец) — гэтага дастаткова для адной зоны. Аднак варта памятаць, што такой колькасці шмат для аднаразовага прымянення, таму лепш наносіць спачатку палову, а астатняе — хвілін праз 30.

І ўсё ж з сонцаахоўным сродкам або без яго да сонца трэба ставіцца з асцярогай. Пашкоджанне скуры пачынаецца з таго моманту, калі на яе трапляюць сонечныя промні. Таму трэба пазбягаць сонца, калі яно знаходзіцца высока ў небе, і абмежаваць час знаходжання на ім.

Падрыхтавала Вольга ШАЎКО.

АЎСТРАЛІЙСКІЯ ЎРАЧЫ ПАЧАЛІ ШТРАФАВАЦЬ ПАЦЫЕНТАЎ ЗА СПАЗНЕННЕ

Аўстралійскія ўрачы агульнай практыкі пачалі штрафаваць пацыентаў за спазненне на прыём, паведамляе Herald Sun.

Памеры штрафу за дзесяціхвіліннае спазненне ў некаторых клініках даходзяць да 50 аўстралійскіх долараў (каля 43 долараў ЗША).

Арганізацыі, якія абараняюць правы пацыентаў, бачаць у падобных дзеяннях двайныя стандарты: урачы, якія выбіваюцца з графіка, не плацяць пацыентам за чаканне прыёму.

ФОНД «ГРОДНООБЛИМУЩЕСТВО»
15 июля 2010 года в 11 часов 30 минут
ПРОВОДИТ АУКЦИОН С УСЛОВИЯМИ
по продаже объектов, находящихся в собственности Гродненской области, и права заключения договоров аренды земельных участков:

1. Здания Дома быта и права заключения договора аренды земельного участка площадью 0,0383 га, расположенного в г.п. Кореличи по ул. 1 Мая, 2. Начальная цена продажи предмета аукциона 307 047 917 рублей.

2. Здания специализированного для бытового обслуживания населения и права заключения договора аренды земельного участка площадью 0,1733 га, расположенного в г.п. Мир по ул. Первомайской, 13. Начальная цена продажи предмета аукциона 83 258 908 рублей.

3. Административно-хозяйственного здания Новогрудского КБО и права заключения договора аренды земельного участка площадью 0,0760 га, расположенного в г. Новогрудок по ул. Ленина, 4. Начальная цена продажи предмета аукциона 263 653 850 рублей.

4. Комплекса зданий, сооружений, оборудования ДП «Свислочская МПМК-162» и права заключения договора аренды земельного участка площадью 1,4139 га, расположенных в г. Свислочь по ул. Комсомольской, 45/3. Начальная цена продажи предмета аукциона 1 556 990 691 рубль.

5. Зданий склада ГСМ, хранилища, сооружений ДП «Свислочская МПМК-162» и права заключения договора аренды земельного участка площадью 0,0526 га, расположенных в г. Свислочь по ул. Комсомольской, 45/1. Начальная цена продажи предмета аукциона 45 012 935 рублей.

По вопросам участия в аукционе обращаться по тел.: 77 29 15, 72 25 18.

Сам сабе псіхолаг

ДАЙЦЕ ГРОШАЙ!

Як павысіць сабе заробак? Нават яшчэ складаней — як дабіцца павышэння заработнай платы ва ўмовах крызісу? Гэта, безумоўна, няпроста, але — сцвярджаюць спецыялісты — магчыма!

Просім на справу

Бадай, самае галоўнае — падабраць правільную аргументацыю. У кампаніі ацэньваецца ўзровень адказнасці і прафесіяналізм. Калі хочаце павысіць сабе заробак, заявіце пра гатоўнасць стаць на самы складаны ўчастак работы, узяць на сябе дадатковыя функцыі, якіх пазбягаюць больш пасіўныя калегі. Тады вы гаворыце са сваім начальнікам на адной мове — мове прыбыткаў і выгод для кампаніі. Чаго босы зусім не пераносяць, дык гэта неаргументаванага «іншыя атрымліваюць больш». Але мацней за ўсё іх раздражняе заява: «мне павысілі арэндную плату за кватэру, падыміце ж заробак!». Таму што так дзелавая размова пераносіцца на бытавое поле, і замест прывычнага для шэфа амплуа кампетэнтнай супрацоўніцы вы прапануеце яму бачыць вас у ролі дармаеда.

Не трэба страхаў

Не бойцеся пачынаць размову. Апытанні паказваюць, што большасць начальнікаў добра разумеюць жаданне супрацоўнікаў атрымліваць больш. Але гэта не значыць, што яны гатовыя па ўласнай ініцыятыве падняць вам зарплату. Калі чалавек сядзіць у офісе з васьмі да васьмі, не ідзе ў водпуск, затое бярэ работу дадому на выхадныя і пры гэтым згодзен атрымліваць мільён рублёў, што ж, гэта выгадны набытак для кампаніі, які дазваляе скараціць выдаткі. «Калі б ён «каштаваў» больш, то абавязкова заявіў бы пра гэта», — супакойвае сябе бос. І, як ні дзіўна, ён мае рацыю.

Ацані сябе сам

Дарэмна разлічваць на павелічэнне зарплаты, не павысіўшы ўласную самаацэнку. Размова пра грошы для большасці людзей — напружанне. Калі начальнік пачуе, што вы няўпэўненым тонам вымаўляеце самыя правільныя словы, якім, магчыма, навучыліся на трэнінгу па жорсткіх перамовах, ён не ўпусціць магчымасці «паставіць на месца» супрацоўніка, які зарваўся.

Няўмольны псіхалагічны закон гаворыць: калі ўнутрана вы лічыце, што не «каштуеце» больш чым мільён рублёў у месяц, то ніколі не зможаце атрымліваць нават паўтара... Выйсце адно: працаваць з самаацэнкай, магчыма, з дапамогай прафесіянала — псіхолага, бізнэс-кансультанта. Бо, урэшце, упэўненасць у сабе — гэта тавар, які выдатна прадаецца.

Палічым

Ці ўплываюць на ваш заробак аб'ектыўныя паказчыкі? Практыка паказвае, што на начальства робіць уражанне толькі прамая выгада для бізнэсу. Інакш кажучы, «дзякуючы мне вашы даходы павысіліся на 20 %, таму падніміце мне заробак на 10 %» — дзейнічае, а «я вывучыла японскую і закончыла МВА (адукацыйная праграма, створаная па міжнародных стандартах, для ўладальнікаў бізнэсу і топ-менеджараў кампаній)» — ужо не. Логіка дырэктара простая: вось калі ад твайго МВА будуць дывідэнды, тады пагаворым, а пакуль гэта — твая асабістая справа. Аднак у рэальнасці пашырэнне прафесійнай адукацыі заўсёды акупляецца з лішкам. Па-першае, на менеджарскіх курсах слухачоў вучаць якраз павышаць самаацэнку і эфектыўнасць самапродажу. Па-другое, у будучага боса ўсе курсы і трэнінгі выклікаюць спрыяльнае ўражанне: яму ж ужо не давядзецца плаціць за ваш МВА са сваёй кішэні, і, акрамя таго, паказваюць, што вы ініцыятыўныя, нацэленыя на кар'еру. Безумоўна, гэтыя моманты вартыя матэрыяльнага заахвочвання.

Падрыхтавала Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ.

НІКОЛІ	ЗАМЕСТ ГЭТАГА
● **Не апелюйце да эмоцый і пачуцця справядлівасці.** Аргументы «я адна за ўсіх пашу!», «за такія грошы толькі дурань працаваць будзе» — не дзейнічаюць.	● Пакажыце канкрэтныя лічбы, якія неабвержна даказваюць, што ў выніку вашай дзейнасці павысіліся даходы / скараціліся выдаткі кампаніі, або аб'ём вашай работы істотна вырас.
● **Не шантажыруйце.** На «калі не павысіце мне заробак, я адразу звольнюся» адказам будзе, хутчэй за ўсё, «да пабачэння». Асабліва сумна, што на ваша месца цалкам могуць узяць супрацоўніка з тым самым заробкам, які патрабавалі вы, паколькі астатнія вашы аргументы пастфактум пераканалі боса.	● Падкрэсліце, што любіце сваю работу, што вам вельмі прыемны калектыў (не варта напіраць на момант асабістай адданасці босу, такі падхалімаж выкліча супрацьлеглы эфект), што ў вас ёсць нямала ідэй, як забяспечыць працвітанне кампаніі — вось толькі нядрэнна было б павялічыць і даход...
● **Не адказвайце на прамое пытанне начальніка «колькі вам трэба?» сціплым «ну, колькі зможаце; не ведаю».** Так вы лёгка заробіце зневажальную «прыбаўку» ў 50 тысяч і істотна ўскладніце новую размову пра павышэнне акладу. Дарэчы, бос цудоўна ведае, што гэтым пытаннем можа вас збянтэжыць і прымусіць збіць цану, таму з задавальненнем яго задасць.	● Ідучы на размову пра павышэнне заробку, трэба дакладна ўяўляць, колькі менавіта вы хочаце атрымліваць. І майце на ўвазе, што бос рэдка дае супрацоўніку роўна такую суму, якую той просіць, таму прасіце крыху больш, каб у выніку торгу спыніцца якраз на жаданай суме.
● **Не пагаджайцеся працаваць за тыя грошы, якія лічыце цалкам не адпаведнымі вашаму сапраўднаму «кошту».**	● Прадоўжыце адначасова пошукі і самаўдасканальванне. Бо мы атрымліваем тую зарплату, якую здольныя сабе забяспечыць.

Якасць жыцця

ЗНАЁМЦЕСЯ — ЦЫНК

Яшчэ старажытныя егіпцяне валодалі сакрэтамі прыгатавання лекаў, якія хутка загойвалі раны. І гэтыя лекі ў сваёй аснове мелі... цынк. Прыгажосць мужчын таксама шмат чым павінна быць удзячная цынку. Давайце пазнаёмімся з гэтым цікавым кампанентам нашага арганізма.

ТАКІ НЕАБХОДНЫ ЦЫНК

Пра тое, што нам неабходны цынк, мы даведаліся не так даўно, хоць цынкавай маззю лячылі раны яшчэ ў часы фараонаў, а можа і раней. Аднак цяпер мы ведаем пра цынк значна больш. Гэты элемент знойдзены ва ўсіх клетках і органах чалавечага арганізма. Больш за ўсё яго ў эндакрынных залозах — гіпофізе і падстраўнікавай залозе, сятчатцы вока, а таксама ў мужчынскіх палавых залозах, асабліва ў іх сакрэце.

Паступаючы ў арганізм чалавека, цынк усмоктваецца ў тонкім кішэчніку, пасля гэтага трапляе ў печань, а адтуль — ва ўсе неабходныя органы. Будучы звязаным з ферментамі, гармонамі і вітамінамі, ён ажыццяўляе значны ўплыў на асноўныя жыццёвыя працэсы: крывятварэнне, размнажэнне, рост і развіццё арганізма, абмен бялкоў, тлушчаў і вугляводаў.

Вядома, што цынк, стымулюючы гарманальную дзейнасць гіпофіза, садзейнічае росту арганізма і павелічэнню яго вагі. Адпаведна, недастатковасць гэтага мікраэлементу прыводзіць да затрымкі росту і зніжэння масы цела. У жыхароў некаторых краін Сярэдняга Усходу, часткі раёнаў Егіпта, прадукты харчавання якіх бедныя на цынк, часта назіраецца карлікавасць. Колькасць цынку ў арганізме таксама ўплывае на рост пазногцяў і валасоў, стан скурных покрываў. Не выключана, што аблысенне мужчын у сталым узросце абумоўлена дэфіцытам у іх арганізме менавіта цынку.

Важная роля гэтага мікраэлементу ў функцыі мужчынскіх палавых органаў. Цынк садзейнічае сакрэцыі фалікуластымулюючага (таго, які актывізуе ўтварэнне сперматазоідаў у семявых канальцах) і лютэінізуючага (адказнага за выпрацоўку тэстастэрону) гармонаў. Гэта значыць, ён актыўна ўплывае на рэпрадукцыйную функцыю мужчын, а дэфіцыт гэтага элементу можа прывесці да парушэння прадукцыі спермы і нават да палавой стэрыльнасці. Таму прэпараты цынку выкарыстоўваюць у якасці першай дапамогі пры мужчынскай бясплоднасці.

У падлеткавым узросце недахоп цынку прыводзіць да непаўнацэннага развіцця палавой сістэмы, паколькі цынк уваходзіць у склад ферментаў, што ўдзельнічаюць у сінтэзе палавых гармонаў. У сваю чаргу, гэта вядзе да шэрагу гарманальных парушэнняў як у дзяўчат (дысфункцыя яечнікаў і г.д.), так і ў хлопчыкаў (прыкметы інфантылізму, дрэннае развіццё прастаты).

А нядаўна вучоныя зрабілі адкрыццё: цынк — сапраўдны мінерал цвярозасці! Высветлілася, што ён уваходзіць у склад асобага ферменту — алкагольдэгідрагеназы, які адказвае за расшчапленне спірту і папярэджвае ап'яненне. Калі арганізм забяспечаны дзённай нормай цынку, эфектыўнасць дзеяння ферменту павялічваецца, а пагроза развіцця алкагалізму змяншаецца.

Суперцынкавы абед

- Салата з адварнога рысу з морапрадуктамі.
- Сачавічная поліўка з баранінай.
- Цялячая пячонка, абсмажаная на цыбульнай падушцы, з зялёным гарошкам.
- Жэле з лясных ягадаў, гарбузовыя семкі.

Выяўлена таксама сувязь паміж недастатковасцю цынку ў ежы і загойваннем ран. У хворых з цяжкімі ранамі канечнасцяў назіралася змяншэнне колькасці цынку ў крыві. Дадатковае ўвядзенне ў харчовы рацыён цынку садзейнічала хуткаму загойванню ран.

ВОРАГІ ЦЫНКУ

Малочныя прадукты зніжаюць засваяльнасць цынку, а кафеін і алкаголь узмоцнена выводзяць яго з арганізма. Утрыманне цынку зніжаецца пры прыёме аральных кантрацэптываў. Кортыкастэроіды, якія прызначаюцца ўрачом пры шэрагу захворванняў (артрыт і інш.), таксама зніжаюць узровень цынку. Дабаўкі кальцыю, якія часта прапісваюць цяжарным і пажылым, змяншаюць засваенне цынку амаль на 50 %.

Цынк узмоцнена выводзіцца з арганізма пры стрэсе, а таксама пад уздзеяннем цяжкіх металаў і іншых забруджвальнікаў. Галодныя і незбалансаваныя дыеты таксама адмоўна ўплываюць на яго запасы.

КАЛІ ЦЫНКУ НЕДАСТАТКОВА

Найбольш раннімі сімптомамі недастатковасці цынку могуць быць апатыя і дэпрэсія. Апісаны выпадкі цяжкай дэпрэсіі (спробы самагубства ў групе дарослых людзей, хворых на вірусны гепатыт), якія суправаджаліся дэфіцытам цынку.

Парушэнне абмену гэтага элементу таксама можа праяўляцца паніжэннем або скажэннем смаку і нюху. Даказаны актыўны ўдзел цынку ў абмене вітаміну А (рэтынолу), які павінен пастаянна паступаць у сятчатку вока для ўтварэння зрокавага пігменту і папярэджання «курынай слепаты».

Лабараторна вызначана, што недастатковасць цынку можа выклікаць прыроджаныя парокі развіцця органаў і сістэм, асабліва цэнтральнай нервовай сістэмы і лёгкіх.

Сутачная патрэбнасць яго ў арганізме дарослага складае каля 0,2 мг/кг масы, а падлетка, які расце, — не менш за 0,3 мг на 1 кг масы цела.

ВЫСЕЎКІ, ВУСТРЫЦЫ І ГРЫБЫ

Больш за ўсё цынку ўтрымліваюць вустрыцы (каля 270 мг/кг). За імі ідуць высеўкі, прарослае зерне пшаніцы (130—202 мг/кг). У грыбах утрымліваецца 75—140 мг/кг цынку, у рыбе і ялавічнай печані на 1 кг прыпадае ад 30 да 85 мг гэтага мікраэлементу, а ў пшанічнай муцэ, сачавіцы, сушаных дражджах — ад 20 да 50 мг/кг.

Пры развіцці недастатковасці цынку рэкамендуецца ўжываць такія прадукты, як пшанічныя крупы, буракі, цыбуля, зяленіва, мяса (ялавічына, птушка), курыныя яйкі і інш.

Падрыхтавала Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ.

ЛЕКІ ДЛЯ ЖЫВЁЛ І ЛЮДЗЕЙ

Ідзе рэканструкцыя «Віцебскай біяфабрыкі» ў вёсцы Доўжа. Для гэтага з дзяржаўнага бюджэту накіравана больш за 191 мільярд рублёў. У выніку на гэтым унікальным у Саюзе незалежных дзяржаў прадпрыемстве цяпер ёсць магчымасць не толькі вырабляць ветэрынарныя прэпараты і лекі, каб не купляць для патрэб краіны аналагічныя за мяжой, але і рыхтуюцца канкурыраваць з вядучымі замежнымі вытворцамі. Цана прадукцыі прадпрыемства значна ніжэйшая, чым той, што зараз экспартуецца ў Беларусь. Гэта дазволіць зэканоміць краіне штогод мільярды рублёў. Больш за тое, на прадпрыемстве могуць вырабляць і лекі для людзей.

Праект павінен акупіцца за чатыры-пяць гадоў. Галоўная найбліжэйшая задача — атрыманне адпаведнай атэстацыі для выхаду на еўрапейскі рынак. І для гэтага ёсць усе падставы. Нашы кантрольныя прэпараты, якія будуць тут вырабляцца, атрымалі ўжо самы высокія ацэнкі якасці ў Турцыі.

Экспарт таксама ідзе ў Казахстан і Расію. Паводле слоў дырэктара прадпрыемства Аркадзя Юдасіна, зараз на прадпрыемстве працуе каля 230 чалавек. І гэта пры ўсім тым, што насельніцтва вёскі Доўжа каля тысячы. Каб забяспечыць жыллём спецыялістаў, пабудаваны жылы дом, узводзяцца яшчэ некалькі. Сярэдні заробак за пяць месяцаў бягучага года склаў 835 тысяч рублёў. Штогод тут зарплата павялічваецца, як і чысты прыбытак. Фабрыка ў правінцыі па-свойму ўнікальная тым, што тут наладжана цеснае ўзаемадзеянне з ВНУ. Будучыя медыкі, біёлагі могуць засвойваць перадавыя тэхналогіі. Плённае супрацоўніцтва вядзецца і з Нацыянальнай акадэміяй навук. Вучоныя могуць распрацоўваць вакцыны і гэтак далей, якія будуць укараняцца ў вытворчасць.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Пасёлак Доўжа Віцебскага раёна.

Верш з канверта

Напярэдадні Дня Незалежнасці рэдакцыя атрымала ліст ад сваёй даўняй і адданай чытачкі, маці вядомага паэта Аляксандра Лягчылава Вольгі Паўлаўны. Яна напярэдадні перабірала папкі сына і знайшла верш, прысвечаны роднай мове. У сваёй творчасці паэт часта ўзнімаў тэму вайны. Сёння многія добра ведаюць песні кампазітара Валерыя Іванова на вершы Аляксандра Лягчылава «Мы не помним уже войны», «Неразлучная гармонь», «Всегда будут Май и Победа»... Яны сталі аднымі з апошніх твораў паэта.

НАША МОВА

Наша мова — як песня дубровы,
Як крынічны, ігрысты ручай,
Як матуліна ціхае слова,
І пяшчота, і боль, і адчай.

Прыпеў:
У высокім небе птушкі-журавы,
Ля радзімай хаты
шчасця астравы.
Пах палыну горкі
Вецер, разгані.
Маладая зорка
Свяціць з вышыні.

Нашых песень нягучныя словы,
І прыходзяць яны не здалёк.
Не падзеліш Айчыну і мову —
Ты без іх, што апаўшы лісток.

«АДЫДАС» З... БАБРУЙСКА

Вядомая фірма «Адыдас», якая спецыялізуецца на выправе абутку, адзення і рыштунку для спартсменаў, размясціла заказ на бабруйскай фабрыцы «Славянка».

Як паведамілі ў канцэрне «Беллегпрам», згодна з дагаворам, апошняя на працягу трох месяцаў павінна пашыць вялікую партыю спартыўнага адзення з маркай гэтай нямецкай кампаніі. Цана кантракта — 300 тысяч долараў. Трэба заўважыць, што раней прадпрыемства ўжо мела практыку супрацоўніцтва з «Адыдасам». Праца на кантракце цяпер будзе праводзіцца пад кантролем нямецкіх партнёраў і па іх мадэлях.

Сяргей РАСОЛЬКА.

СПЯВАЕ ЗЯМЛЯ МЯДЗЕЛЬСКАЯ

Не верыце?! Гэта чыстая праўда. Спытайце ў любога, хто 2-га ліпеня пабываў у Мядзелі, а 3-га — на беразе возера Нарач ля помніка «Партызанам зямлі Нарачанскай» — менавіта там праходзіў абласны фестываль харавога мастацтва «Пеўчае поле».

Фестываль «Пеўчае поле» — адзін з першых і самых галоўных песенных фестываляў на Міншчыне. Выступіць на ім пачэсна для любога прафесіянальнага калектыву. Што ж казаць пра аматарскія, для якіх і ладзіцца гэты песенны конкурс. Артысты з ахвотай прыязджаюць на Мядзельшчыну і прывозяць з сабой свае самыя лепшыя песні.

Упершыню на беразе маляўнічай Нарачы самадзейныя харавыя калектывы з Мінскай і суседніх абласцей сабраліся ў 1952 годзе, каб песняй уславіць родны край і пакланіцца подзвігу вызваліцеляў Радзімы. З тае пары раз у тры гады, ліпеньскімі сонечнымі дзянькамі, праходзіць у азёрным краі «Пеўчае поле».

Сёлета ў фестывалі ўдзельнічала больш за 700 талентаў з 29 калектываў. У нацыянальных строях яны прайшлі па вуліцах райцэнтра да сцэны летняга амфітэатра, які стаіць на беразе возера Мястра.

А потым — над возерам паляцела песня! Ніводнага гледача (а іх было каля тысячы) не пакінулі абыякавымі вясёлыя і лірычныя мелодыі. Чулі б вы, як пяюць артысты заслужанага аматарскага калектыву Беларусі ансамбля песні і танца «Спадчына» з Маладзечанскага Дома культуры! А народны хор «Вербніца» Пружанскага Дома культуры, заслужаны аматарскі калектыў хор «Сож» Навагрудскага СДК...

Святочнасць у фестываль прыўнеслі яхтсмены, байдаркі і каноэ, што падчас выступлення, як чайкі, «кружыліся» па гладзі мядзельскага возера. Зайздросціў я ім, хаваючыся ў цень ад спякотнага сонца — людзям на вадзе было не так горача. Але, нават «пякучка»-сонца не сапсавала радасны настрой, які не мог быць іншым на такім фестывалі...

Аляксандр СЯНЮЦЬ, Фота аўтара.

к.п. Нарач, Мядзельскі раён.

ГАРНОЎСКАГА Эдуарда Віктаравіча з г. Маладзечна віншуем з днём нараджэння! Жадаем моцнага здароўя і доўгіх гадоў жыцця.
Сям'я Глінскіх.

НЕГАЛІВУДСКАЯ ЎСМЕШКА МАРЫІ ШАРАПАВАЙ

Негалівудская, бо шчырая. Усміхаецца яна толькі тады, калі гэта сапраўды адпавядае сітуацыі, а не направа-налева. Параўноўваць сапраўдную Марыю Шарапаву з глянцавай рэкламнай бессэнсоўна, бо тут яна вельмі розная — спачатку крыху стомленая насычанай праграмай, і здаецца — нават сумная, а потым — усмешлівая і адкрытая: роўна столькі, колькі трэба.

Яна ставіць аўтографы на фотаздымках і ў нататніках, распісваецца на тэнісных мячах і непасрэдна на спартыўных майках удзельнікаў паказальнага майстар-класа па тэнісе, які праводзіць з навучэнцамі Цэнтра алімпійскага рэзерву ў Гомелі. Яна — зорка, вядомая расійская тэнісістка Марыя Шарапава, якая даўно жыве ў Злучаных Штатах Амерыкі. У 2004 годзе яна выйграла свой першы турнір «Вялікага шлема» ва Уімблдоне і была прызнана гульцом года па версіі жаночай тэніснай асацыяцыі. У 2006 годзе Марыя стала пераможцай Адкрытага чэмпіянату ЗША, а ў 2008-м выйграла Адкрыты чэмпіянат Аўстраліі. Толькі што закончыўся Уімблдонскі турнір, і яна прыляцела з Вялікабрытаніі ў Гомель. У якасці пасла добрай волі Праграмы развіцця ААН яна наведала тэрыторыі, якія пацярпелі ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, а ў якасці ўнучкі — наведала родную бабулю, якая і дагэтуль жыве ў Гомелі. Між тым, яе асабістае жыццё шчыльна закрыта ад чужых вачэй і толькі некалькі слоў на прэс-канферэнцыі прысвечана вячэры ў сямейным крузе тут, у Гомелі.

— Сустрэча з бабуляй, якую не бачыла два гады, была вельмі добрая, у нас была сямейная вячэра. Бабуля перанесла аперацыю пару тыдняў таму, але цяпер яна адчувае сябе лепш.

На пытанне, «А вы дапамагаеце бабулі?» яна шчыра ўсміхнулася.

— А як жа ж. І я, і тата.

Візіт спартсменкі на Гомельшчыну пачаўся з наведвання Чачэрска, дзе яна азнаёмілася з праектам «Хварэць не страшна», які рэалізоўваецца за яе сродкі ў Чачэрскай цэнтральнай раённай бальніцы. Тут створаны пакой рэлаксацыі і псіхалагічнай рэабілітацыі «Казка». Наведала яна і цэнтр дзіцячай творчасці, дзе школьнікі вывучаюць экалогію на практыцы — добраўпарадкоўваюць горад у межах прафінансаванага спартсменкай праекта «Экалогія душы». У Брагінскім раёне фонд прафінансаваў закупку музычных інструментаў і метадычнай літаратуры для 4 музычных школ у сельскай мясцовасці. 210 тысяч долараў ЗША накіравана на ажыццяўленне праграмы для таленавітых маладых людзей, якія вучацца ў беларускім Дзяржаўным універсітэце і ў Беларускай акадэміі мастацтваў. Гэта ўпершыню, калі міжнародная недзяржаўная арганізацыя дала стыпендыі для навучання ў Беларусі. Пасол добрай волі ПРААН таксама знайшла час, каб сустрэцца са студэнтамі — выхадцамі з забруджаных радыенуклідамі раёнаў, якія атрымліваюць стыпендыі са сродкаў яе фонду. У партнёрстве з ПРААН фонд Марыі Шарапавай аказаў падтрымку сямі праектам, рэалізаваным у пацярпелых рэгіёнах Беларусі, Расіі і Украіны:

— Два гады таму, калі я хацела сюды прыехаць, але з-за траўмы не змагла, праекты толькі пачыналі ўвасабляцца ў жыццё. Два гады таму я яшчэ не пабачыла б вынікаў, якія ёсць сёння.

Тэнісістка адзначыла, што для яе было вельмі важна ўсё пабачыць на свае вочы, мець стасункі з дзецьмі, даведацца, якая ім яшчэ патрэбна дапамога. Вядома ж, у гамяльчан да яе асаблівае стаўленне, бо яе бацькі — родам менавіта з абласнога цэнтра. І хоць нарадзілася спартсменка ў 1987 годзе ў горадзе Нягань у Сібіры, яе лічаць тут карэннай гамяльчанкай. І сама яна ад гэтага не адмаўляецца.

— Я вельмі рада, што прыехала сюды і адчуваю асалоду, таму што гэтае месца займае асаблівае месца ў маім сэрцы. Калі мая маці была цяжарнай, яна жыла тут. Потым — з-за чарнобыльскай катастрофы, бацькі паехалі адсюль у Расію. Апошні раз я была тут 10 гадоў таму і мне вельмі прыемна ісці па вуліцах, быць у парку, дзе мы гулялі з бацькамі. Акуратна і чыста. Гэта заўважна адразу, калі едзеш па дарогах. Усё значна лепш. Эканоміка значна лепшай стала. Мы ездзілі ў кватэру, дзе жылі мае бацькі, там я пазнаёмілася з суседзямі.

У асабістае жыццё Марыя журналістаў не дапускае. Іх спробы атрымаць адказы на такія пытанні заканчваюцца сціслымі адказамі. Бацькам, якія жыццё паклалі на тое, каб зрабіць з яе «зорку», яна вельмі ўдзячная.

— Калі мне было 7 гадоў, мае бацькі вырашылі, што з-за тэніса нам трэба пераехаць у Амерыку. Гэта было вельмі цяжкае рашэнне. Па-першае, таму, што адразу маці не магла прыехаць туды, таму што толькі бацька атрымаў візу і я толькі з ім была там. На працягу двух гадоў маці была асобна ад нас. Я правяла гэты час практычна адна, бо бацька працаваў, каб я магла гуляць у тэніс. Гэта былі вельмі цяжкія часіны для нашай сям'і. Але ж яны далі мне гэты шанц у жыцці. Я ім вельмі ўдзячная за гэта.

— У вас крыжык — гэта толькі ўпрыгажэнне ці сведка таго, што вы чалавек хрышчоны?

— Гэта мне бацькі падарылі. Яны ж і хрысцілі мяне ў праваслаўі.

На пытанне аб сваёй нацыянальнасці, пры тым, што бацькі з Беларусі, Марыя Шаравава адказвае, што нарадзілася ў Расіі і пражыла там 7 гадоў.

— Але ж я з Гомелем звязана пастаянна. Мне цяжка вызначыцца з нацыянальнасцю, бо ведаю, што мае бацькі жылі тут, бабулі таксама. Калі я сюды прыязджаю, я адчуваю сябе часткай Гомеля. Але ж нацыянальнасць, хутчэй, руская.

Пры гэтым на англійскай мове Марыя Шарапава гаворыць куды больш лёгка. Рускую ведае таксама добра і без акцэнту, але ж словы падбірае больш доўга і не заўсёды адразу дакладна. Па гомельскай зямлі яе суправаджае група калег з вядомага амерыканскага тэлеканала. Гавораць, што яны выкупілі правы на фільм пра спартсменку. І таму толькі для іх Марыя дае эксклюзіўнае інтэрв'ю ў залах Гомельскага палацапаркавага ансамбля. Зразумела, па-англійску. Беларускія ж калегі здзіўленыя, што сродкі, выдзеленыя на дапамогу жыхарам пацярпелых раёнаў, не накіраваны на спорт — усё больш медыцынскія аспекты.

— Гэта наступны этап, — адказвае Марыя. — Мы вырашылі, што з медыцыны і культуры толькі пачынаем, а ў далейшым мы будзем адчыняць спартыўныя залы для дзяцей. Для мяне гэта галоўнае. Праз годзік-два мы вернемся да гэтай тэмы. Сродкі на наступныя праекты будуць накіраваны на спорт, бо гэта асноўная частка майго жыцця. Я лічу, вельмі важна, каб дзеці былі актыўнымі, каб яны займаліся спортам, асабліва ў такіх умовах, як у Беларусі. І гэта неабавязкова павінен быць тэніс. Гэта можа быць хакей або фігурнае катанне, важна, каб дзеці праяўлялі фізічную актыўнасць.

— Вы эмацыйная спартсменка і за вамі цікава назіраць на корце. Ці не ад бацькі гэта перадалося? — задае пытанне калега, спартыўны журналіст, які больш за 20 гадоў таму бачыў, як эмацыйна гуляў у тэніс бацька Марыі. Яна доўга смяецца, і кажа, што думала, што гэта ад яе яму перадаюцца эмоцыі:

— Я думаю, што гэта інстынкт. Ты шмат працуеш і калі выступаеш, хочаш выйграць — эмоцыі выплёскваюцца.

Марыя Шарапава падкрэслівае, што ёй вельмі цяжка знайсці час для адпачынку і зносінаў з сябрамі:

— Але ж спорт — гэта маё жыццё, мая кар'ера. Ужо праз два дні ў мяне зноў пачнуцца трэніроўкі.

Журналісты цікавіліся, ці мела магчымасць вядомая тэнісістка сустрэцца з каралевай Вялікабрытаніі, якая ўпершыню за 33 гады наведала Уімблдон.

— Калі б у мяне быў выбар — выйграць матч на Уімблдоне ці пазнаёміцца з каралевай, я б выбрала выйграць матч, для мяне гэта больш значна. Уімблдон для мяне — любімы турнір. А каралева глядзела толькі мужчынскі матч.

17-я ракетка свету Марыя Шарапава не стала пераапранацца пасля прэс-канферэнцыі перад тым, як выйсці на корт, дзе праводзіла майстар-клас з навучэнцамі Цэнтра алімпійскага рэзерву па тэнісе. Так і засталася ў джынсавых шортах і прасторнай рамантычнай блузцы. Толькі змяніла абутак. Простыя карычневыя «лодачкі» без абцаса на стыльныя белыя красоўкі. У іх ёй куды больш зручна.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.
Фота аўтара.

АГУРКОВЫ РАЙ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Чароды аўтамабіляў, гужавых павозак, матацыклаў і веласіпедаў з напоўненымі агуркамі мяхамі вядуць па ўсіх дарогах на альшанскі кірмаш з пяці гадзін раніцы і да апоўначы. Як толькі гэтая чарада крыху радзее, закупачныя кошты агуркоў імгненна ўзрастаюць. Закон рынку. Агурок жа расце незалежна ад кошту і збываць яго трэба як мага хутчэй. Асаблівы ажыятаж на базары ў спякотныя дні, калі агародніна набірае памеры і вагу за лічаныя гадзіны. Тады кошты на яго падаюць да мізэру і альшанцы неверагодна сярдзіцця. Бо не для гэтага яны пачыналі яшчэ ў лютым высейваць расаду, ацяпляць парнікі, рабіць бясконцыя хімпраполкі і ледзь не да самых замаразкаў не ведаць сну і спакою. Цяпер сярэдняя закупачная цана агурка ў Альшанах — паўтары тысячы рублёў за кіло. І менавіта цяпер агурковы альшанец атрымлівае сваю асноўную ўзнагароду ў грашовым эквіваленце. Цэлы год яму трэба будзе ўтрымліваць вялікую сям'ю, будаваць катэдж, купіць новы трактар ці іншамарку, набыць насенне, угнаенні і новую поліэтыленавую плёнку і яшчэ нешта адкласці на рахунак ці ў панчоху. Калі-небудзь альшанцы абавязкова паставяць агурку помнік за свой надзённы нялёгкі хлеб, дабрабыт і шчасце жыць у сваіх родных Альшанах — адзінай вёсцы ў Беларусі з неверагодным прыростам насельніцтва, дзе штогод з'яўляецца на свет каля двухсот немаўлят і будуецца другая па ліку школа, бо вучыць дзяцей у тры змены ўжо немагчыма.

Агурковы кірмаш — з'ява часовая, сезонная. Працу на ім, як бачна па тварах і чутно па гаворцы, знаходзяць людзі з суседняй Украіны, далёкага Азербайджана і навакольных Лунінецкага і Жыткавіцкага раёнаў. Тут дзясяткі агромністых аўтамабіляў-фур запаўняюцца скрынямі з агуркамі за некалькі гадзін і бяруць кірунак на Піцер і Маскву. Грузавыя мікрабусы, утрамбаваныя свежым гуркам, спяшаюцца на Віцебск, Мінск, Гомель. Цяжка паверыць, што адна беларуская вёска здольна накарміць мільёны людзей!

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

Столінскі раён.

ПРЫСВЯЧЭННЕ АСОБНАЙ АСАБЛІВАЙ БРЫГАДЗЕ

Да 65-годдзя Вялікай Перамогі ўпраўленне КДБ па г. Мінску і Мінскай вобласці пры садзейнічанні Беларускага фізкультурна-спартыўнага таварыства «Дынама» выдала каляровую ілюстраваную брашуру «Тыя, што зрабілі крок у бессмяротнасць», прысвечаную баявому шляху першага спецпадраздзялення савецкіх органаў дзяржаўнай бяспекі — Асобнай мотастралковай брыгады асаблівага прызначэння НКУС СССР, у складзе якой праходзілі службу многія вядомыя спартсмены-дынамаўцы.

Створаная ў першыя дні Вялікай Айчыннай вайны, брыгада на працягу пяці гадоў рыхтавала дыверсійна-разведвальныя атрады для выканання асаблівых заданняў у тыле ворага за лініяй фронту. Выпускнікамі брыгады камплектаваліся практычна ўсе спецгрупы НКУС-НКДБ, якія паспяхова дзейнічалі на тэрыторыі акупаванай Беларусі.

У працэсе работы афіцэры УКДБ вывучылі вялікую колькасць архіўных спраў спецгруп і вайскоўцаў АМСБАП. У выданні апісаны ўдзел чэкісцкіх атрадаў у абароне Масквы, сістэма падрыхтоўкі байцоў розных спецыяльнасцяў, спосабы пераходу атрадаў праз лінію фронту, вынікі баявой работы і іншыя цікавыя звесткі. БФСТ «Дынама» дало для кнігі звесткі аб чэмпіёнах, заслужаных трэнерах, майстрах спорту і вядомых спартсменах СССР і Рэспублікі Беларусь, якія ваявалі ў падраздзяленні.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Школа падаткаплацельшчыка

МАЁМАСНЫЯ ПАДАТКІ: хто, калі і колькі плаціць

Па шматлікіх просьбах чытачоў мы аднаўляем штотыднёвую рубрыку па пытаннях падаткаабкладання. Сёння чарговую кансультацыю даюць спецыялісты галоўнага ўпраўлення падаткаабкладання фізічных асобаў Міністэрства па падатках і зборах.

— Раней наша сям'я плаціла падатак на нерухомасць у значна меншых памерах. Летась за ўласныя грошы мы самастойна добраўпарадкавалі сваё жыллё: правялі газ і ацяпленне, абклалі дом цэглай. Няўжо зараз мы павінны плаціць за дом ужо большы падатак?

— Падатак на нерухомасць вылічваецца зыходзячы з кошту будынка. Таму, адпаведна, калі павялічыўся кошт жыллёвай нерухомасці, то павялічыўся і памер падатку.

— Мы будуем дом, але пакуль ёсць толькі сцены і дах. Аднак маёмасны падатак нам налічылі такі, як за паўнацэнны дом. Ці правільна гэта?

— Падатак на нерухомасць вылічваецца, калі дом пабудаваны на 80 і больш працэнтаў. Працэнт гатоўнасці незавершанага дома для мэтаў падаткаабкладання па заказе фізічнай асобы вызначаецца тэрытарыяльнай арганізацыяй па дзяржаўнай рэгістрацыі нерухомай маёмасці па стане на 1 студзеня года, за які робіцца вылічэнне падатку. Пры адсутнасці такіх звестак — вылічэнне падатку на нерухомасць фізічнай асобе ажыццяўляецца пры наяўнасці ў дома, які ён будуе, фундамента, сцен і даха. Калі плацельшчык упэўнены, што ў дома няма 80 працэнтаў гатоўнасці, тады ён мае права звярнуцца ў тэрытарыяльную арганізацыю па дзяржаўнай рэгістрацыі нерухомасці і прад'явіць дакумент, які пацвярджае, што дом не мае 80 працэнтаў гатоўнасці. У гэтым выпадку маёмасны падатак на такі дом налічвацца не будзе.

— Зараз я жыву ў доме, які застаўся мне ў спадчыну. Да гэтага часу не магу аформіць яго ва ўласнасць, бо мы судзімся з іншымі нашчадкамі. Аднак падатак на зямлю і на нерухомасць мне прад'яўляюць да аплаты. Чуў, што гэтыя падаткі плаціць толькі ўласнік нерухомасці. На якой падставе ў мяне патрабуюць іх заплаціць?

— Згодна з Грамадзянскім кодэксам краіны, спадчыннік, які прыняў меры па захоўванні маёмасці, лічыцца ўступіўшым у спадчыну. У гэтым выпадку падатак на нерухомасць прад'яўляецца менавіта такому спадчынніку, нягледзячы на тое, што на гэтую спадчыну прэтэндуе некалькі чалавек. Каму аплачваць зямельны падатак? У сувязі з тым, што дакументы на нерухомасць яшчэ не аформленыя, плацельшчыкам зямельнага падатку з'яўляецца той грамадзянін, які непасрэдна карыстаецца зямельным участкам. Калі потым спадчыннікам будзе прызнана іншая асоба, то, пачынаючы з моманту адкрыцця спадчыны, падатак на нерухомасць і зямлю гэтай маёмасці будзе прад'яўлены менавіта ёй. А вось асобе, што плаціла маёмасныя падаткі да гэтага моманту, такія адлічэнні будуць вернутыя.

— Я жыву з бацькамі ў сталіцы. Бабуля падаравала мне дом у вёсцы Салігорскага раёна. Бабуля і зараз жыве ў гэтым доме, аднак кажуць, што цяпер ужо я павінен плаціць падатак на нерухомасць і зямлю...

— Так, сёння вы з'яўляецеся плацельшчыкам падатку на нерухомасць па жылым доме, што вам падаравалі. Плацельшчыкам зямельнага падатку з'яўляецца асоба, у якой зямельны ўчастак знаходзіцца ва ўласнасці, пажыццёвым валоданні ці карыстанні. Калі ў вас ёсць ільготы па гэтых падатках, тады вам неабходна прад'явіць адпаведныя дакументы ў падатковы орган.

Падрыхтаваў Сяргей КУРКАЧ.

БУДУЧЫХ КІРОЎЦАЎ ПРАВЕРАЦЬ НА «ЗАЛЕЖНАСЦЬ»

Змены тычацца тых, хто з'яўляецца ці хоча стаць кіроўцам і схільны да ўжывання спіртных напояў і наркотыкаў альбо мае псіхічныя адхіленні. У прыватнасці, рашэннем Міністэрства аховы здароўя ўстаноўлена, што медустанова, куды звярнуўся грамадзянін па выдачы медыцынскай даведкі, мае права запытаць і атрымліваць ад іншых арганізацый аховы здароўя дадатковыя дакументы на яго. У першую чаргу запыты будуць накіроўвацца ў іншыя медустановы для высвятлення, стаіць ці не прэтэндэнт на атрыманне пасведчання кіроўцы на псіхіятрычным ці наркалагічным уліку. Прычым рашэнне аб неабходнасці накіравання запыту ўрачы будуць прымаць самастойна.

Надзея ДРЫЛА.

«ЗДАЦЬ ЭКЗАМЕН? ЛЁГКА!»

Плаці грошы — і ніякіх праблем, — ведалі студэнты аднаго з аддзяленняў Гомельскага дзяржаўнага дарожна-будаўнічага каледжа. Ад 30 да 60 тысяч беларускіх рублёў «каштаваў» залік, экзамен або курсавая ў адной з выкладчыц навучальнай установы. Жанчына была затрымана непасрэдна пры атрыманні грашовага ўзнагароджання ад навучэнца. У дачыненні да яе следчым аддзелам упраўлення КДБ па Гомельскай вобласці заведзена крымінальная справа па прыкметах злачынства, якое Крымінальны кодэкс Беларусі трактуе як «атрыманне хабару». Зараз праводзяцца следчыя дзеянні, устанаўліваюцца іншыя эпізоды супрацьпраўнай дзейнасці настаўніцы. Незаконныя грашовыя ўзнагароджанні яна атрымлівала сістэматычна. У момант затрымання супрацоўнікамі ўпраўлення КДБ па Гомельскай вобласці ў выкладчыцы было каля 1 мільёна рублёў, паходжанне якіх яна не магла растлумачыць зразумела. Канфіскаваны таксама сшыткі, у якіх грамадзянка вяла падрабязны ўлік сваіх даходаў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

Цяльцам давядзецца змагацца з лянотай, а ў Ільвоў будзе магчымасць праявіць свае лепшыя якасці

АВЕН. Выразна сфармулюйце, чаго вы хочаце, і спакойна плывіце па цячэнні. Усё пастуопва само адбудзецца менавіта так, як вам трэба. Сціпласць будзе годным упрыгожваннем — не забывайцеся пра гэта, і тады маса магчымых непаразуменняў, няёмкасцяў і нават канфліктных сітуацый абыдзе вас бокам. Але не захапляйцеся: свае правы ўсё ж можна і трэба адстойваць, галоўнае — знайдзіце дзейсныя аргументы.

ЦЯЛЕЦ. Вашы сумненні і ваганні падвядуць да думкі пра неабходнасць выбару. Паспрабуйце раскрыць свой творчы патэнцыял. Трэба навучыцца больш настойліва адстойваць свае планы і задумы. Калі ў вас не паўстане пачуццё ўнутранага пратэсту, то пажадана не адмаўляцца ад далёкіх камандзіровак. Не раздражняйцеся па дробязях, а ўпарта імкніцеся да вызначанай мэты — тады адчуеце, што ў вас выдатны настрой, плечы выпрамляюцца самі па сабе, а заадно прасвятляюцца гарызонты. Сяброўская вечарынка ў нядзелю развее астаткі журботных думак.

БЛІЗНЯТЫ. Верагодныя пэўныя рознагалоссі з партнёрамі. Пераадолеўшы іх, можаце атрымаць перспектыўныя прапановы ў бізнэсе. Некаторыя праблемы могуць запатрабаваць неадкладнага вырашэння, і гэта прымусіць задумацца над сітуацыяй, якая склалася. Калі раптам вы задумалі змяніць месца жыхарства, паспрабуйце не спяшацца з рэалізацыяй гэтай думкі, прынамсі, да наступнага тыдня. Вам могуць нагадаць пра абавязкі, у тым ліку і маральныя. Не прымушайце нагадваць двойчы. Нядзеля можа падарыць незабыўныя прыгоды.

РАК. Маленькія цяжкасці лёгка адступяць пад вашым націскам, а больш сур'ёзныя толькі разахвоцяць ваш баявы запал. Не выпусціце імгненне поспеху — у аўторак чыясьці рэкамендацыя можа сур'ёзна палепшыць ваша становішча, калі, вядома, вы загадзя да гэтага падрыхтуецеся і не сапсуеце ўсё ўласнай нерашучасцю. У сераду настрой будзе ў найвышэйшай ступені зменлівы. Мэта, якую вы паставіце перад сабой у пятніцу, можа запатрабаваць асабістай дысцыпліны і самаадачы, але вынік перасягне ўсе чаканні.

ЛЕЎ. Размяшчэнне зорак дасць магчымасць праявіць свае лепшыя якасці. У аўторак могуць з'явіцца праблемы на працы з-за рознагалосся з начальствам. Хто б ні меў рацыю, пачынаць па гэтай падставе адкрытыя баявыя дзеянні не рэкамендуецца. Паспрабуйце яшчэ ў пачатку тыдня завяршыць пачатыя справы і не браць на сябе новых абавязкаў. Кантралюйце эмоцыі — у запале можаце нагаварыць чагосьці, пра што потым будзеце доўга шкадаваць. Менш хвалюйцеся, больш верце ў свае сілы.

ДЗЕВА. Добры час для рашэння пытанняў, якія да гэтага выклікалі пэўныя цяжкасці. Спрыяльны перыяд таксама і для прыняцця адказных рашэнняў. Новыя падзеі, якія адбудуцца на працы, адцягнуць вас ад журботных думак і падораць зарад аптымізму. Падумайце аб павышэнні свайго прафесійнага ўзроўню. Прыміце запрашэнне старых сяброў, яно вельмі важнае для вас.

ШАЛІ. Можа падацца, што вы заблыталіся ў сітуацыі, якая склалася. Вам неабходныя спакой і цішыня, каб ва ўсім разабрацца. Не адмаўляйцеся ад староннняй дапамогі, бо вашы сілы і магчымасці не бязмежныя. Паспрабуйце не даваць падстаў для сваркі блізкім людзям. Найболей спрыяльным днём для вас будзе чацвер.

СКАРПІЁН. Можа з'явіцца шанц прасунуцца па кар'ернай лесвіцы. У вас з'явіцца нямала спосабаў дамагчыся жаданага — было б чаго жадаць. У панядзелак многае можна будзе атрымаць дзякуючы сваёй працы. У аўторак непажадана сварыцца і канфліктаваць, у гэты дзень лепш не рэагаваць на выбрыкі нядобразычліўцаў. У нядзелю варта адпачыць далей ад дома, пажадана змяніць становішча як мага больш кардынальна.

СТРАЛЕЦ. Будзьце больш прадбачлівымі, трымайце сябе ў руках — і тады не давядзецца раскайвацца ў сваіх учынках. Можа паступаць цікавая і своечасовая інфармацыя, вельмі важна правільна ёй распарадзіцца. Паспрабуйце не трапляцца на вуду і не верыць ілюзіям, тады ваша паспяховасць узрасце і на працы. Складзецца спрыяльная сітуацыя для далейшага прасоўвання па кар'ернай лесвіцы. Заблытаныя адносіны са сваякамі перастануць хваляваць. У нядзелю адпачніце ад хатніх клопатаў.

КАЗЯРОГ. Усё ідзе ўдала, калі не лічыць адной зусім малаважнай, але вельмі непрыемнай штукі, і імя ёй — лянота. Калі пераадолееце яе, то ўсё будзе выдатна. Прапаноўвайце свае ідэі, планы і праекты — яны рэалістычныя, а значыць, хутка ўвасобяцца ў жыццё. Адкрыйце для сябе нешта новае, і адчуеце, што ў чымсьці сталі мудрэйшымі. У выхадныя пастарайцеся добра адпачнуць.

ВАДАЛЕЙ. Тыдзень асабліва добры для творчасці ў любых яе праявах. Зможаце значна змяніць свет вакол сябе, калі захочаце гэтым займацца. Найболей практычнае выкарыстанне дадзенага таленту, мабыць, знойдуць тыя, хто зоймецца рамонтам жылля. У панядзелак і аўторак давядзецца задумацца аб тым, што рабіць з тым становішчам, якога вы дасягнулі. Можаце прыйсці да разумення, што выкарыстоўваеце далёка не ўсе ўласныя магчымасці.

РЫБЫ. Праца не запатрабуе звышнамаганняў, а значыць, у вас з'явіцца магчымасць часцей бываць дома. Зможаце пераканацца ў адданасці тых, каго вы любіце. У панядзелак планы могуць змяніцца пад уплывам вонкавых абставінаў. У аўторак складзецца спрыяльная сітуацыя для таго, каб вырашыць старыя праблемы і расправіцца з бюракратычнай цяганінай. У чацвер пажадана быць максімальна законапаслухмянымі — самае нязначнае парушэнне будзе заўважана і пакарана, і ніякія апраўданні не дапамогуць. У нядзелю ад вашага настрою будзе залежаць настрой навакольных.

Аўтасэрвіс

ГОРАЧА БЫВАЕ ЎСІМ

Аўтамабілістам у спякоту трэба падбаць не толькі пра сябе, але і пра сваю машыну

КАЛІ пасля мыйкі вы будзеце пакрываць кузаў паліроллю, то лакафарбавае пакрыццё не будзе выліньваць ад ультрафіялетавых прамянёў. Паліроль абараняе не толькі ад сонечнага ўздзеяння, але і ад дробных драпін.

Калі вы ў багажніку возіце каністру з бензінам, то не забудзьцеся, што ні ў якім разе нельга запраўляць запасную каністру «пад завязку» — бензіну павінна быць максімум 4/5 ад поўнага аб'ёму самой каністры. Інакш у спякоту ў зачыненым багажніку гаручае расшыраецца, таму што бензін мае высокі каэфіцыент расшырэння. І ў выніку дастаткова будзе нават маленькай іскры для таго, каб атрымаўся немаленькі выбух.

Зразумела, што аўтааматары ў спякоту імкнуцца паставіць машыну ў цень. Але пастрайцеся не ставіць машыну пад дрэвам, бо птушыны памёт утрымлівае шчолач, якая можа сапсаваць фарбу кузава. Калі ўсё ж непрыемнасць адбылася, то птушыныя «сляды» варта прыбраць адразу, бо пазбавіцца ад засохлых слядоў будзе значна складаней.

Калі вы пакінулі аўтамабіль пад ліпай, то ведайце, што з гэтага дрэва ў гарачае надвор'е выдзяляецца нешта падобнае на сіроп. Гэта не ліпавы сок — гэта экскрыменты ліпавай тлі. Пазбавіцца ад іх нескладана, але чысты выгляд машына страціць.

Падчас спякотнага сезона гума і паветра ўсярэдзіне яе награваюцца, да таго ж шыны як бы «чыркаюць» аб голы асфальт. З-за гэтага ціск у шынах павышаецца і ўзнікае небяспека выбуху пакрышак. Раз на 2-3 тыдні правярайце ціск манометрам.

Ніколі не ўключайце кандыцыянер на поўную магутнасць адразу ж, як сядзеце ў аўтамабіль, бо ў машыне, якая вельмі нагрэлася, ад перападу тэмператур, шкло можа даць расколіну. Спачатку хоць бы на хвіліну адкрыйце ўсе вокны і правертрыце салон, а ўжо затым уключайце кандыцыянер на вялікую магутнасць і накіроўвайце паветра ў салон (праз цэнтральныя і бакавыя дэфлектары). Калі праз 2-3 хвіліны паветра стане халодным, можна будзе пераверсці вентылятар на малыя абароты.

Будзьце асцярожныя з выкарыстаннем кандыцыянера ў заторах і пры інтэнсіўным руху ў горадзе, бо ён дае дадатковую нагрузку на рухавік, што можа стаць прычынай перагрэву матора. Часцей пазірайце на датчык тэмпературы астуджальнай вадкасці: калі стрэлка набліжаецца да чырвонай адзнакі (130 градусаў), неадкладна выключайце кандыцыянер. Рамонт даражэй за камфорт.

У гарачае надвор'е не пакідайце хатніх жывёл у салоне аўтамабіля, нават калі вы плануеце на некалькі хвілін забегчы ў краму. Неспадзяваныя акалічнасці могуць прымусіць вас затрымацца даўжэй, а ваш хатні гадаванец у зачыненай машыне можа не перажыць духату і высокую тэмпературу. І , вядома, нельга пакідаць у машыне маленькіх дзяцей. Здавалася б усе пра гэта ведаюць, але, тым не менш, менавіта па гэтай прычыне здараюцца страшныя трагедыі.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

КУХОННЫЯ ПАМОЧНІКІ

Які чарпак выбраць?

Набор кухонных прыбораў — апалонік, шумоўка, лапатачка, вялікі відэлец і сервіравальная лыжка, напэўна, прысутнічае на кухні кожнай гаспадыні. Яны могуць быць драўляныя, жалезныя, пластыкавыя і інш. Які ж матэрыял найболей даўгавечны і зручны ў выкарыстанні?

Калі вы карыстаецеся драўлянымі прыборамі...

Дрэва, з якога зробленыя кухонныя прыборы, павінна быць цвёрдых парод — бук, дуб. Да мяккіх адносяцца асіна, клён, вішня. Вырабы з іх хутка зношваюцца — лапатачкі кудлацяцца, трэскаюцца і набракаюць ад вады, на іх з'яўляюцца шчарбіны, што робіць іх нязручнымі ў выкарыстанні. Акрамя таго, яловыя прыборы вельмі духмяныя і аддаюць свой пах ежы, што, вядома, непажадана. А драўляныя ручкі нажоў, з якога б дрэва ні былі зробленыя, усё адно актыўна ўбіраюць пах. І, вядома, калі вы пакінеце на патэльні разам з ежай , якую разаграваеце, лапатачку і зазяваецеся, ад яе нічога не застанецца.

Калі вы карыстаецеся пластыкавымі прыборамі...

Вядомая фірма, якая «заўсёды думае пра нас», выпускае да сваіх суперпатэльняў яшчэ і добрыя наборы сталовых прыбораў. Яны вельмі зручныя ў выкарыстанні — патэльні не драпаюць, мыюцца лёгка, служаць доўга. Але трэба абавязкова звярнуць увагу на тое, што кухонныя вырабы з пластыку павінны быць цёмнага колеру. Светлыя пластмасы пры тэрмічнай апрацоўцы вылучаюць шкодныя рэчывы.

Калі вы* карыстаецеся *металічнымі прыборамі...

Вырабы з нержавейкі не патрабуюць адмысловага догляду і доўга служаць на кухні. Ёсць варыянты — з пластыкавай ручкай, якая можа адшчапіцца, абплавіцца, або суцэльнаметалічныя, у якіх ручка награваецца і не заўсёды зручная ў выкарыстанні. Вырашайце.

Самыя даўгавечныя прыборы — з латуні. Вось толькі вельмі дарагія.

КАРЫСНА ВЕДАЦЬ

Захаваем вітаміны ў агародніне і садавіне

Пры цеплавой апрацоўцы садавіна і агародніна губляюць большасць карысных рэчываў, якія змяшчаюцца ў іх. Аднак не толькі варэнне або смажанне вінаватыя ў страце вітамінаў. Вось некалькі простых правілаў, выканне якіх дапаможа захаваць жыватворныя сілы садавіны і агародніны.

1. Садавіну і агародніну трэба чысціць непасрэдна перад кулінарнай апрацоўкай. Пакідаць іх у халоднай вадзе можна не больш чым на 5 хвілін!

2. Па магчымасці, рэзаць садавіну і агародніну трэба не вельмі дробна, бо ў гэтым выпадку меншая паверхня, якая падвяргаецца акісленню з-за сутыкнення з нажом, і меншая страта пажыўных рэчываў.

3. Надзёртую або нарэзаную агародніну добра апырскваць лімонным сокам — кіслата палепшыць засваяльнасць шматлікіх вітамінаў і мікраэлементаў.

4. Па магчымасці, не зразайце лупіну: клятчатка і шматлікія пажыўныя рэчывы знаходзяцца непасрэдна пад ёй.

5. Булён з агародніны добра выкарыстоўваць для прыгатавання супоў і падлівак, бо ў ім застаюцца мінералы, якія выдзеліліся пры варцы.

-2666-

ПРЫГАЖОСЦЬ У ДОМЕ

Кветкі — гэта заўсёды радасць!

Прыемна, калі ў чыста прыбраным доме стаяць букеты ў вазах. Зусім не абавязкова, каб кветкі былі дарагімі і раскошнымі, галоўнае, каб кампазіцыя была складзеная з густам.

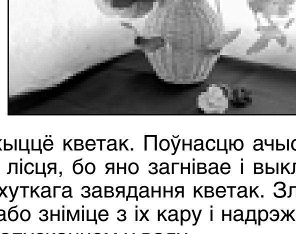

Каб кветкі прастаялі даўжэй, напоўніце вазу вадой (пажадана пакаёвай тэмпературы). Затым дадайце спецыяльны састаў, які ачышчае ваду. Калі такога саставу ў вас няма, замяніце яго аспірынам, кавалачкам камфары або драўнянага вугалю альбо лыжкай бікарбанату соды або солі. У наступныя дні не трэба будзе замяняць усю ваду, дастаткова даліваць ваду той жа тэмпературы, а праз некалькі дзён дадайце яшчэ трохі саставу, які падаўжае жыццё кветак. Поўнасцю ачысціце ножкі, якія будуць пагружанымі, ад лісця, бо яно загнівае і выклікае забруджванне вады, што вядзе да хуткага завядання кветак. Злёгку расплюшчыце дравяністыя сцёблы або зніміце з іх кару і надрэжце іх на даўжыню прыкладна 5 см перад апусканнем у ваду.

Ножкі, якія вылучаюць малочны сок, трэба хутка абпаліць на агні, каб спыніць выдзяленне латэксу.

Сцёблы гваздзікоў трэба абрэзаць пад вузлаватай часткай.

Цалкам ачысціце сцёблы ружаў ад шыпоў.

Кветкі надоўга захаваюць свежасць толькі ў тым выпадку, калі забяспечыць ім шмат вады для піцця, таму размяшчайце іх у вазах свабодна і не сціскайце сцёблы.

Высокія і вузкія вазы падыходзяць для кветак з прамым і доўгім сцяблом, а нізкія і шырокія — для кароткіх, а таксама для круглых і конусападобных кампазіцый.

Шкло і крышталь ідэальныя для кветак любой афарбоўкі. Фарфор, драўніну, медзь больш складана прыстасаваць да спалучэння красак, але затое пры ўдалым рашэнні эфект бывае ўзрушальным.

Нават самы сціплы маленькі букецік або невялікая зялёная галінка змогуць упрыгожыць святочны стол. Толькі памятайце, што высокі букет ставіцца не на сярэдзіну стала, а збоку. Затое маленькіх букецікаў можа быць некалькі, і ставіць іх лепш па цэнтры. Кветкі ставяць на стол у нізкім посудзе так, каб госці маглі бачыць адно аднаго.

ЗАНАТУЙЦЕ

- Каб рукі не пахлі цыбуляй, пратрыце іх рэзаным зяленівам пятрушкі. Каб рукі не пахлі часнаком, пратрыце іх рэзаным зяленівам сельдэрэю.
- Не выкідвайце лімонную скурку — калі пакладзяце яе ў ваду для мыцця, посуд, асабліва шкляны, набудзе бляск.
- Зняць налёт ад кавы і чаю можна, калі працерці кубачак сталовым воцатам ці моцным растворам кухоннай солі.
- Каб выдаліць з вазы для кветак белыя палосы, якія часам застаюцца на сценках, дадайце ў ваду для мыцця крыху воцату.
- Калі малако збегла, накрыйце залітую ім паверхню пліты газетай. Гэта не дасць распаўсюдзіцца непрыемнаму паху па ўсім памяшканні.
- Посуд з-пад малочных прадуктаў, цеста, яек трэба мыць толькі халоднай вадой, бо ад гарачай вады бялок звернецца і моцна прыстане да паверхні.

Мыццё тлустых талерак можа значна палегчыць звычка не ставіць іх у стопку.

-2667-

3 ліпеня

Дзве даты

1410 год — аб'яднанае войска Вялікага Княства Літоўскага і Польшчы адправілася ў паход супраць тэўтонскага ордэна. 12 ліпеня яны сустрэнуцца пад Грунвальдам, каб сысціся ў рашаючай бітве.

1886 год — нямецкі інжынер і вынаходнік Карл Бенц зрабіў першую паездку на сваім аўтамабілі, развіўшы хуткасць 16 км/г. Цікава, што менавіта ў гэты дзень, але праз 50 гадоў (1936) пасля з'яўлення першага аўтамабіля, у СССР была ўтворана Дзяржаўная аўтамабільная інспекцыя (ДАІ).

Цытата дня

«Прымаць парады ворагаў — памылка, але выслухаць іх трэба, каб паступіць наадварот. Гэта і будуць па-сапраўднаму правільныя дзеянні».

Саадзі (1204—1292), персідскі паэт, філосаф.

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА БЕЗ УСЛОВИЙ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА, ОБРАЩЕННОГО В ДОХОД ГОСУДАРСТВА

Адрес объекта и его наименование	- ангар, расположенный по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. В. Гастинец, 67, инв. № 16-00091 общей площадью 394,4 кв. м, год постройки – 1979, фундамент кирпичный, стены металлические, крыша металлическая, полы бетонные. Начальная цена – 109 512 000 рублей. - трехкомнатная квартира, расположенная по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Томилина, 30-2, стены кирпичные, изнутри оштукатуренные; перегородки гипсовые, оштукатуренные; полы – линолеум; двери – филенчатые общей площадью 64,8 кв. м, площадь жилых комнат 44,6 м. кв., площадь подсобных помещений 20,2 м.кв., год постройки – 1974. Начальная цена – 89 586 000 рублей. - одноэтажное кирпичное здание (комплекс состоит из столярного цеха, лесопильного цеха, бытового помещения, кран-балки), расположенное по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Элеваторная, 5 общей площадью 851,1 кв. м, год постройки – 1976. Начальная цена – 207 846 000 рублей. - бокс гаражный, кирпичный, расположенный по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Элеваторная, 5 общей площадью 92,8 кв. м, год постройки – 1978. Начальная цена – 23 976 000 рублей
Продавец	Комиссия по работе с имуществом, обращенным в доход государства, при Молодечненском райисполкоме
Организатор аукциона	СИКУП «УКС-СЕРВИС»
Сумма задатка	- ангар – 10 951 200 (Десять миллионов девятьсот пятьдесят одна тысяча двести) рублей на р/с 3012190930030 в отделении 932 ОАО «Белинвестбанк», г. Молодечно, код 739, УНН 600182305, ОКПО 04064333, получатель: СИКУП «УКС-СЕРВИС»; - квартира – 8 958 600 (Восемь миллионов девятьсот пятьдесят восемь тысяч шестьсот) рублей на р/с 3012190930030 в отделении 932 ОАО «Белинвестбанк», г. Молодечно, код 739, УНН 600182305, ОКПО 04064333, получатель: СИКУП «УКС-СЕРВИС»; - одноэтажное кирпичное здание – 20 784 600 (Двадцать миллионов семьсот восемьдесят четыре тысячи шестьсот) рублей на р/с 3012190930030 в отделении 932 ОАО «Белинвестбанк», г. Молодечно, код 739, УНН 600182305, ОКПО 04064333, получатель: СИКУП «УКС-СЕРВИС» - бокс гаражный, кирпичный – 2 397 600 (Два миллиона триста девяноста семь тысяч шестьсот) рублей на р/с 3012190930030 в отделении 932 ОАО «Белинвестбанк», г. Молодечно, код 739, УНН 600182305, ОКПО 04064333, получатель: СИКУП «УКС-СЕРВИС»
Порядок оплаты	Оплата в размере цены продажи объекта (за вычетом задатка) в течение 2 месяцев и 25 дней на р/с СИКУП «УКС-СЕРВИС»
Документы, представляемые для участия в аукционе	Заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка; юридическим лицам – копию учредительных документов и свидетельства о регистрации, заверенные нотариально, доверенность, выданная представителю юридического лица; физическим лицам – паспорт или иной документ, удостоверяющий личность, справку ГНИ об отсутствии задолженности по подоходному налогу
Конечный срок и адрес приема заявок	19.07.2010 г., до 16.00, г. Молодечно, ул. Мира, 15, каб. 1, СИКУП «УКС-Сервис», тел. (8 0176) 75 16 09, 75 19 20 (факс)
Дата, время и место аукциона	20.07.2010 г. в 15.00, г. Молодечно, ул. Мира, 15, СИКУП «УКС-СЕРВИС»

УНН 600182305

36,6°

НАШЫ ЛЮБІМЫЯ СЕМКІ: ШКОДА АБО КАРЫСЦЬ?

КАЛІ папрасіць каго-небудзь назваць любімую ежу, то ў спіс пералічанага абавязкова ўвойдуць семачкі сланечніку. Многія так любяць іх грызці, што цяжка знайсці чалавека, які хоць раз у сваім жыцці не купляў бы сабе пакуначак смажаных семак. І хоць гэты ласунак часта прыводзіць да гастрыту, язвы страўніка і нават да апендыцыта, народ усё роўна не прымусіш адмовіцца ад гэтага ласунку. Тым не менш неабходна ведаць пра шкоду гэтага насення (між іншым, кашмарным сне стаматолагаў), бо грызці іх мы ўсё роўна не перастанем, але трэба разумець, у якой колькасці гэта можна рабіць.

Мусіць, часцей за ўсё сярод урачоў пацыенты хлусяць стаматолагам. Ну як прызнаешся чалавеку ў масцы і са свердлам у руках, што прычынай той або іншай пломбы сталі ўчорашнія семачкі? Ды ніколі! Бо ўсе дантысты наперабой пераконваюць нас не грызці семачкі. Але ж утрымацца немагчыма, а значыць, праблем з зубамі не пазбегнуць. Тым не менш давайце пашукаем і плюсы ва ўсеагульнай любові да чорных зярнятак.

КАРЫСЦЬ

1. Гэты прадукт багаты раслiннымі тлушчамі і тлушчарастваральнымі вітамінамі — A, D і E. Поліненасычаныя тлустыя кіслоты, якія змяшчаюцца ў раслінным алеі, спрыяюць паніжэнню ўзроўню халестэрыну ў крыві і запавольваюць працэсы старэння.

2. У белым ядры семак больш за 25 % паўнавартаснага харчовага бялку, каля 35 % тлушчу і шмат вугляводаў. Акрамя таго, насенне сланечніку багатае вітамінамі, якія ўмацоўваюць скуру і слізістыя абалонкі чалавечага арганізма, нармалізуюць кіслотна-шчолачны баланс.

3. Маленькія белыя зярняткі — скарбніца мікраэлементаў: цынк, фтор, ёд, кальцый, жалеза. І гэтыя багацці семачкі захоўваюць на працягу ўсёй зімы, за што і атрымалі назву «прыродных кансерваў».

4. Семкі з'яўляюцца сродкам прафілактыкі атэрасклерозу, інфаркту міякарда і іншых захворванняў сардэчна-сасудзістай сістэмы, а таксама дапамагаюць пры захворваннях печані і жоўцевыводных шляхоў. Бялок семак утрымлівае незаменныя амінакіслоты.

5. Больш карысныя семкі ў шкарлупіне, чым без яе. У лузаных семечках тлушчы акісляюцца.

6. Семечкі сланечніку па ўтрыманні ў сабе карысных рэчываў вельмі падобныя на ўсе астатнія віды. Але ў той жа час і адрозніваюцца тым, што ўтрымліваюць фоліевую кіслату і вітамін B_6.

7. Дзякуючы ўтрыманню спецыфічнага для гэтага насення вітаміну яны добра спрыяюць умацаванню як валасоў, так і пазногцяў. Да таго ж усё больш і больш семкі выкарыстоўваюць у касметалогіі. Так, скрабы для цела, створаныя на аснове семак, дапамагаюць выдаліць змярцвелыя клеткі і аднавіць структуру скуры, ствараючы эфект «абноўленай».

8. Псіхолагі сцвярджаюць, што семкі, а дакладней, працэс іх лузання, вельмі карысны для заспакаення нерваў: калі хвалюешся, знаходзішся ў стрэсе і г.д., то трэба, каб рукі былі чымсьці занятыя, таму семкі дапамагаюць расслабіцца і адцягнуць увагу — як ружанец у мусульман.

9. У 100 грамах семак утрымліваецца больш за 300 міліграмаў магнію — у шэсць разоў больш, чым у жытнім хлебе, які лічыцца адным з асноўных пастаўшчыкоў гэтага элемента.

ШКОДА:

1. Семкі не варта ўжываць тым, хто хоча пахудзець. У 100 г сланечнікавых семечак утрымліваецца цэлых 520 ккал. А гэта значыць:

паўшклянкі семак = 2 порцыі варанага рысу або плітка шакаладу;

1 шклянка = паўбохана хлеба або порцыя шашлыку са свініны.

2. Пры смажанні вялікая частка карысных рэчываў, якія змяшчаюцца ў семках, разбураецца.

3. Доўгія карані сланечніку ўбіраюць у сябе з глебы ўсё, што можна і што нельга. Часцей за ўсё сярод непрыемных дадаткаў выяўляецца кадмій, шкоднае ўздзеянне якога на арганізм чалавека даўно даказана. Ён значна павялічвае рызыку ўзнікнення захворванняў нырак і нервовай сістэмы. І паколькі кантролю за выпускам і продажам семак няма практычна ніякага, то яны могуць нанесці арганізму сур'ёзную шкоду, калі ўжываць семкі невядомага паходжання. Гарантыі таго, што вы не нагрызяце ў свой арганізм досыць вялікую дозу кадмію, таксама ніхто даць не можа.

4. Пасля доўгага лузання семак зубная эмаль разбураецца, з-за чаго нават у маладосці зубы ў чалавека крышацца, становяцца брыдкімі, і часта на іх утвараюцца чорныя плямкі — зубныя камяні.

5. Семкі адмоўна адбіваюцца на галасавых звязках. Іх непажадана ўжываць спевакам, бо пасля іх ужывання горла як быццам змазваецца і спяваць высока артыстам немагчыма. Пра гэта расказваюць яшчэ ў музычных школах.

Гэта цікава:

...у мусульман прыкмета самага кепскага тону і непавагі да суразмоўцы — звычка жаваць жуйку, лузаць семкі падчас гутаркі.

...ва Уладзівастоку ў 2002-м годзе афіцыйна забаранілі прадаваць семкі ў сувязі з візітам у горад прэзідэнта РФ — У.У. Пуціна.

...Прападобная Феактыста 35 гадоў жыла на востраве Паросе ў адзіноце і малітве. Яе ежай былі толькі семкі.

ЯК «СПРАШЧАЛІ» ПРАЦЭДУРУ РАЗЛІКАЎ

Упраўленнем КДБ па Гродзенскай вобласці расследуецца крымінальная справа ў дачыненні да службовай асобы адной з будаўнічых арганізацый абласнога цэнтра па ч. 3 арт. 210 Крымінальнага кодэкса Беларусі («крадзеж шляхам злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі, учынены ў асабліва буйным памеры»).

Будаўнічая фірма ажыццяўляла рамонт уваходнай аркі са званіцай слонімскага касцёла Бязгрэшнага Зачацця Прасвятой Дзевы Марыі. Прычым настаяцелю храма службовыя асобы прадпрыемства прапанавалі разлічвацца за выкананую працу як безнаяўным шляхам, так і наяўнымі грашыма, матывуючы гэта спрашчэннем працэдуры разлікаў і эканоміяй часу. А ў выніку... Устаноўлена, што за перыяд з красавіка мінулага па студзень гэтага года свяшчэннаслужыцелі перадалі прарабу камерцыйнай структуры больш за 23 мільёны рублёў. Аднак у бухгалтарскіх дакументах фірмы гэтыя сродкі не адлюстроўваліся, паколькі грошы на прадпрыемства не паступалі, а краліся, паведамляе прэс-служба УКДБ па Гродзенскай вобласці.

У рамках крымінальнай справы следчым трэба вызначыць поўнае кола асобаў, маючых дачыненне да крадзяжу грашовых сродкаў прыходу Гродзенскай рымска-каталіцкай епархіі.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

14 июля 2010 года в 16.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Минскэнергострой».

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. О приобретении акций на баланс Общества.

Собрание будет проходить по адресу: г. Минск, ул. Монтажников, 39.

Начало регистрации — 11.00.

УНП 100008291

777

СТАРЫЯ РЭЧЫ ПЕРАШКАДЖАЮЦЬ ЖАНЧЫНЕ ПАЗБАВІЦЦА АД ЛІШНІХ КІЛАГРАМАЎ

УСЁ, што знаходзіцца ў доме, так ці інакш звязана з нашай падсвядомасцю, жаданнямі і будучыняй. Трэба памятаць, што далёка не кожная рэч можа прынесці гаспадару карысць. Для захавання здаровай касмічнай экалогіі варта перыядычна праводзіць глабальную інвентарызацыю і без шкадавання пазбаўляцца ад усяго, што «забруджвае» энергетыку дома. А гэта можа быць:

... стары абутак і вопратка

Мілыя сэрцу тапкі «працуюць» у плюс толькі ў цэлым выглядзе. Як толькі абутак парваўся ці знасіўся — ад яго трэба пазбаўляцца. Тое ж тычыцца вопраткі. Не варта ператвараць дом у склад старых паношаных рэчаў. Усе яны прыцягваюць негатыўную энергію і нават перашкаджаюць пераменам. Адэпты фэн-шую лічаць, што старыя рэчы перашкаджаюць жанчыне пазбавіцца ад лішніх кілаграмаў, прыўносяць у жыццё мітусню і занепакоенасць. Выкідаць усё без разбору, зразумела, не трэба, а вось правесці «чыстку» шафаў ніколі не позна.

...біты посуд

Такі ў нас менталітэт: выкідваць стары посуд шкада, карыстацца новым, дарагім — тым больш шкада. Мы ставім прыгожы дарагі посуд на паліцы ці ў сервант, а старым, бітым карыстаемся штодня. І потым здзіўляемся: чаму ў нас праблемы са здароўем, у асабістым жыцці і г.д. Трэшчыны на посудзе даюць трэшчыны і ў лёсе. І гэта нават не містыка. Талеркі сімвалізуюць сабой сям'ю, утульнасць, дабрабыт. І калі посуд патрэскаўся, мы падсвядома настройваем сябе на няўдачы. Не трэба шкадаваць сервізы і дарагія наборы. Жывём мы адзін раз, а добрага посуду на ўсіх хопіць.

...расліны, якія ўюцца

Зялёныя гадаванцы ў доме — гэта выдатна. Толькі не тыя, што ўюцца. Такія расліны «прыцягваюць» у хату розныя хваробы. А вось калі расліна знаходзіцца з вонкавага баку дома — яна абараняе вас ад сурокаў і непрыемнасцяў. Лепш вынесці вашых зялёных «уюноў» за межы дома — хай стаяць на варце вашага спакою, а не плодзяць хваробы.

...сухі чарот і кавыль

Многія гаспадыні любяць упрыгожваць хату каляровым чаротам і кавылём. А вось нашы продкі лічылі, што гэтыя расліны ў доме могуць прынесці няшчасце. Існуе шмат іншых траў, якімі можна ўпрыгожыць і араматызаваць пакой. Засушаныя кветкі паляпшаюць энергетыку, пазбаўляюць ад хваробаў, дораць добры настрой. Замяніце чарот на бегонію, а хвойныя галінкі прыносьце ў дом толькі на час зімовых святаў — і тады вы ніколі не будзеце мець недахопу ў станоўчай энергіі.

Спецыялісты раяць: калі сумняваецеся ў станоўчай энергетыцы рэчы — паспрабуйце з ёй пагутарыць, падзяліцца сваімі праблемамі і радасцямі. Калі вам пры гэтым няёмка і няўтульна — значыць, рэч чужая, не ваша. Калі ж пасля такой размовы вы сталі адчуваць сябе лепш, значыць, рэч зарадзілася вашай энергетыкай і зможа абараніць ваш дом ад негатыву.

Падрыхтавала Іна АРЭХАВА.

У Раісы Дзейкун, як яна сама пра сябе піша, «богатый послужной список»: трыццаць гадоў пражыла на Украіне, дваццаць — у Расіі. З іх, зноў жа па яе словах, дваццаць пяць пад пагонамі. Яна падпалкоўнік міліцыі ў адстаўцы. Зведала і журналісцкага хлеба. Пісала і друкавалася ў абласных, рэспубліканскіх газетах Беларусі, Расіі, Украіны. Аўтар кніжак-казак для дзяцей і людзей сур'ёзных і сталых...

Увогуле, біяграфія, жыццё і лёс жанчыны, якой можна толькі пазайздросціць. Вядома чытачам «Звязды» па апавяданні пра «Заморскага госця». І гэта апавяданне, як і гэты твор, — частка праекта «Я тебе, картошка, кланяюся в ножки». Адсюль, пэўна, бярэ пачатак і жанр, і моўная асаблівасць твораў Р. Дзейкун — сказавасць. Сказавасць, пра якую мы ўжо пачалі забывацца, збываць.

Віктар КАЗЬКО.

НА КОНКУРС АПАВЯДАННЯЎ

Раіса ДЗЕЙКУН

РАСОЛ — НЕ ВАДА

Сям'я пуцявога абходчыка Баганца была вялікай нават па мясцовых мерках. У той час, калі ў кожнай хаце было не больш пяці-шасці дзяцей, дык у гэтай па запечках, ды лаўках тулілася іх дзесяць — адзін аднаго меншы. Пяцёра больших былі даваеннымі, а другая іх палова нарадзілася ў вайну і адразу пасля яе.

— І калі гэта ты ўмудрыўся цэлы ўзвод настругаць? — дзівіўся нехта, убачыўшы незнарок баганцоўскі вывадак разам.

— Дурная справа няхітрая, — адказваў Баганец, скручваючы самакрутку і ківаючы на сваю правую нагу.

Справа ў тым, што Баганец яшчэ ў маленстве ўпаў з дрэва і паламаў нагу. Тая крыва зраслася і ўкарацілася. Яго камісавалі яшчэ да вайны, а потым далі браню, як чыгуначніку. Так што нага была адной з прычын яго вялікага сямейства.

«Дурной справе» нага-калека не замінала.

Жылі Баганцы спачатку ў казарме для пуцейцаў, у двухпакаёвай кватэры. Як казалі людзі: «спалі адно на адным». А калі вайна кончылася, дыстанцыйнае начальства зжалілася і выдзеліла дапамогу — лес на хату. Рабочыя-пуцейцы акалодку талакой у выхадныя дні дапамаглі небараку пабудаваць невялікую, але сваю, хату.

Пасляваенны час быў галодны, халодны, недародны. А сорак сёмы год яшчэ і непагодны. Град, велічынёю з галубінае яйка, пабіў-памалаціў усё. У хатах, сваіх і казённых, вакон як і не было. Прыроднае ліха не абмінула ні адзін двор. Больш за ўсіх на вуліцы «за пераездам» гібелі і бедавалі Баганцы. Але трэба было выжываць, дзяцей падымаць.

У Баганчыхі кожны ранак пачынаўся з адной-адзінай думкі: «Чым напоўніць-напхаць шлункі такой аравы — увесь час галоднай, галасістай, няўтольнай. Картоплі да навіны наўрад ці хопіць дацягнуць, як ты яе не дзялі — яе больш у сцёбцы не стане, а ў падполлі даўно адны мышы гуляюць. Прыйдзецца яшчэ тужэй зацягнуць паясы, зменшыць долю кожнага едака і сказаць чалавеку, каб штосьці прыдумаў, больш спяваў пра барабулю, калі будзе іграць на вяселлі, ці якіх улазінах, або хрысцінах, дык прасіў за гранне бульбы. А то ўнадзіліся бабы расплачвацца сушанымі ляснымі арэхамі, чарніцамі, грыбамі. З іх не вельмі разгонішся падрасці, дый сама яна пабяжыць з дзецьмі ў лес і набярэ гэтага дабра колькі захоча.

Бульба-картопля-барабуля была асноўным наедкам-харчам у кожнай сям'і на станцыі-пасёлку. Яна спажывалася тут у любым выглядзе: і людзьмі, і жыўнасцю. Нават халодная, «у мундзірах», яна была для маіх землякоў смачней за любы шакалад. Папраўдзе кажучы, некаторыя ў пасёлку ў вочы ніколі не бачылі таго шакаладу, але ўсё роўна так лічылі і гаварылі. У кожнай хаце, а іх налічвалася тут больш пяцісот двароў, пад барабулю адводзілася большая частка зямлі. Каму не хапала выдзеленых надзелаў, тыя раскарчоўвалі новыя латкі паўз канавы, на сушэйшых дзялянках сярод балот, на прагалінах у лесе. Чыгуначнікам-пуцейцам мясцовага акалодка, станцыённым спецыялістам адводзілася зямля з палос адчужэння — паўз чыгуначную каляю.

З бульбай усе цягаліся, бадай, круглы год. Дзесь на пачатку першай палавіны траўня людзі адсаджваліся, праз месяц-другі — палолі-акучвалі. Туды-сюды, і ўжо прыспявала пара капаць-перабіраць барабулю. Пад насенную капалі капцы, ядовую засыпалі ў падполы. У халодныя паграбы-сцёбкі ішла дробная, чарвівая і пашкоджаная — на корм худобе. Зімой у гэтыя сцёбкі насіліся вёдры з гарачым вуголлем з печы або грубкі, каб тая ж бульба ды розныя саленні ў бочках не памерзлі. На гэтым клопаты вакол гэтай прывярэдлівай асобы не заканчваліся: некалькі разоў за зіму і напрадвесні з клубняў патрэбна было абрываць парасткі. Прыходзіла вясна і тая ж песня пачыналася зноў. І так з году ў год. Нават вайна не магла супыніць гэты кругаварот.

Бульбу людзі лічылі Божым дарам, карысталіся ёю, як небам, сонцам, паветрам, вадою. Не задумваючы: адкуль яна такая ўзялася. Бездапаможна разводзячы рукамі, калі заканчвалася: як жа без яе жыць?

Так падсвядома ацэньваўся тут другі хлеб.

У пасёлку па тым, хто колькі адвёў пад бульбу зямлі, як угноіў-удобрыў яе, якога памеру і якасці сабраў па восені, ацэньвалі гаспадароў. Адны хадзілі ў «добрых хазяявах», другія — у «лянагузах і пустадомках».

Пра бульбу складалі прыказкі, прыпеўкі. Самым большым майстрам на іх, а яшчэ й гарманістам-запявалам быў якраз абходчык чыгуначных пуцей Баганец — гарманіст ад Бога. Яго дзеці, усе як адзін, пераняўшыя ад бацькі яго здольнасці, на ўсе галасы яму падпявалі. Суседзі-пуцейцы вечарамі прыходзілі да Баганцоў паслухаць іх спевы, а часам і самім зацягнуць што-небудзь душэўнае.

У той дзень пасляваеннага, сорак сёмага, года старая маці Баганца не мела ўжо сіл злезці з печы да стала. Яна з сумам паглядала, як нявестка, высыпаўшы з вялікага чорнага, як галавешка, чыгуна яшчэ меншую кучку, чым учора, «мундзіроў», «са сцёбкі», пачала іх дзяліць па ротах. «Роты» — дзесяць галаднюшчых жэўжыкаў — сядзелі з абодвух бакоў саматробнага стала на ўслонах і не зводзілі вачэй з рук мацеры. Тая насупраць большых хлопцаў, якія павінны былі ісці да бліжэйшай канавы, на расцяроб палажыла па тры невялічкіх бульбіны. Большым дзеўкам, тыя зараз пабягуць у лес, мо што раздабудуць, па дзве. «Шуядзі», так называла старая матка Баганца самых меншых дзяцей, якія не давалі ёй спакою і «ганялі паветра па хаце», па дзве таксама. Свякрусе на печ нявестка падала таксама дзве. Свайму чалавеку, той збіраўся ў абход на цэлы дзень, выдзеліла чатыры. Самой ёй дасталася адна, ды і тая самая маленькая, няйнакш, жалудочак.

Баганец са сцёбкі і прынёс у вялікай гладышцы агурковы з бочкі расол, (саміх агуркоў даўным-даўно не было), моўчкі адняў ад сваёй кучкі бульбіну і падсунуў да той адной — жончынай. Потым няспешна паналіваў патроху ў рознакалiберныя кубкі і шклянкі расол. Падаў матцы на печ яе долю. Усе чакалі, калі Баганчыха падзеліць па малюсенькім кавалачку жытняга, напалам з трухой і лебядой хлеба. Па зярнятку, з зямлі, дзеці разам з ёю назбіралі яго паўбочкі пасля таго страшэннага граду. Пасля чаго бацька сеў за стол, чакаючы жонку, і тут пачуўся роспачны роў-лямант аднаго з меншых хлопцаў — пяцігадовага

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Толіка, а за ім старэйшага на два гады Валодзі. Аказалася, Толік ад вялікае нецярплячкі і коўзанкі за сталом ненаўмысна разліў Валодзін расол. Той з размаху стукнуў меншага брата драўлянай лыжкай па лбе:

— Ах ты, салапека нецікавая, што ты нарабіў? Гэта ж табе не вада, аддавай цяпер мне свой расол! — і сам горка заплакаў. Яму было добра вядома, што ежа на стале была на ўвесь дзень. Толькі вечарам, калі ўсе збягуцца-сойдуцца дахаты, маці штосьць назбірае, прыдумае перакусіць, утаймаваць голад.

— Ну, хопіць ужо румзаць, — грымнуў кулаком па стале бацька. — Наце мой расол, я не хочу. Заўтра ў Пінчакоў штосьць намячаецца: ці заручыны, ці само вяселле, дык там наемся на днёў два, а мо што і вам перападзе, — закончыў з горкім смяшком.

Ад такое навіны ўсе адразу павесялелі, усхліпванні і шмыганне насамі тут жа не стала чутна, усе гуртам прыступілі да снедання.

Навіна і сапраўды была добрай: бацьку прадстаяла заўтра, у нядзелю, іграць на гармошцы. Гармошка на роўных з каровай, швейнай машынкай, калі была ў каго ў сям'і, ратавала ад голаду. Апрач таго, што людзі разлічваліся з музыкам грашыма, бульбай, зернем, салам, малаком, яйкамі, гарманісту дазвалялася ўзяць з сабой на вясковыя ўрачыстасці аднаго з дзяцей — гармонік патрымаць-пасцерагці, напрыклад, калі гарманіст перадыхаць і перакусваць будзе. А там дзе адно дзіця, і другому месца знойдзецца. Людзі ж не злыдні — і гарманісту аддзячаць, і дзецям што дадуць. Звычайна з бацькам ішоў спачатку адзін з серадольшых хлопцаў. Калі гаспадары і госці ставалі ўжо не такія пільныя, дзесь у сярэдзіне свята, падбягалі яшчэ двое, а то і трое дзетак гарманіста...

Так і жылі — выжывалі...

Шмат гадоў мінула з той пары.

Усе дзеці Баганца выжылі, выкарабкаліся з пасляваеннай страшэннай нястачы, і адзін за адным пакінулі бацькоўскую хату. Хлопцы, шасцёра, адслужыўшы армію, хто дзе, па ўсім Саюзе, а адзін нават за мяжою, там жа пажаніліся і засталіся на пастаянную жытку. Дзеўкі, акрамя старэйшай, якая выйшла замуж за пуцейца і асела каля бацькоў, таксама разляцеліся: хто куды. Ва ўсіх панароджваліся дзеці, а потым — унукі. Даўным-даўно памерла старая маці Баганца. Хутка, ад сухот, за ёй пайшоў на той свет яе сын — Баганец. Баганчыха, якой было ўжо пад восемдзесят, кожнае лета сустракала «з усяго свету» сваіх дзяцей і ўнукаў. Тыя, падтасоўваючы свае водпускі, канікулы дзяцей і ўнукаў, прыязджалі, прыляталі вялікім гуртам, які і ў параўнанне не ішоў з тым далёкім, пасляваенным.

У старэнькай, маленькай хаце, калі прыходзілася лажыцца спаць, заставаліся толькі жанчыны і самыя маленькія. Большыя дзеці і каторыя маладзейшыя з жаночай палавіны — упокат на далоўцы. Койкі, яшчэ тыя — старэнькія, з шарамі на спінках, даставаліся старэйшым нявесткам і дочкам. Баганчыха займала, як калісь яе свякруха, печ. Мужчынская палавіна ўся адпраўлялася да адрыны — драўлянага хлява-навеса ў двары, напоўненага свежым духмяным сенам. Есці сыходзіліся да велічэзнага самадзельнага, збітага з доўгіх, абструганых дошак, стала. Яго ставілі пасярод двара на ўсё лета. Па абодва бакі замацоўвалі такія ж доўгія, як ён, лаўкі. Па два каротшыя бакі стала-велікана ставілі два крэслы. Адно накрывалі старым кажухом — для маці, другое — без накрыўкі, на яго садзіўся самы старэйшы сын — замест бацькі. Стол нявесткі з Украіны засцілалі вышытымі абрусамі-настольнікамі. Старэйшая нявестка з далёкага Алтая, выносіла, разам з мноствам памочнікаў, велічэзны распісны самавар. Недалёка ад стала, на самаробнай печцы-мазанцы, кожны дзень кіпеў-паспяваў велічэзны, чорны зверху, эмаліраваны ўсярэдзіне, чыгун — паўнюсенькі адборнай бульбы. Пакуль яна там даварвалася, і малыя, і старэйшыя члены сямейства зносілі да стала розныя прысмакі, прывезеныя да бацькоўскай хаты, бадай, з усёй зямлі. (Адна з дачок умудрылася аказацца замужам аж у далёкай Аўстраліі, адзін з сыноў жыў у Германіі.)

Толік і Валодзя, па даўняй, укаранёнай з дзяцінства звычцы, заўсёды сядалі за гэты казачны, завалены далікатэсамі стол, побач.

У адзін з такіх прыездаў зноў паселі адзін каля аднаго. Каля кожнага з мужчын стаялі побач са сталовымі прыборамі шклянкі з моцным напоем, каля жанок — з чырвоным віном. У маленькіх прыгожых гладышках, пакрытых халоднай расой, знаходзіўся расол са старой сцёбкі. Свежыя, «толькі з градкі», агуркі, раскладзены па ўсім стале.

Пад рукі, бо балелі ногі, дочкі прывялі і пасадзілі на матчына крэсла яшчэ бадзёрую на выгляд Баганчыху. Нарэшце ўсе прыгатаванні завяршыліся тым, што на сярэдзіну стала, на асобную палатняную сурвэтку, з велічэзнага чыгуна высыпалі адцэджаную бульбу. Адразу дзесяткі маленькіх і вялікіх рук цягнуліся да яе — галоўнай стравы на гэтым, няйнакш, царскім стале. Старэйшы сын ставіў каля маці распісаную гліняную (яе ўлюбёную) талерку з некалькімі бульбінамі. У той, па пабляклых, зморшчаных шчоках пацяклі няпрошаныя слязінкі... Відаць, успомніла старая тую далёкую дзяльбу бульбы за іншым сталом...

Меншы брат штурхнуў у бок старэйшага, падняў сваю шклянку, зноў звярнуўся да брата:

— А ты памятаеш наш расол?

— А як жа! Гэта ж табе не вада!

— Каб не той расол, ды вось не яна? — кіўнуў на цэнтр стала, дзе ляжала-раскашавала, пыхаючы адна ў адну бульба «ў мундзірах», — дык наўрад ці мы з табой сядзелі б зараз за гэтым сталом.

— А ну дружна заспявалі дзедаву, бацькоўскую, — гукнуў у гэты час сын-тамада. У яго руках, адкуль ні вазьміся, апынулася бацькаў старэнькі гармонік. І ў кожнага за сталом, акрамя самых маленькіх сасункоў, у руках паявіўся «музычны інструмент»: у аднаго — лыжкі, у другога — мандаліна, у трэцяга — гітара, у чацвёртага — балалайка, а хтось стаў адразу цокаць языком, біць у барабан-бубен, а ў каго яго не было — барабаніць пальцамі па стале. А яшчэ хтось стаў прытопваць нагамі пад сталом. У незвычайны аркестр у адзін момант упляліся гукі самаробных гліняных, трысняговых і лазовых жалеек. І панеслася па двары, па вуліцы, па пасёлку на ўсе галасы:

Я пра бульбачку сваю,
Людцы, песню праспяю:
Вялікую і маленькую —
Такую даражэнькую!
Крывую, або роўную —
Усё роўна — чароўную!
Старую, маладзенькую —
Смачную, смачненькую!
Пустую, ці з алейкаю —
З соллю — саладзенькую!

Гэй, ты, бульбачка мая!
Бульба — залаценькая!
Як цябе ў мяне няма —
Дык стаю слабенькім я!
Дарагая ты мая!
Бульба — беларуская!
Саладзей цябе — няма!
Прызнаць мушу я!

З хлебам яна, без яго —
Для мяне яна — ого!
А калі з сялёдкаю —
То стаю малодкаю!
Як са шкваркай пакаштую —
Дык асілкам сябе чую!
Ну, а як са студнем з'ем —
Маладзею на год сем!
Бяру ў рот пячоную —
Нібыта нарачоны я!

Калі ем яе з грыбамі —
Адчуваю я цунамі!
Смакую халодную —
Родненькая — родная!
Не патрэбна й варажыць:
Мне без яе — не пражыць!
Яна ж — ратавальніца!
Яна ж — гадавальніца!
Нізка кланяюся ёй:
Вечарам і раніцой!

— Баганцы з'ехаліся: бацьку ўспамінаюць, бульбу праслаўляюць... — гаварылі суседзі. І так было кожнае лета.

5 ліпеня адзначыць юбілей добры і надзейны сябра «Звязды», прыгожая жанчына, прафесіянал, адданы сваёй справе, дырэктар КУП «Універмаг «Слуцк» Наталля Віктараўна БЛАХІНА.

Сардэчна і шчыра віншуем Вас, паважаная Наталля Віктараўна, з Вашай прыгожай датай!

Дазвольце пажадаць Вам моцнага здароўя, шчасця, дабрабыту, аптымізму і поспехаў у ажыццяўленні ўсіх намечаных планаў.

Няхай усмешка ў вачах іскрыцца,
Вясёлых песень грае вадаграй,
Няхай вясна ў квецені прысніцца
І шчасце перальецца цераз край.
Жыццё няхай жа будзе, нібы казка,
І песняю наўкол шумяць сады,
А сэрца саграваюць шчодрасць, ласка,
І мары светлыя збываюцца заўжды!

З пашанаю — калектыў работнікаў рэдакцыі газеты «Звязда».

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	4.43	21.44	17.01
Віцебск —	4.25	21.41	17.16
Магілёў —	4.33	21.34	17.01
Гомель —	4.39	21.21	16.42
Гродна —	5.00	21.57	16.57
Брэст —	5.10	21.49	16.39

Месяц

Апошняя квадра 4 ліпеня. Месяц у сузор'і Авена.

Імяніны

Пр. *Афанасія, Глеба, Мяфодзія.*

К. *Іны, Анатоля, Тамаша, Яцка.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

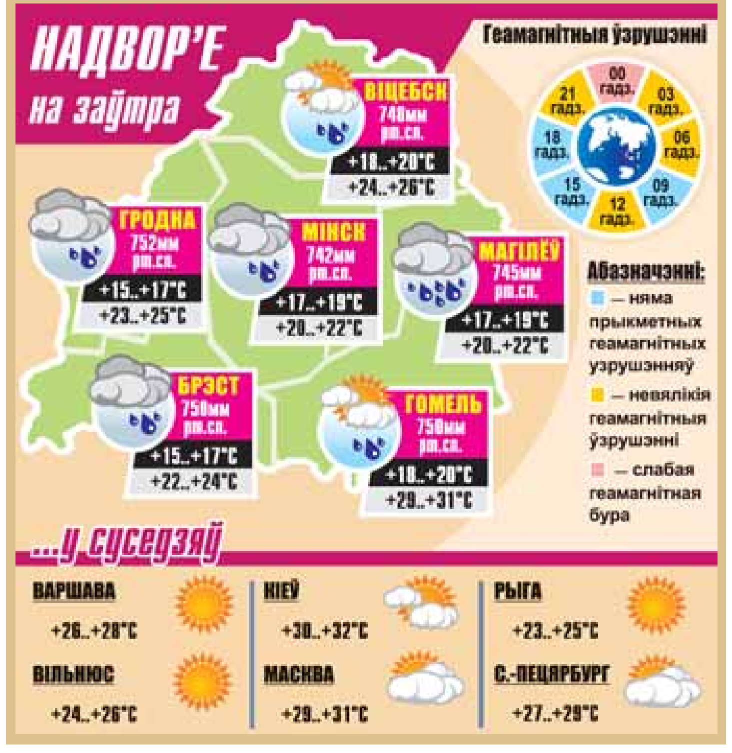

POST factum

ЧАЛАВЕЦТВА ВЫМРА ДА 2110 ГОДА, ЛІЧЫЦЬ АЎСТРАЛІЙСКІ ВУЧОНЫ

Аўстралійскі вучоны Франк Фенер упэўнены: праз стагоддзе — да 2110 года — чалавецтва цалкам вымра, паведамляе агенцтва ІТАР-ТАСС. Ён заяўляе, што старажытныя супольнасці людзей вызначаліся павышанай стабільнасцю, а вось сённяшняя глабальная цывілізацыя — далёкая ад гэтага.

Напрыклад, аўстралійскія абарыгены даказалі, што без сучасных дасягненняў навукі яны могуць выжыць на працягу 40—50 тысяч гадоў. А вось сённяшняе грамадства па прычыне сваёй эканамічнай і сацыяльнай дзейнасці паставіла чалавечы род на мяжу поўнага знікнення.

Асабліва небяспечным з'яўляецца нястрымнае спажыванне, рэзкі рост колькасці насельніцтва Зямлі, хуткая змена клімату ў сувязі з глабальным пацяпленнем. Сапраўды, названыя аспекты часта з'яўляюцца прычынай распаўсюджвання інфекцый (напрыклад, цеснаата насельніцтва густанаселеных краін вядзе да ўзнікнення эпідэмій), а змены клімату могуць пашыраць арэалы пасялення небяспечных маскітаў, якія пераносяць смяротныя вірусы, і прымушаць мутаваць бактэрыі, якія ўжо жывуць у пэўных раёнах.

Трэба сказаць, што 95-гадовы Франк Фенер атрымаў сусветную вядомасць за работы ў галіне мікрабіялогіі. Цяпер ён займаецца таксама праблемамі выжывання чалавека як біялагічнага віду.

РАСІЯНЕ Ў РЭЙТЫНГУ СВАІХ ГАЛОЎНЫХ КАШТОЎНАСЦЯЎ ПАСТАВІЛІ РЭЛІГІЮ НА ВОСЬМАЕ МЕСЦА — АДРАЗУ ПАСЛЯ СЭКСУ

Эксперты Усерасійскага цэнтра вывучэння грамадскай думкі прадставілі вынікі апытання, праведзенага месяц таму ў 140 населеных пунктах (апытанне было праведзена ў 42 абласцях, краях і рэспубліках Расіі). Апытанне праводзілася з мэтай высветліць, што менавіта для грамадзян краіны з'яўляецца асноўнымі каштоўнасцямі ў іх жыцці.

Самай галоўнай сваёй каштоўнасцю большасць назвалі сям'ю — на першае месца яе паставілі 97 працэнтаў удзельнікаў апытання. На другім месцы па значнасці апынулася дружба з 92 працэнтамі. Трэцяе месца заняло каханне — 86 працэнтаў назвалі яго сваёй асноўнай каштоўнасцю. Столькі ж людзей лічаць асабліва важнай для сябе агульную сітуацыю ў краіне. На пятым месцы размясцілася дзелавая сфера — прафесію і сваю справу галоўнымі назвалі 83 працэнты апытаных расіян. Вольны час галоўны для 81 працэнта рэспандэнтаў. Сэкс у расіян на перадапошнім месцы сярод самых важных сфер жыцця — яго на сёмае месца вывелі галасы 70 працэнтаў удзельнікаў апытання. Рэлігія ў гэтым спісе заняла толькі восьмае месца з 68 працэнтамі.

Зрэшты, як адзначаюць эксперты, за пяць апошніх гадоў значнасць рэлігіі для расіян вырасла на 5 працэнтаў. У 2005 годзе адной з асноўных базавых каштоўнасцяў рэлігію назвалі 63 працэнты апытаных. Пры гэтым жанчыны надаюць большае значэнне рэлігіі, чым мужчыны (75 % супраць 61 % сярод мужчын), адзначае «Інтэрфакс».

ВЫПУСКНЫ БАЛЬ У ДЗІЦЯЧЫМ САДКУ СКОНЧЫЎСЯ БОЙКАЙ БАЦЬКОЎ

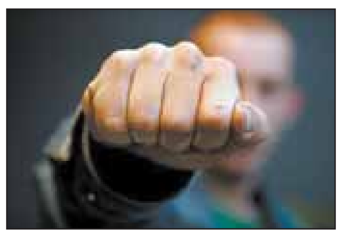

На поўдні амерыканскага штата Каліфорнія бойка бацькоў перашкодзіла цырымоніі выпускнога вечара ў адным з дзіцячых садкоў.

Кур'ёзнае здарэнне адзначана ў сераду раніцай у дзіцячым садку Puesta del Sol Elementary горада Віктарвіла, піша газета The Washington Times са спасылкай на прадстаўніцу паліцыі Карэн Хант. Пасля рукапашнай паміж бацькамі падапечных дзяцей дашкольную ўстанову прыйшлося зачыніць і святочную цырымонію спыніць.

Сведкі скандальнага выпадку расказалі паліцэйскім, што спачатку мамы ўстроілі слоўную сварку. Па меры абвастрэння сітуацыі ў справу ўключыліся бацькі сямействаў, і ў выніку бацькі сышліся ў рукапашнай. Дзіўна, але паводле слоў Хант, ніякіх сур'ёзных калецтваў ніхто не атрымаў. Да моманту прыезду паліцыі бакі ўжо абмяняліся порцыяй кухталёў, а таму падстаў для арышту каго-небудзь у вартавых парадку не знайшлося.

Дзеці таксама не пацярпелі, калі не лічыць невясёлых уражанняў ад сапсаванага свята. Пра прычыну канфлікту паміж бацькамі дзяцей не паведамляецца.

АРГЕНЦІНА — ГЕРМАНІЯ: ЧЫЯ ВОЗЬМЕ?

Аргенцінскі сабака-прадракальнік кінуў выклік германскаму васьміногу-празорцу з акіянарыума горада Оберхаўзен і прадказаў паражэнне зборнай Нямеччыны ў матчы за выхад у паўфінал чэмпіянату свету па футболе.

Для таго, каб зрабіць свой прагноз, чатырохногі «вяшчун» па мянушцы Кларыта з аргенцінскага горада Расарыа атрымаў ад сваіх гаспадароў дзве зусім аднолькавых міскі з аднолькавай колькасцю таго ж самага сабачага корму. Розніца складалася толькі ў тым, што на адной з місак быў намаляваны аргенцінскі, а на другой — нямецкі сцяг.

Абнюхаўшы абедзве міскі, Кларыта праігнараваў пачастунак пад нямецкім сцягам, а змесціва другой міскі з'еў з вялікім задавальненнем. Што характэрна, скончыўшы з ежай з першай міскі, на другую, «германскую», ён нават не зірнуў.

Па меркаванні гаспадароў сабакі, паводзіны Кларыта недвухсэнсоўна сведчаць пра тое, што ў матчы з Аргенцінай у зборнай Германіі шанцаў на перамогу няма, перадае ІТАР-ТАСС.

Тым часам васьміног па імені Паўль, які ўжо адгадаў вынік усіх чатырох матчаў чэмпіянату свету па футболе ў ПАР з удзелам зборнай Нямеччыны, упэўнена ставіць на перамогу «бундэсцім». У акварыум да Паўля апускаюць дзве пластыкавыя скрынкі з ежай, на якіх намаляваны сцягі Германіі і каманды-суперніка. Васьміног выбірае адну са скрыначак, прадказваючы тым самым перамогу той ці іншай каманды. Апошні раз Паўль абраў страву менавіта з «нямецкай» скрынкі.

Раней васьміног ужо прадказаў Германіі паражэнне ад Сербіі, а таксама перамогі над Аўстраліяй, Ганай і Англіяй. Па словах прадстаўніка цэнтра Sea Life у Оберхаўзене, дзе жыве васьміног, прагнозы Паўля на чэмпіянаце Еўропы 2008 года, які праходзіў на палях Германіі, спраўджваліся з верагоднасцю 80 працэнтаў.

У Аргенціне лічаць, што няма падстаў верыць васьміногу больш, чым сабаку, але калі ўжо ў такіх пытаннях спадзявацца на «прадказанні», зробленыя жывёламі, то сама меней выходзіць нічыя. У любым выпадку, хто мае рацыю — сабака ці васьміног — чакаць засталося нядоўга: матч Аргенціна — Германія адбудзецца сёння.

Тым часам 70-гадовая чарапаха па мянушцы Хорхе з аргенцінскага горада Мендоса таксама праявіла патрыятызм: падчас імправізаванага спірытычнага сеансу яна пад удзячныя апладысменты без ваганняў паказала на сцяг Аргенціны, аддаючы яму перавагу над нямецкім. 100-кілаграмовая жывёла жыве ў гарадскім акварыуме з 1984 года і з'яўляецца яго галоўнай зоркай. Хорхе мае нават сваю старонку ў Facebook.

Як стала вядома, «празорлівы» васьміног з Германіі сваімі прагнозамі відавочна нажыў сабе ворагаў у Аргенціне. Так, тытулаваны шэф-кухар міжнароднага класа Нікалас Бедароў з горада Мендоса ўжо выклаў у інтэрнэце рэцэпт прыгатавання ежы з германскага празорцы. Ён прапануе зварыць гэтага васьмінога і падаць яго да стала з бульбай з аліўкавым маслам і салодкім перцам. Несумненна, скарыстацца такім рэцэптам не супраць большасць аргенцінцаў.

АЛТАЙСКІМ ВЕРНІКАМ ПАДЧАС НАБАЖЭНСТВАЎ РАСПАВЯДУЦЬ ПРА ГРЭХ НЕВЯРТАННЯ ДАЎГОЎ

У Рэспубліцы Алтай прадстаўнікі Праваслаўнай царквы падчас набажэнстваў у царкоўных пропаведзях будуць гаварыць грамадзянам пра непрымальнасць прынцыпу жыцця ў пазыку, спажывецкага стаўлення да жыцця і да людзей, бо невяртанне даўгоў па царкоўных правілах прыраўноўваецца да прысваення чужога, гэта значыць, крадзяжу.

Як тлумачыць прэс-служба рэспубліканскага ўрада, у прыватнасці, гэта прадугледжвае падпісаны нядаўна ў Горна-Алтайску пратакол пра супрацоўніцтва паміж епіскапам Барнаульскай епархіі Рускай праваслаўнай царквы і выканаўцам абавязкаў галоўнага судовага прыстава Рэспублікі Алтай, паведамляе РІА «Сібір».

У далейшым судовыя прыставы і святары плануюць праводзіць сумесную тлумачальную работу ў структурных падраздзяленнях упраўлення. На гутаркі, чытанні, сустрэчы будуць запрашацца тыя, хто праходзіць па справах аб спагнанні аліментаў, па судовых вытворчасцях аб спагнанні сум у карысць дзяржавы, а таксама ў карысць фізічных і юрыдычных асобаў.

Дарэчы, эксперымент узаемадзеяння служыцеляў Царквы і судовых прыставаў ужо праводзіцца ў многіх рэгіёнах Расіі, і, як лічаць у федэральнай службе судовых прыставаў, ён паказаў выключна станоўчы вынік.

ПЕРШЫ ПАМІНАЛЬНЫ СТОЛ

Трохдзённы цыкл пахавальных абрадаў заканчваўся жалобным сталом. Усе ўдзельнікі пахавання гуртам вярталіся дадому, каб справіць калектыўна-родавую трапезу, якая адначасова сімвалізавала ўшанаванне памерлага і працяг жыцця. Аднавяскоўцы імкнуліся падтрымаць сям'ю, якую напаткала гора, добрым словам, шчырым спачуваннем, абяцаннем дапамагчы ў час правядзення пасяўных работ і збору ўраджаю.

● Як толькі ўдзельнікі пахавання заходзілі ў двор, жанчыны выносілі вядро з вадой, ручнік, мыла і конаўку, каб кожны памыў рукі перад парогам хаты. Там, на могілках, людзі бралі рукамі магільны жвір, г.зн. уступалі ў непасрэдны кантакт з «тым» светам, светам даўно памерлых продкаў. Таму абавязкова трэба было памыць рукі, каб не прынесці ў хату новую смерць.

● Сёння даволі часта можна ўбачыць сітуацыю, калі людзі, з самых лепшых пачуццяў, паехалі на могілкі праводзіць у апошні шлях сябра ці калегу па працы, а з могілак паехалі на працу, а яшчэ горш — дахаты. Можна сказаць толькі адно — гэтыя людзі, што называецца, «гуляюць з агнём» і самі не разумеюць, якую бяду наклікаюць на сябе.

● Рытуал ачышчэння скончаны. Гаспадар або гаспадыня запрашалі гасцей у хату. Там ужо быў накрыты жалобны стол. Госці заходзілі і гуртам збіраліся каля печы, «каб пагрэць рукі», пачакаць, пакуль святар правядзе ліцію.

● Спачатку святар або нехта са старэйшых жанчын чытаў малітву пры запаленай свечцы, а затым ужо гасцей садзілі за стол. Зразумела, што за сталом абавязкова павінна было быць месца для памерлага. Сярод беларусаў вядомы два варыянты афармлення гэтага месца. У адным выпадку ў чырвоным куце ставілі асобны невялікі столік, на якім размяшчалі бохан хлеба, сальніцу, шклянку з зернем жыта, пшаніцы ці аўса, у якую ставілі памінальную свечку, а таксама талерку для рытуальных страў. У другім — месца для памерлага вызвалялі ў тарцы стала побач з чырвоным кутом, а на лаве нават пакідалі адно вольнае.

● Важнай акалічнасцю жалобнага стала была пасадка гасцей. Першнаперш адзначым, што ***члены сям'і памерлага за памінальны стол ніколі не садзіліся, ні ў якім разе не дапускаліся туды дзеці і моладзь дашлюбнага ўзросту***. *Памінальны стол ставіўся толькі ў адну лінію*, што сведчыла *пра разрыў сямейнай пары* і пра той *калідор*, які звязваў гэты і «той» свет. Узніклі *два варыянты пасадкі гасцей*. У адным выпадку *мужчыны садзіліся асобна, уздоўж сцяны, а жанчыны адпаведна насупраць іх*. У другім — мужчыны садзіліся з абодвух бакоў, але бліжэй да чырвонага кута, а жанчыны сваім гуртам або на другім канцы стала, або ўвогуле за асобным сталом, які ставілі каля печы ці парога.

● Стол накрывалі абрусам сподднім бокам («левым» бокам), тым самым паказваючы «выключнасць» (выключанасць) такога застолля са святочнага і штодзённага жыцця людзей. Усе стравы на стол трэба было ставіць абавязкова «парамі», г.зн. адна і тая ж ежа на дзвюх талерках. А калі ежа была, што называецца, адзінкавай (напрыклад, катлеты, галубцы), то і іх у талерцы павінна была апынуцца цотная колькасць.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усміхнемся!

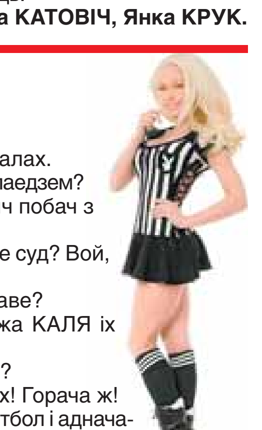

Глядзім футбол з жанчынамі :)

☺ А дзе нашы?

☺ Дай я на хвілінку зірну, што па іншых каналах.

☺ Вой! Гэта Турцыя гуляе? Калі мы ўжо туды паедзем?

☺ Гэты са сцяжком горш за ўсіх гуляе — мяч побач з ім пракаціўся, а ён нават не стукнуў.

☺ А чаму ён свішча? Ён суддзя? А што, будзе суд? Вой, а Глеба хоць не пасадзяць?

☺ А што гэта за фігуркі намаляваныя на траве?

☺ А чаму кажуць: стаіць НА варотах? Ён жа КАЛЯ іх стаіць?

☺ О! Гэта Бэкхэм на полі? А чаму без жонкі?

☺ Божухна, той, што каля варот, у рукавіцах! Горача ж!

☺ Божухна, у нас зламаўся тэлевізар: ідзе футбол і адначасова хтосьці размаўляе! Нейкі мужык, можа, радыё на кухні выключыць забылася?

☺ А навошта заўтра чэмпіянат глядзець, калі твае не прайшлі?

☺ Але самае страшнае жаночае пытанне: што такое афсайд?

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШЧУЧЭНКА.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03.

http://www.zviazda.by;

e-mail: info@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33.310. Індэкс 63850. Зак. № 3207. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12